

Ο Διοικητής Δρ. Χριστόδουλος Κ. Χριστοδούλου

Ο Δρ. Χριστόδουλος Χριστοδούλου γεννήθηκε στο Ανγόρου, της Επαρχίας Αμμοχώστου, τον Απρίλιο του 1939. Είναι έγγαμος και έχει μια ώπανδρη θυγατέρα και μια εγγονή.

Ο Δρ. Χριστοδούλου είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος του Πανεπιστημίου της Ουαλίας στο Εργατικό Δίκαιο. Είναι επίσης πτυχιούχος Νομικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Πολιτικών Επιστημών του Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών, και Παιδαγωγικών της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Κύπρου.

Εργάστηκε για μικρό χρονικό διάστημα ως δημοδιδάσκαλος και στη συνέχεια για τέσσερα χρόνια στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών. Το 1968 διορίστηκε ανώτερος λειτουργός στη Βουλή των Αντιπροσώπων και το 1972 στη θέση του Διευθυντή του Κυβερνητικού Τυπογραφείου. Το Μάρτιο του 1985 προήχθη στη θέση του Γενικού Διευθυντή στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και, από τον Ιούνιο του 1989 μέχρι το Νοέμβριο του 1994, υπηρέτησε ως Γενικός Διευθυντής στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Το Νοέμβριο του 1994, ο Δρ. Χριστοδούλου διορίστηκε Υπουργός Οικονομικών, θέση στην οποία υπηρέτησε μέχρι το Μάρτιο του 1999, όταν διορίστηκε Υπουργός Εσωτερικών.

Στις 2 Μαΐου, 2002, διορίστηκε Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, αξιώμα το οποίο εξακολουθεί να κατέχει.

Μεταξύ των διαφόρων άλλων αξιωμάτων, από τα οποία προσέφερε τις υπηρεσίες του ο Δρ. Χριστοδούλου, περιλαμβάνονται εκείνα του Προέδρου Διοικητικών Συμβουλίων αρκετών Ημικρατικών Οργανισμών, όπως της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου, του Κέντρου Παραγωγικότητας, του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης, της Επιτροπής Περιβάλλοντος και άλλων. Αντιπροσώπευσε την Κύπρο στα Διοικητικά Συμβούλια του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (ILO), του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) και του Παγκόσμιου Συμβουλίου Τροφίμων (WFC). Συμμετείχε, επίσης, ως εκπρόσωπος της Κύπρου, σε πολυάριθμα διεθνή συνέδρια, διασκέψεις και σεμινάρια.

Ο Δρ. Χριστοδούλου έχει αναπτύξει, πλούσια εθνική, κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα. Μεταξύ άλλων υπήρξε στέλεχος του Απελευθερωτικού Αγώνα του 55-59 και διετέλεσε Πολιτικός Κρατούμενος. Ο Δρ. Χριστοδούλου έχει γράψει πολυάριθμα άρθρα και μελέτες και έχει δώσει διαλέξεις συνδικαλιστικού, οικονομικού και νομικού περιεχομένου και γενικότερου ενδιαφέροντος.

1. Εισαγωγή από το Διοικητή

Έχοντας συμβάλει ουσιαστικά στο ιστορικό επίτευγμα της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), η Κεντρική Τράπεζα έχει επικεντρώσει την προσοχή της στον επόμενο μεγάλο σταθμό της πορείας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, που είναι η ομαλή ένταξη της χώρας μας στη ζώνη του ευρώ. Σύμφωνα με τη Συνθήκη Προσχώρησης, η Κύπρος και τα άλλα νέα κράτη μέλη συμμετέχουν στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση ως κράτη μέλη με παρέκκλιση. Αυτό σημαίνει ότι η Κύπρος έχει δεσμευθεί να επιδιώξει την υιοθέτηση του ευρώ μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, εκπληρώνοντας όλες τις απαιτούμενες προϋποθέσεις. Η Κεντρική Τράπεζα, μέσα στα πλαίσια των νομισματικών, συναλλαγματικών και άλλων ουσιαστικών χρηματοπιστωτικών αρμοδιοτήτων της, διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο, μαζί με το Υπουργείο Οικονομικών, στη διαμόρφωση και την εφαρμογή του εθνικού σχεδιασμού και των πρακτικών μέτρων για την εισαγωγή του ευρώ.

Κατά το υπό ανασκόπηση έτος, η σημαντικότερη, ίσως, εξέλιξη, όσον αφορά την κυπριακή οικονομία και την πορεία προς τη ζώνη του ευρώ, ήταν η ένταξη της κυπριακής λίρας στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμών (ΜΣΙ) II στις 2 Μαΐου, 2005. Η σχετική απόφαση λήφθηκε από τα αρμόδια όργανα της ΕΕ στις 29 Απριλίου, 2005, μετά από συντονισμένες προσπάθειες και διαβουλεύσεις του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Όπως αναμενόταν, η κεντρική ισοτιμία καθορίστηκε ως $1 \text{ ευρώ} = 0,585274 \text{ λίρες} \text{ ή } \text{μία λίρα} = 1,7086 \text{ ευρώ}$, δηλαδή η ίδια ισοτιμία που είχε υιοθετήσει μονομερώς η Κύπρος από το

1992, με περιθώρια διακύμανσης $\pm 15\%$. Σημαντικό ρόλο στην έγκριση του αιτήματος της Κύπρου για συμμετοχή στο ΜΣΙ II διαδραμάτισαν η επιτυχής και αξιόπιστη νομισματική και συναλλαγματική μας πολιτική καθώς και οι αξιόλογες προσπάθειες για εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, μετά τη σοβαρή επιδείνωσή τους που παρατηρήθηκε το 2003.

Η απόφαση για τη συμμετοχή της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II επισφράγισε τη διαχρονικά σταθερή πορεία της λίρας, η οποία υπήρξε εν πολλοίσ αποτέλεσμα της συνετής νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής που ακολούθησε επί σειράν ετών η Κεντρική Τράπεζα. Με την απόφαση αυτή ενισχύθηκαν οι σταθερές βάσεις για συνέχιση της συνεπούς πορείας της λίρας, μέχρι την αντικατάστασή της από το ευρώ αφού συμπληρώθηκε δύο τουλάχιστον χρόνια επιτυχούς συμμετοχής στο ΜΣΙ II. Συναφώς αναφέρεται ότι, μετά την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, καταγράφηκαν αυξημένες εισδορές κεφαλαίων στην Κύπρο και η λίρα ενδυναμώθηκε έναντι του ευρώ μέχρι $2,1\%$ πάνω από την κεντρική ισοτιμία. Οι προαναφερθείσες εξελίξεις είναι ενδεικτικές της αυξημένης εμπιστοσύνης που απολαμβάνει η κυπριακή λίρα και, κατ' επέκταση, η κυπριακή οικονομία, λόγω της συμμετοχής στο ΜΣΙ II.

Η συμμετοχή της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II εντατικοποίησε την κοινή μας προσπάθεια για την εισδοχή της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ το συντομότερο δυνατό. Ο καίριας σημασίας αυτός στόχος επισημοποιήθηκε στις 2 Νοεμβρίου, 2005, από το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο καθόρισε την 1η

Ιανουαρίου, 2008, ως τη στοχευόμενη ημερομηνία για την νιοθέτηση του ευρώ. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου συνιστά πολιτική δέσμευση στο υψηλότερο δυνατό κυβερνητικό επίπεδο για συνεπή προσπάθεια ικανοποίησης όλων των προϋποθέσεων νιοθέτησης του ευρώ, και ειδικότερα των ονομαστικών και πραγματικών κριτηρίων σύγκλισης. Παράλληλα, η ομαλή μετάβαση από τη λίρα στο ευρώ συνεπάγεται τεράστια προετοιμασία, συστηματική δουλειά και στενή συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων, τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα, αφού η αλλαγή του νομίσματος μιας χώρας είναι ένα πολυδιάστατο και πολυσήμαντο εγχείρημα που επηρεάζει όλους τους τομείς και τους φορείς της οικονομίας της.

Σύμφωνα με το «Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Εισαγωγή του Ευρώ», που νιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 29 Δεκεμβρίου, 2004, ο Υπουργός Οικονομικών προεδρεύει της Εθνικής Συμβουλευτικής Επιτροπής, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους της Κεντρικής Τράπεζας και όλων των εμπλεκόμενων φορέων του κρατικού και ιδιωτικού τομέα. Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής Κεντρικής Τράπεζας και Υπουργείου Οικονομικών, η οποία είναι επιφορτισμένη με το σχεδιασμό και την παρακολούθηση της προετοιμασίας για έμπρακτη υλοποίηση των μέτρων εισαγωγής του ευρώ. Κατά τις συνεδρίες της το 2005, η Επιτροπή αυτή έλαβε σημαντικές αποφάσεις για τις βασικές παραμέτρους της εισαγωγής του ευρώ και τροχοδρόμησε τον καταρτισμό του εθνικού σχεδίου για τη μετάβαση από τη λίρα στο ευρώ, το οποίο θα οριστικοποιηθεί και θα δημοσιοποιηθεί το πρώτο εξάμηνο του 2006. Παράλληλα, στε-

λέχη της Κεντρικής Τράπεζας συμμετέχουν στην Κοινή Επικοινωνιακή Επιτροπή.

Κατά τη διάρκεια του υπό αναφοράν έτους, συνεχίστηκε η προεργασία από τα αρμόδια Τμήματα και της Υπηρεσίες της Κεντρικής Τράπεζας, σύμφωνα με το εσωτερικό σχέδιο δράσης που καταρτίστηκε, αναφορικά με τις εθνικές όψεις των κερδάτων ευρώ, την εισαγωγή και κυκλοφορία των τραπεζογραμμάτων και των κερδάτων ευρώ καθώς, επίσης, άλλα τεχνικά θέματα. Για να αξιοποιήσει τις εμπειρίες άλλων χωρών σχετικά με την νιοθέτηση του ευρώ, η Κεντρική Τράπεζα συνήψε πρόγραμμα συνεργασίας με την Τράπεζα της Ελλάδος και συμμετέχει σε ανάλογο πρόγραμμα συνεργασίας των υπουργείων οικονομικών και των κεντρικών τραπεζών της Κύπρου, της Ιρλανδίας και της Μάλτας. Αναγνωρίζοντας ότι η ορθή ενημέρωση του κοινού είναι επίσης αναγκαία για την ομαλή μετάβαση στο ευρώ, η Κεντρική Τράπεζα συνέβαλε στον καταρτισμό του εθνικού στρατηγικού σχεδίου επικοινωνίας για την νιοθέτηση του ευρώ, το οποίο καλύπτει την περίοδο 2006-2008 και αναμένεται να συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ήδη, στη διάρκεια του 2005, η Κεντρική Τράπεζα πραγματοποίησε διάφορες ενημερωτικές δραστηριότητες, που απευθύνονταν κυρίως σε στελέχη του χρηματοοικονομικού τομέα και οργανωμένα επαγγελματικά σύνολα.

Όσον αφορά τη νομική σύγκλιση, που αποτελεί μια από τις βασικές προϋποθέσεις για την νιοθέτηση του ευρώ, η Κεντρική Τράπεζα ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003. Το νομοσχέδιο αποσκοπεί στην επίτευξη συμβατότητας της νομοθεσίας μας με τις σχετι-

κές πρόνοιες της Συνθήκης για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθώς επίσης με εκείνες του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπέζων (ΕΣΚΤ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Συνεπώς, το νομοσχέδιο διορθώνει ή αφαιρεί τις ασυμβατότητες τις οποίες επεσήμαναν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) στις εκθέσεις τους για τη σύγκλιση το 2004.

Λόγω της αναμενόμενης ένταξης στη ζώνη ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008, η Κεντρική Τράπεζα δεν επιδίωξε διαφοροποίηση ή περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση των υφιστάμενων τραπεζογραμματίων μας, αφού αυτά διαθέτουν στοιχεία ασφαλείας προηγμένης τεχνολογίας και απολαμβάνουν υψηλή αξιοπιστία μεταξύ των συναλλασσομένων. Το 2005, η Κεντρική Τράπεζα επέλεξε τα τρία θέματα που θα αποτελέσουν τις εθνικές όψεις των ευρωπαϊκών που θα εκδοθούν με την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο. Πρόκειται για το Ειδώλιο από τον Πωμό, το Αγρινό και το Καράβι της Κερύνειας. Με στόχο την συμβολή της στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κύπρου, η Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε την ίδρυση Νομισματικού Μουσείου, στο οποίο θα εκτίθενται κυπριακά κέρματα και τραπεζογραμμάτια από τον 6ο αιώνα π.Χ. μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Κατά το ανασκοπούμενο έτος, άρχισε η αναλυτική καταγραφή και ταξινόμηση των αντικειμένων της Συλλογής και ολοκληρώθηκαν ορισμένες προεργασίες που απαιτούνται για την ίδρυση του Νομισματικού Μουσείου της Τράπεζας.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2005, παράλληλα με την προετοιμασία για την εισαγωγή του

ευρώ, η Κεντρική Τράπεζα συνέχισε να συμβάλλει εποικοδομητικά στις εργασίες του ΕΣΚΤ, του οποίου αποτελεί πλήρες μέλος από την 1η Μαΐου, 2004. Από την ίδια ημερομηνία, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, Δρ. Χριστόδουλος Χριστοδούλου, συμμετέχει στο Γενικό Συμβούλιο της ΕΚΤ ως ισότιμο μέλος. Παράλληλα, περισσότερα από 40 στελέχη της Κεντρικής Τράπεζας συμμετέχουν στις επιτροπές και ομάδες εργασίας του ΕΣΚΤ. Εκπρόσωποι της Τράπεζας συμμετέχουν, επίσης, σε επιτροπές και ομάδες εργασίας της ΕΕ, οι οποίες βοηθούν και στηρίζουν το Συμβούλιο της ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους. Παρά το μικρό της μέγεθος, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου συμβάλλει εποικοδομητικά στις εργασίες του ΕΣΚΤ και των προαναφερθεισών επιτροπών της ΕΕ και καθιστά εμφανή και ουσιαστική την παρουσία της.

Η Κεντρική Τράπεζα, στα πλαίσια του εποπτικού και ρυθμιστικού της ρόλου, εξέδωσε αριθμό Οδηγιών προς όλα τα τραπεζικά ιδρύματα της Κύπρου για σκοπούς έγκαιρης προσαρμογής και εναρμόνισης με το κοινοτικό κεκτημένο και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές. Συγκεκριμένα, κατά το 2005 η Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε Οδηγία για τη συμπληρωματική εποπτεία τραπεζών που ανήκουν σε χρηματοπιστωτικό όμιλο ετερογενών δραστηριοτήτων, προχωρώντας, ταυτόχρονα, στην απαιτούμενη τροποποίηση της υφιστάμενης Οδηγίας για τον υπολογισμό της κεφαλαιουχικής βάσης των τραπεζών. Επίσης, η Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε Οδηγία για την αναστολή αναγνώρισης τόκων και άλλων εσόδων για τις μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις καθώς και οδηγία για την εφαρμογή της στατιστικής ταξινόμησης

των δανείων των Νομισματικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στο σύστημα «NACE Αναθ. 1.1» της ΕΕ. Επανεκδόθηκαν, επίσης, η Οδηγία για τοποθετήσεις των διαθεσίμων από καταθέσεις σε συνάλλαγμα καθώς και η Οδηγία για την τήρηση ελάχιστων αποθεματικών στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Η νέα Οδηγία της ΕΕ, αναφορικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Directive) για τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις επενδύσεων, αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή από μεν τα πιστωτικά ιδρύματα που προτίθενται να υιοθετήσουν τις “απλές” ή “μεσαίες” μεθόδους για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο, αντίστοιχα, την 1η Ιανουαρίου, 2007, από δε τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία προτίθενται να υιοθετήσουν τις “προηγμένες” μεθόδους για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο, αντίστοιχα, την 1η Ιανουαρίου, 2008. Η Κεντρική Τράπεζα έχει ήδη καθορίσει την πολιτική της σε σχέση με τις διακριτικές ευχέρειες και επιλογές των κρατών-μελών, σε εθνικό επίπεδο, οι οποίες περιλαμβάνονται στη νέα Οδηγία της ΕΕ αναφορικά με την τυποποιημένη μέθοδο για τον πιστωτικό κίνδυνο.

Τα οικονομικά αποτελέσματα του εγχώριου τραπεζικού συστήματος το 2005 κρίνονται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικά, καθώς επήλθε αλματώδης αύξηση στην κερδοφορία. Η σταδιακή ανάκαμψη τόσο της κυπριακής όσο και της παγκόσμιας οικονομίας, οι αυξήσεις των βασικών επιτοκίων διεθνώς, η ανάκαμψη των τιμών των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (XAK) και τα διορθωτικά μέτρα τα οποία έλαβαν οι τράπεζες, υπό την πιεστική παράταση και

εποπτική καθοδήγηση της Κεντρικής Τράπεζας, για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού τους χαρτοφυλακίου, ήταν ανάμεσα στους παράγοντες που επέδρασαν θετικά στην κερδοφορία των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων. Το τραπεζικό σύστημα έχει εισέλθει σε σταθερή πορεία πλήρους εξυγίανσης και αναπτυξιακής ανάκαμψης και, ως εκ τούτου, προοιωνίζονται θετικές εξελίξεις για το μέλλον. Η Κεντρική Τράπεζα αισθάνεται ιδιαίτερη ικανοποίηση για την εγκαρδιωτική αυτή διαπίστωση, η οποία αποτελεί, ουσιαστικά, καρπό και έμπρακτο απότοκο της αυστηρής και συνετής ρύθμισης και εποπτείας των τραπεζικών ιδρυμάτων από μέρους της τα τελευταία τρία κυρίως χρόνια. Η εξουδετερώση των εκθεμελιωτικών συνεπειών της μεγάλης χρηματιστηριακής φούσκας το 1999-2002 και η εξάλειψη των καταστροφικών επιπτώσεων τους συνιστά στην πραγματικότητα ένα μεγάλο θαύμα.

Η ένταξη της Κύπρου στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια έχει ήδη επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην όλη λειτουργία του εγχώριου τραπεζικού συστήματος. Οι διοικήσεις των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων έχουν συνειδητοποιήσει τις ραγδαία μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της νέας εποχής και έχουν σταδιακά αρχίσει να προσαρμόζονται σε αυτές. Έχουν γίνει σημαντικές επενδύσεις σε συστήματα τεχνολογίας, τα οποία αυξάνουν την παραγωγικότητα και επιτρέπουν την καλύτερη διαχείριση των πόρων των τραπεζών και των κινδύνων που αναλαμβάνονται. Ενόψει, μάλιστα, της εφαρμογής, από την 1η Ιανουαρίου, 2007, της Οδηγίας της ΕΕ για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις, η δυνατότητα έγκαιρης αναγνώρισης και προσήκουσας διαχείρισης όλων των κινδύνων είναι πρωταρχικής σημασίας.

Κατά τη διάρκεια του 2005 σημειώθηκε, επίσης, εντατικοποίηση των προσπαθειών για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών και για αύξηση των παρεχόμενων εμποράγματων εξασφαλίσεων. Η εν λόγω προσπάθεια απέδωσε καρπούς με αποτέλεσμα να υπάρξει σχετική βελτίωση της ποιότητας των χαρτοφυλακίων χορηγήσεων. Θετική εξέλιξη αποτελεί, επίσης, η συνέχιση της πτωτικής πορείας του δείκτη εξόδων προς έσοδα κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο. Η παρατηρούμενη πτωτική τάση είναι αποτέλεσμα της μεγιστοποίησης των προσπαθειών των διοικήσεων των τραπεζών για συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων, η οποία αποτελεί ένα από τους βασικούς άξονες της στρατηγικής τους.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, παρά τις θετικές εξέλιξεις που αναφέρονται πιο πάνω, οι δείκτες απόδοσης ιδίων κεφαλαίων και εξόδων προς έσοδα των εγχώριων τραπεζών εξακολουθούν ακόμη να υστερούν, συγκριτικά, από τους αντίστοιχους δείκτες άλλων ευρωπαϊκών τραπεζών. Επιπρόσθετα, το ύψος των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων συνεχίζει να είναι σχετικά ψηλό σε σύγκριση με τα επίπεδα που επικρατούν διεθνώς. Τονίζεται συναφώς ότι η προσπάθεια που απαιτείται να καταβληθεί από μέρους των τραπεζών για μείωση του ύψους των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων είναι ιδιαίτερα μεγάλη, λαμβανομένης υπόψη της μείωσης της περιόδου καθυστερήσεων για την αναστολή αναγνώρισης τόκων από έξι μήνες σε τρεις μήνες, απαίτηση η οποία έχει τεθεί σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου, 2006.

Ενόψει της εφαρμογής από την 1η Ιανουαρίου, 2007, της νέας Οδηγίας της ΕΕ για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις, επιβάλλεται όπως οι τραπεζικοί οργανισμοί νιοθε-

τούν πιο αναλυτικές μεθόδους αναγνώρισης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου όλων των κινδύνων που απορρέουν από τις εργασίες τους και διατηρούν ικανοποιητικά κεφάλαια για επαρκή κάλυψη ενδεχόμενων ζημών από τους κινδύνους που αναλαμβάνουν. Οι ευθύνες των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών, όπως προκύπτουν από τη νέα Οδηγία, εστιάζονται στην ανάπτυξη συστημάτων τα οποία να υπολογίζουν τα απαιτούμενα κεφάλαια για τον κάθε κίνδυνο που αναλαμβάνεται, στον καθορισμό του αποδεκτού επιπέδου κινδύνου που δύναται η τράπεζα να αναλάβει, καθώς και στη συμπεριληφθη των προβλεπόμενων κεφαλαιακών απαιτήσεων στο στρατηγικό σχεδιασμό της τράπεζας.

Σύμφωνα με τη νέα Οδηγία της ΕΕ για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις, η Κεντρική Τράπεζα θα διενεργεί εποπτικούς ελέγχους με βάση τους κινδύνους που έχει αναλάβει το κάθε τραπεζικό ίδρυμα (risk-based bank examination). Στα πιο πάνω πλαίσια, θα εξετάζει όλους τους τομείς δραστηριότητας του κάθε τραπεζικού ιδρυμάτος και θα αξιολογεί τους διάφορους κινδύνους που έχουν αναληφθεί. Από τα συμπεριάσματα που θα προκύπτουν από τον εποπτικό έλεγχο, η Κεντρική Τράπεζα θα είναι σε θέση να αξιολογήσει την καταλληλότητα των εσωτερικών διαδικασιών παρακολούθησης της κεφαλαιακής επάρκειας του κάθε τραπεζικού ιδρυματος.

Η επέκταση των εγχώριων τραπεζών στο εξωτερικό παρέχει σημαντικές ευκαιρίες για επίτευξη κερδών, εμπερικλείει, όμως, και σημαντικούς κινδύνους. Η διεθνοποίηση αποτελεί κύριο άξονα της στρατηγικής των εγχώριων τραπεζών με αποτέλεσμα, κατά το 2005, να σημειωθεί περαιτέρω ανάπτυξη των

εργασιών τους στο εξωτερικό. Η Κεντρική Τράπεζα θα συνεχίσει να εποπτεύει τη διεθνοποίηση των τραπεζών με τη δέουσα προσοχή, με απώτερο στόχο οι εργασίες εξωτερικού να συνεχίσουν τη θετική και αυξανόμενη συνεισφορά στα αποτελέσματά τους.

Σημειώνεται ότι από την 1η Ιανουαρίου, 2006, έχει επέλθει σύγκλιση του διεθνούς τραπεζικού τομέα με τον εγχώριο τραπεζικό τομέα και οι πρώην Διεθνείς Τραπεζικές Μονάδες έχουν πλέον ενσωματωθεί πλήρως στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου. Εντός του πιο πάνω πλαισίου, από την εν λόγω ημερομηνία, οι πρώην Διεθνείς Τραπεζικές Μονάδες, όπως και όλες οι υπόλοιπες τράπεζες, έχουν την υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών με την Κεντρική Τράπεζα, σε Λίρες Κύπρου, έναντι των καταθέσεών τους. Όσον αφορά την εγκαθίδρυση νέων τραπεζών, σύμφωνα με τις πιο πάνω εξελίξεις, δεν είναι πλέον δυνατή η διεξαγωγή τραπεζικών εργασιών υπό το καθεστώς των Διεθνών Τραπεζικών Μονάδων. Αιτήσεις από ξένα τραπεζικά ιδρύματα για διεξαγωγή τραπεζικών εργασιών στην Κύπρο, με εξαίρεση αυτές που αφορούν την ίδρυση υποκαταστήματος από τράπεζα που εδρεύει σε χώρα μέλος της ΕΕ, για τις οποίες ισχύει η αρχή του “ενιαίου διαβατηρίου”, εξετάζονται σύμφωνα με το νέο πλαίσιο για παραχώρηση άδειας τραπεζικών εργασιών το οποίο δεν διαχωρίζει τις εγχώριες από τις διεθνείς δραστηριότητες.

Την 1η Ιουλίου, 2005, τέθηκε σε ισχύ το «Μνημόνιο Συνεργασίας», το οποίο υπογάρφηκε μεταξύ των Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας, Κεντρικών Τραπεζών και Υπουργείων Οικονομικών της ΕΕ στον τομέα της διαχείρισης τραπεζικών κρίσεων. Το πιο πάνω «Μνημόνιο Συνεργασίας» έχει ως στόχο την ενδυνάμωση των πρακτικών

διευθετήσεων συνεργασίας σε περίπτωση μιας διασυνοριακής κρίσης, σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ όλων των αρχών που εμπλέκονται στη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Σε εθνικό επίπεδο, αντίστοιχο «Μνημόνιο Συνεργασίας» στον τομέα της διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας, του Υπουργείου Οικονομικών και των υπόλοιπων εγχώριων εποπτικών αρχών του χρηματοοικονομικού τομέα αναμένεται να υπογραφεί εντός του 2006. Το 2005, ολοκληρώθηκε η σύναψη νέων «Μνημονίων Συνεργασίας» με δύο επιπλέον εποπτικές/ρυθμιστικές αρχές άλλων χωρών, ανεβάζοντας το συνολικό αριθμό που έχουν υπογραφεί σε δεκαέξι. Συνεχίστηκαν, επίσης, οι διαπραγματεύσεις με άλλες εποπτικές/ρυθμιστικές αρχές του εξωτερικού. Κατά τη διάρκεια του 2005, η Κεντρική Τράπεζα συντόνισε τη συμμετοχή της Κύπρου σε δύο αξιολογήσεις από διεθνείς οργανισμούς.

Πρότον, κλιμάκιο του ΔΝΤ επισκέφθηκε την Κύπρο κατά την περίοδο από τις 28 Μαρτίου μέχρι τις 8 Απριλίου, 2005, στα πλαίσια του προγράμματος «Offshore Financial Center Assessment Program», για την αξιολόγηση του εποπτικού/ρυθμιστικού πλαισίου του ευρύτερου χρηματοοικονομικού τομέα, σύμφωνα με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές. Σχετικά, έχουν εξετασθεί ο πιστωτικός (εμπορικός) τομέας (εγχώρια και διεθνή τραπεζικά ιδρύματα), ο τομέας ασφαλιστικών υπηρεσιών, ο τομέας επενδυτικών υπηρεσιών και ο πιστωτικός (συνεργατικός) τομέας (συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα). Οι πρώτες ενδείξεις οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το εποπτικό/ρυθμιστικό πλαίσιο που εφαρμόζει η Κεντρική Τράπεζα έχει φθάσει σε πολύ ψηλά επίπεδα συμμόρφωσης με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές.

Δεύτερον, ομάδα αξιολόγησης της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης (γνωστή ως Επιτροπή “Moneyval”) επισκέφθηκε την Κύπρο από τις 4 μέχρι τις 9 Απριλίου, 2005, για να εξετάσει τα μέτρα και, γενικότερα, το θεσμικό πλαίσιο για την καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος. Η ομάδα αξιολόγησε το βαθμό συμμόρφωσης της Κύπρου με τις αναθεωρημένες Συστάσεις της Ομάδας Οικονομικής Δράσης (Financial Action Task Force) και τη Δεύτερη Οδηγία της ΕΕ κατά του ξεπλύματος παράνομου χρήματος. Στα καταρχήν συμπεράσματα επαινείται η Κεντρική Τράπεζα για το πλαίσιο εποπτείας και ελέγχου των τραπεζών στον πιο πάνω εναίσθητο τομέα και σχολιάζονται με θετικό τρόπο τα μέτρα που εφαρμόζονται για την παρεμπόδιση χρήσης του τραπεζικού συστήματος για ξέπλυμα παράνομου χρήματος.

Η Κεντρική Τράπεζα αποδίδει, επίσης, μεγάλη σημασία στην εύρουμη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και στη στενή συνεργασία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για έγκαιρη ανταπόκριση στις απαιτήσεις των εξελίξεων. Η ανταλλαγή πληροφοριών και ο συντονισμός των ενεργειών όλων των εμπλεκομένων διεξάγεται αποτελεσματικά στα πλαίσια λειτουργίας της Συμβουλευτικής Επιτροπής Πληρωμών. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχουν εκπρόσωποι των εμπορικών τραπεζών, του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου, του Συνδέσμου Διεθνών Τραπεζικών Μονάδων και του Γραφείου του Εφόρου της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών. Ο ρόλος της Επιτροπής Πληρωμών είναι συμβουλευτικός προς την Κεντρική Τράπεζα και συντονιστικός για τον τραπεζικό τομέα.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Κεντρική Τράπεζα υποστηρίζει τις προσπάθειες για εγκαθίδρυση του «Ενιαίου Χώρου Πληρωμών σε Ευρώ» (γνωστού ως «SEPA - Single Euro Payments Area»). Ο ενιαίος χώρος πληρωμών υπολογίζεται ότι θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να εξοικονομήσει από 50 έως 100 δισεκατομύρια ευρώ το χρόνο. Στα πλαίσια των προσπαθειών αυτών, η Κεντρική Τράπεζα ενθαρρύνει την εφαρμογή από τις Κυπριακές τράπεζες των προτύπων που υιοθετήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (γνωστό ως «EPC-European Payments Council») το οποίο έχει αναλάβει το συντονισμό για την εφαρμογή του SEPA μέχρι το 2010. Η Τράπεζα, ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχονται από το άρθρο 48(1)(β) των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003, έχει θέσει, μετά από απόφαση της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής, τα ακόλουθα συστήματα υπό την εποπτεία της:

- Το Σύστημα Εμβασμάτων Μεγάλης Αξίας, με διαχειριστή την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.
- Το Σύστημα του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού Επιταγών, με διαχειριστή την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.
- Το Σύστημα Εμβασμάτων Μικρής Αξίας («JCCTransfer»), με διαχειριστή την JCC Payment Systems Ltd.
- Το Σύστημα Εκκαθάρισης και Διακανονισμού Συναλλαγών με Κάρτες Πληρωμών, με διαχειριστή την JCC Payment Systems Ltd.
- Το Κεντρικό Αποθετήριο - Κεντρικό Μητρώο Αξιών του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

Σύμφωνα με τον εθνικό προγραμματισμό για υιοθέτηση του ευρώ ως της νομισματικής μας μονάδας το 2008, έχουν αρχίσει οι προ-

ετοιμασίες για τη σύνδεση της Κεντρικής Τράπεζας και του τραπεζικού συστήματος της Κύπρου με τη δεύτερη γενεά του Διευρωπαϊκού Αυτοματοποιημένου Συστήματος Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε συνεχή χρόνο (γνωστού ως «TARGET2») του ΕΣΚΤ. Η Κύπρος ανήκει στην πρώτη ομάδα χωρών που πρέπει να ολοκληρώσουν τις προετοιμασίες για σύνδεση με την κοινή πλατφόρμα του TARGET2 πριν τις 19 Νοεμβρίου, 2007. Σε περίπτωση που το TARGET2 δεν είναι έτοιμο κατά το χρόνο εισαγωγής του ευρώ στην Κύπρο, η Κεντρική Τράπεζα θα συνδεθεί με το υφιστάμενο σύστημα «TARGET» μέσω του εθνικού συστήματος πληρωμών της Γερμανίας «RTGSplus».

Στα πλαίσια των συνεχιζόμενων προσπαθειών για αντιμετώπιση του προβλήματος των ακάλυπτων επιταγών, συγκεκριμένοποιήθηκαν οι διαδικασίες για καταχώριση στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών (ΚΑΠ) των στοιχείων των εκδοτών ακάλυπτων επιταγών σε ξένα νομίσματα. Το Μάιο του 2005, η Κεντρική Τράπεζα, σε συνεννόηση με την Κυβέρνηση, εφάρμοσε το σύστημα κυβερνητικών εμβασμάτων με στόχο τη μείωση της χρήσης επιταγών ως μέσου πληρωμής. Με το προαναφερθέν σύστημα οι δικαιούχοι κυβερνητικών πληρωμών (συμπεριλαμβανομένων συντάξεων, χορηγιών και άλλων) πιστώνονται σε τραπεζικό λογαριασμό της επιλογής τους αντί της έκδοσης και αποστολής επιταγών. Για την περαιτέρω μείωση της χρήσης των επιταγών, η Κεντρική Τράπεζα υποστηρίζει τις προσπάθειες των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων για εφαρμογή, από τις αρχές του 2006, συστήματος είσπραξης των οφειλόμενων ποσών μέσω άμεσης χρέωσης των τραπεζικών λογαριασμών των οφειλετών. Με εισήγηση της

Κεντρικής Τράπεζας, η Επιτροπή του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού Επιταγών (ΚΓΣ) αποφάσισε όπως αρχίσει, από το 2006, ο διακανονισμός επιταγών Κυπριακών τραπεζών σε ευρώ στα πλαίσια του ΚΓΣ.

Με την ένταξη της Κυπριακής Λίρας στο ΜΣΙ II, στις 2 Μαΐου, 2005, οι υποχρεώσεις στον τομέα της στατιστικής προς το ΕΣΚΤ και τη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΥΡΩΣΤΑΤ) έχουν αυξηθεί αισθητά, ενώ τα χρονικά περιθώρια υποβολής των ζητούμενων στοιχείων πρέπει να τηρούνται επακριβώς. Η έγκαιρη παραγωγή αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων αποτελεί υποχρέωση που επιτελείται, ξεχωριστά ή και από κοινού, από την εθνική κεντρική τράπεζα και την εθνική στατιστική υπηρεσία κάθε χώρας μέλους της ΕΕ. Ενόψει και της στοχευόμενης ένταξης της χώρας μας στη ζώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008, η προσπάθεια για εναρμόνιση του τομέα στατιστικής και για συμπλήρωση της στατιστικής υποδομής έχει εντατικοποιηθεί. Τα διάφορα στατιστικά στοιχεία συλλέγονται, παράγονται και αποστέλλονται σύμφωνα με τη μεθοδολογία, τα πρότυπα και τις προδιαγραφές της ΕΚΤ και της ΕΥΡΩΣΤΑΤ. Τα παραγόμενα στατιστικά στοιχεία χρησιμοποιούνται, σε εθνικό επίπεδο, για τη διαμόρφωση οικονομικής και νομισματικής πολιτικής και, σε κοινοτικό επίπεδο, για την αξιολόγηση της οικονομίας αναφορικά με την ετοιμότητά της να υιοθετήσει το ευρώ.

Στον τομέα της Νομισματικής Χρηματοπιστωτικής Στατιστικής, το σημαντικότερο έργο που επιτελέστηκε το 2005 ήταν η συμπλήρωση και εφαρμογή της Οδηγίας για τη Νέα Λογιστική Κατάσταση

των Νομισματικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (NXI). Η Οδηγία έχει εφαρμοστεί από όλα τα NXI που λειτουργούν στην Κύπρο, περιλαμβανομένων των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων. Η Νέα Λογιστική Κατάσταση των NXI οικοδομήθηκε σε μεγάλο βαθμό στη στατιστική υποδομή που διαλαμβάνεται στην Οδηγία για “Ομαδοποίηση των Θεσμικών Μονάδων σε Θεσμικούς Τομείς και Υποτομείς, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Οικονομικών Λογαριασμών (ΕΣΛ 95)”, που εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2003 και εφαρμόστηκε από όλα τα NXI. Ο σχεδιασμός της Νέας Λογιστικής Κατάστασης έχει γίνει με τρόπο ώστε να ικανοποιούνται οι στατιστικές απαιτήσεις της EKT, οι εποπτικές απαιτήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (KTK), καθώς επίσης οι διάφορες ανάγκες άλλων χρηστών.

Κατά το υπό αναφοράν έτος, άρχισαν οι εργασίες για την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία των επιτοκίων που εφαρμόζονται NXI σε καταθέσεις και δάνεια. Κύριος σκοπός είναι η παροχή τόσο στην EKT όσο και στην KTK μιας ολοκληρωμένης, λεπτομερούς και εναρμονισμένης εικόνας του ύψους και των μεταβολών των επιτοκίων, στοιχείων απαραίτητων, μεταξύ άλλων, για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής και τη διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Παράλληλα, συνεχίστηκε η εργασία για τον καταρτισμό ενός ολοκληρωμένου συστήματος Τριμηνιαίων Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της EKT οι οποίες προνοούν τον καταρτισμό στοιχείων για υπόλοιπα και συναλλαγές σε όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα και για όλους τους τομείς της οικονομίας.

Καθόλη τη διάρκεια του 2005, συνεχίστηκε η παραγωγή και έγκαιρη αποστολή των μηνιαίων και τριμηνιαίων στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών, του «Προτύπου Διεθνών Διαθεσίμων», καθώς επίσης της διεθνούς επενδυτικής θέσης της Κύπρου, σύμφωνα με τις κοινοτικές και διεθνείς προδιαγραφές. Σημαντική εξέλιξη, το χρόνο που πέρασε, ήταν η ολοκλήρωση του σχεδιασμού του νέου συστήματος απευθείας παροχής στατιστικών στοιχείων από επιχειρήσεις και οργανισμούς. Το νέο αυτό σύστημα αποσκοπεί στην κατάρτιση του λογαριασμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών του ισοζυγίου πληρωμών, του συναφούς εισοδήματος και της διεθνούς επενδυτικής θέσης της Κύπρου, βάσει των προτύπων που έχουν καθορίσει το ΔΝΤ, η EKT και η ΕΥΡΩΣΤΑΤ. Η συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων θα πραγματοποιηθεί σταδιακά με τη διεξαγωγή τεσσάρων ερευνών, στις οποίες βασίζεται το νέο σύστημα.

Όσον αφορά τις οικονομικές εξελίξεις κατά το 2005, εκτιμάται ότι ο ρυθμός μεγέθυνσης του πραγματικού ΑΕΠ της Κύπρου κυμάνθηκε γύρω στο 3,8%, όπως και τον προηγούμενο χρόνο. Αναλυτικά, η εσωτερική ζήτηση αυξήθηκε κατά 6,4%, στις ΛΚ6092,5 εκατομ. από ΛΚ5865,8 εκατομ. το 2004 ενώ, ταυτόχρονα, η εξωτερική ζήτηση αυξήθηκε κατά 3,1% και ανήλθε στις ΛΚ2904,2 εκατομ. από ΛΚ2816,1 εκατομ. το 2004. Παρόλο που δεν επιταχύνθηκε ο ρυθμός μεγέθυνσης της οικονομικής δραστηριότητας, εν τούτοις το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διευρύνθηκε οριακά γύρω στο 5,9% του ΑΕΠ κατά το παρελθόν έτος, από 5,7% του ΑΕΠ το 2004. Ο πληθωρισμός ανήλθε στο 2,6% το 2005 σε σύγκριση με 2,3% το 2004. Η επιτάχυνση αυτή οφείλεται τόσο στην άνοδο της διεθνούς τιμής του πετρελαίου

ου όσο και στην εξάλειψη της επίδρασης βάσης που προήλθε από τη μείωση του φόρου κατανάλωσης στα αυτοκίνητα το Νοέμβριο του 2003. Στην αγορά εργασίας, οι εγγεγραμμένοι άνεργοι ανήλθαν στο 3,7% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2005 από 3,6% το 2004.

Το 2006 προβλέπεται και πάλι αύξηση του ΑΕΠ γύρω στο 3,8% σε πραγματικούς όρους, ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί στα ίδια επίπεδα με το 2005, νοούμενού ότι δε θα διαφοροποιηθεί σημαντικά η τιμή του πετρελαίου. Ενδεχόμενη σημαντική αύξηση στην τιμή του μαύρου χρυσού θα οδηγήσει σε ανάλογη άνοδο το ύψος του πληθωρισμού. Οι διαφοροποιήσεις στην τιμή του μαύρου χρυσού θα έχουν πολύ μεγαλύτερη επίδραση στον πληθωρισμό από τον Ιανουάριο του 2006 λόγω αλλαγής στο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, αφού η στάθμη των πετρελαιοειδών θα είναι κατά περίπου 50% πιο ψηλή από τη σημερινή. Αποφασιστική επίσης σημασία στη διαμόρφωση του πληθωρισμού θα έχει ο βαθμός ανταγωνισμού στο λιανικό εμπόριο που, όπως φαίνεται, συνεχώς αυξάνεται μετά την ένταξη στην ΕΕ. Το 2006 το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών αναμένεται να μειωθεί οριακά ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Καθ' όλη τη διάρκεια του υπό ανασκόπηση έτους, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ εξακολούθησε την περιοριστική νομισματική πολιτική που ξεκίνησε από τον προηγούμενο χρόνο. Λόγω των συνεχιζομένων πληθωριστικών πιέσεων που σχετίζονται, κυρίως, με την υπερβάλλουσα ζήτηση στις αγορές πετρελαίου και ακινήτων, η αμερικανική νομισματική αρχή επέλεξε να προβεί σε οκτώ αυξήσεις κατά 25 μονάδες βάσης, έκαστη, κατά το 2005. Με γνώμονα τη σταθερό-

τητα των τιμών, η EKT θεώρησε ότι η στάση αναμονής ήταν η πλέον ενδεδειγμένη νομισματική πολιτική για το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου. Η EKT προέβη σε μια μόνο αύξηση του βασικού της επιτοκίου, κατά 25 μονάδες βάσης, το Δεκέμβριο του 2005, λόγω των πληθωριστικών προσδοκιών στη ζώνη του ευρώ. Η Τράπεζα της Αγγλίας επίσης τήρησε στάση αναμονής κατά το μεγαλύτερο μέρος του έτους, αποφασίζοντας μια μόνο μείωση του βασικού επιτοκίου κατά 25 μ.β. τον Αύγουστο, λόγω της χαμηλότερης από την αναμενόμενη οικονομικής μεγέθυνσης.

Όσον αφορά τις εγχώριες νομισματικές εξελίξεις, η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής (ΕΝΠ) της ΚΤΚ προέβη σε τρεις μειώσεις του βασικού επιτοκίου συνολικού μεγέθους 125 μ.β. Οι συναλλαγματικές εισροές και η σταδιακή ανατίμηση που ακολούθησαν την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, καθώς, επίσης, ο σχετικά χαμηλός ρυθμός πληθωρισμού, η ενθαρρυντική πορεία των δημιουργικών μεγεθών και η ικανοποιητική μεγέθυνση της κυπριακής οικονομίας, ήταν οι παραγόντες που επηρέασαν την ΕΝΠ να υιοθετήσει πιο χαλαρή νομισματική πολιτική το 2005. Όσον αφορά τη χρηματαγορά, η τραπεζική ζευστότητα εξακολούθησε να είναι πλεοναστική και η ΚΤΚ συνέχισε τις παρεμβάσεις της μέσω δημιοπρασιών αποδοχής καταθέσεων. Οι κυριότεροι λόγοι της πλεονάζουσας ζευστότητας ήταν οι αυξημένες εισροές συναλλάγματος καθώς, επίσης, η μείωση του συντελεστή ελάχιστων αποθεματικών από 6,5% στο 5,75% την 1η Σεπτεμβρίου και από 5,75% στο 5% την 1η Νοεμβρίου, 2005. Στόχος είναι όπως ο εν λόγω συντελεστής φτάσει στο επίπεδο του 2%, που απαιτείται από την EKT, μέχρι το 2007.

Τεράστια σημασία αποδόθηκε στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της Κεντρικής Τράπεζας και, ως εκ τούτου, συνέχισε η συμμετοχή μελών του προσωπικού σε πολλά εκπαιδευτικά σεμινάρια τα οποία διοργάνωσαν η ΕΚΤ και άλλες κεντρικές τράπεζες που αποτελούν το ΕΣΚΤ. Αναγνωρίζοντας, επίσης, τη στρατηγική σημασία της Πληροφορικής, εξακολούθησε η αξιοποίηση των τεράστιων δυνατοτήτων που προσφέρει μέσω επενδύσεων στον ανασχεδιασμό των λειτουργιών της Τράπεζας και στη διατήρηση ενός αξιόπιστου, ασφαλούς και προηγμένου περιβάλλοντος, απόλυτα ευθυγραμμισμένου με τις απαιτήσεις του ΕΣΚΤ. Ταυτόχρονα, αναβαθμίσθηκαν περαιτέρω οι κτηριακές, τεχνολογικές και άλλες εγκαταστάσεις της Τράπεζας με στόχο ένα πιο αποδοτικό, ασφαλές και ευχάριστο εργασιακό περιβάλλον.

Κατά το υπό αναφοράν έτος, εξακολούθησε να δίνεται πολύ μεγάλη έμφαση στη βελτίωση της οργάνωσης και αποτελεσματικότητας της διεύθυνσης με στόχο την καλύτερη δυνατή λειτουργία και αποδοτικότητα της Τράπεζας. Συναφώς, ο Διοικητής συσκεπτόταν εβδομαδιαία με την Επιτροπή Διοικητή, η οποία απαρτίζεται από τους Ανώτερους Διευθυντές, τριμηνιαία με τη διεύθυντική ομάδα, που περιλαμβάνει τους Ανώτερους Διευθυντές, τους Διευθυντές, τους Βοηθούς Διευθυντές και Ανώτερους Λειτουργούς, και εξαμηνιαία με τους Εκπροσώπους στις Ομάδες Εργασίας του ΕΣΚΤ /ΕΕ. Οι συναντήσεις αποσκοπούσαν, ανάμεσα σε άλλα, στην αμοιβαία ενημέρωση σχετικά με το επιτελούμενο έργο και την ενεργό συμμετοχή των στελεχών στη διαμόρφωση και υλοποίηση της πολιτικής. Ο Διοικητής θεωρεί άκρως απαραίτητη την ύπαρξη αμφίδρομης επικοινωνίας με το προσωπικό ούτως ώστε να ενι-

σχύεται το αίσθημα του ανήκειν και η ταύτιση με τον οργανισμό και, προς τούτο, έδωσε οδηγίες προς τη διευθυντική ομάδα της Τράπεζας να πράττει, συνεχώς, το ίδιο.

Ο σημαντικός θεσμός των συσκέψεων με τους Διοικητές ή τους Προέδρους των εμπορικών τραπεζών, δύο φορές τον χρόνο, λειτούργησε και κατά το 2005 με εξαιρετικά αποτελέσματα. Ανάμεσα στα σοβαρά θέματα που συζητήθηκαν ήταν η υφιστάμενη κατάσταση και οι προοπτικές του τομέα, η κεφαλαιακή βάση και επάρκεια, οι προβλέψεις και επισφάλειες των τραπεζών, η νέα σημαντική οδηγία της Επιτροπής της Βασιλείας II, η εφαρμογή των αρχών της διαφάνειας και της εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς επίσης οι απαιτήσεις για περισσότερες στατιστικές πληροφορίες.

Κατά τη διάρκεια του 2005 τηρήθηκε με συνέπεια και επεκτάθηκε η επαφή με τους εκπροσώπους των μέσων μαζικής ενημέρωσης ώστε να προβάλλεται επαρκώς το έργο που επιτελείται στην Κεντρική Τράπεζα και να ενημερώνεται σχετικά το κοινό. Η εκπεμπόμενη προς τα έξω εικόνα εμπνέει αξιοπιστία, ασφάλεια και εμπιστοσύνη στο ευρύ κοινό, αισθήματα που τελικά αντανακλούν στη Διοίκηση, τη Διεύθυνση και όλο το προσωπικό της Τράπεζας.

Παρόλο που πρωταρχική αποστολή είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, εν τούτοις, μεγάλο μέρος των πολυδιάστατων σχεδιασμών και πολυποίκιλων δραστηριοτήτων της Κεντρικής Τράπεζας, το 2005, αφιερώθηκε στην προετοιμασία για την επιτυχή ολοκλήρωση της πορείας της Κύπρου προς τη ζώνη του ευρώ. Αντίθετα προς τις διάφορες αρνητικές κασανδρολογίες, από την 1η Μαΐου μέχρι το τέλος του 2005, οι

εισροές συναλλάγματος αυξήθηκαν θεαματικά με ανάλογες επιπτώσεις στην ισοτιμία της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ. Η Κεντρική Τράπεζα είχε επανειλημμένα τονίσει ότι η ένταξή μας στο ΜΣΙ II θα επενεργήσει θετικά στο νόμισμα και ουσιαστικά στην οικονομία της Κύπρου. Η περίοδος που διερχόμαστε θα αποβεί ευεργετική για την οικονομία μας και γενικότερα για τη χώρα μας, αρκεί να τηρήσουμε τις υποσχέσεις μας και να εφαρμόσουμε τις διακηρύξεις μας σε σχέση με τα μέτρα και τις αλλαγές που αναλάβαμε να πραγματοποιήσουμε, ως ιδανικός, μέχρι την ένταξή μας στη ζώνη του ευρώ. Σε τελική ανάλυση, από εμάς τους ίδιους εξαρτάται αν θα αξιοποιήσουμε πλήρως τα θετικά στοιχεία και τα πλεονεκτήματα που μας έχει προσδώσει η ένταξη στο ΜΣΙ II και αν θα αποφύγουμε τους δυνητικούς κινδύνους που, εν πάσῃ περιπτώσει, θα ήταν περισσότεροι ή και μεγαλύτεροι αν η Κύπρος έμενε εκτός του ΜΣΙ II.

Κατά το παρελθόν έτος μεριμνήσαμε ή συμβάλαμε στην επίτευξη και διατήρηση των κριτηρίων του Μάαστριχτ στο βαθμό που η ικανοποίησή τους εξαρτάτο από τη νομισματική πολιτική και τις άλλες αρμοδιότητες της Κεντρικής Τράπεζας. Συναφώς, αναφέρω ότι στο τέλος του 2005:

- ο ρυθμός πληθωρισμού ήταν 0,5% χαμηλότερος του δείκτη αναφοράς και ικανοποιούσε το σχετικό κριτήριο,
- το μακροπρόθεσμο επιτόκιο ήταν 0,2% χαμηλότερο του δείκτη αναφοράς και ικανοποιούσε το σχετικό κριτήριο,
- το δημοσιονομικό έλλειμμα ήταν 0,6% χαμηλότερο του δείκτη αναφοράς και ικανοποιούσε το σχετικό κριτήριο,
- το δημόσιο χρέος ήταν 10,5% ψηλότερο του δείκτη αναφοράς, αλλά με καθοδική

τάση και ικανοποιούσε το σχετικό κριτήριο,

- η μέγιστη διακύμανση της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ ήταν +2,1% από την κεντρική ισοτιμία και ικανοποιούσε με άνεση το σχετικό κριτήριο.

Τονίζεται πάντως ότι το καθοριστικό έτος για την ένταξή μας θα είναι το 2006, αφού από τα αποτελέσματά του, δημοσιονομικά και χρηματοοικονομικά, θα κριθεί η εκπλήρωση των κριτηρίων για την υιοθέτηση του ευρώ ως του εθνικού μας νομίσματος την 1η Ιανουαρίου, 2008. Όσοι εκφράζουν επιφύλαξη ή αντίθεση για την ένταξή μας την 1η Ιανουαρίου, 2008, και εισηγούνται αναβολή για το 2009, με το αιτιολογικό ότι έτοι θα δημιουργηθεί δυνατότητα για περισσότερες και πιο γενναιόδωρες κοινωνικές παροχές, προσφέροντας λανθασμένες συμβουλές. Μια τέτοια εξέλιξη ή επιλογή θα οδηγούσε σε χειροτέρευση των δημόσιων οικονομικών αφού, νομοτελειακά, θα διεύρυνε τα έξοδα χωρίς να αυξάνει τα έσοδα. Για να είναι διατηρήσιμη μια κοινωνική πολιτική πρέπει να συνδέεται με τη σταθεροποίηση και τον εξορθολογισμό των δημόσιων οικονομικών ώστε, να συμβάλλουν στην ύπαρξη μιας καθόλα υγιούς και βιώσιμης οικονομίας. Λαμβάνοντας υπόψη όλους τους συντελεστές και παράγοντες, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, παραμένω πεπεισμένος ότι η πορεία για ένταξη στη ζώνη του ευρώ δεν είναι μόνο χωρίς επιστροφή αλλά και χωρίς αναβολή.

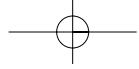
Οπωσδήποτε, οποιοσδήποτε Κεντρικός Τραπέζιτης, σε όποια χώρα και αν βρίσκεται, δεν μπορεί να εφησυχάζει ή να μην ανησυχεί στη διάρκεια προεκλογικών περιόδων. Η αλήθεια είναι ότι, ενόψει επερχόμενων εκλογικών αναμετρήσεων, διαπιστώνω μια τάση υπερβολών, οι οποίες, αν αφεθούν να

εξελιχθούν ή αν δεν αντιμετωπισθούν με αποφασιστικότητα, δυνατόν να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά και στη οικονομία ως σύνολο. Είναι κάτω από αυτή τη θεώρηση που, επανειλημένα, επεσήμανα προς όλες τις κατευθύνσεις την ανάγκη αυτοσυγκράτησης και υπέδειξα ότι εκείνο που προέχει είναι να παραμείνουμε πιστοί στις δεσμεύσεις που έχουμε αναλάβει έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφαρμόζοντας αυστηρά το Πρόγραμμα Σύγκλισης, ώστε να επιτύχουμε τις διακηρυχθείσες στοχεύσεις για ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008. Αυτό, ακριβώς, αισθάνομαι την ανάγκη να πράξω και τώρα. Δεν πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να παρασυρθούμε και να επιτρέψουμε στο έλασσον να υπερνικήσει το μείζον ή να θυσιάσουμε για το πρόσκαιρο παρόν το ασφαλές και διαχρονικό μέλλον της οικονομίας του τόπου και της ευημερίας του λαού μας.

Δεν θα κουραστώ να προτάσσω διαρκώς και να τονίζω με έμφαση, επίσης, την ανάγκη διαθρωτικών τομών και θεμελιακών αλλαγών στην κυπριακή οικονομία. Τόσον ο ιδιωτικός όσον και ο δημόσιος τομέας πρέπει να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να αποτολμήσουν ουσιαστικές τομές και αλλαγές, οι οποίες έχουν ήδη διαγνωστεί ως προϋποθέσεις για μια υγιή και βιώσιμη Κυπριακή οικονομία. Χρειάζεται, αναμφίβολα, οιζικός εκσυγχρονισμός. Απαιτείται αναδιάρθρωση δομών, αναθεμελώση μεθόδων, αναδιάταξη προτεραιοτήτων αλλά και μια νέα κουλτούρα τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα, για να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε με επάρκεια στις προκλήσεις, με τις οποίες, αναπόδραστα, θα συναπαντηθούμε στο εγγύς μέλλον.

Εισερχόμαστε αυτόβουλα, με βάση χαραχθείσα ευθεία και ταχεία πορεία, στον τεράστιο, ενιαίο οικονομικό και νομισματικό χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για μια αλλαγή οιζοσπαστική, η οποία θα ανατρέψει άρδην τα υφιστάμενα παραδοσιακά μας δεδομένα και θα αναδιατάξει δραστικά και ουσιαστικά την όλη συμπεριφορά μας στον κοινωνικοοικονομικό τομέα. Πρέπει, με πιο εντατική προσπάθεια να αποτολμήσουμε τον τεχνολογικό και λειτουργικό εκσυγχρονισμό, για αύξηση της παραγωγικότητας και επαύξηση της ανταγωνιστικότητάς μας, ποσοτικής και ποιοτικής. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε με επιτυχία τις απαιτήσεις που αναδύονται μέσα από τη νέα πραγματικότητα της ευρωζώνης, να αξιοποιήσουμε επωφελώς τις τεράστιες προοπτικές που διανοίγονται μπροστά μας και να μετουσιώσουμε σε πράξη τα οράματά μας για μια Κύπρο ακόμα πιο αναπτυγμένη οικονομικά και περισσότερο ευημερούσα.

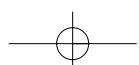
Έχουν, αναμφίβολα, γίνει κάποια βήματα και έχουν αναληφθεί κάποιες πρωτοβουλίες τα τελευταία χρόνια. Δεν είναι, όμως, στο βαθμό που επιβάλλεται ολοκληρωμένες ούτε στην έκταση και το βαθμό που πρέπει επαρκείς. Θα πρέπει, συναφώς, να υπογραμμισθεί, ότι ο χρόνος που μας απομένει δεν θα επαρκέσει για όλα όσα, θεσμικά και θεμελιακά, πρέπει να επενεχθούν, εκτός αν επιστρατεύσουμε όλοι, ανεξαρτήτως πολιτικής τοποθέτησης, επαγγελματικής τάξης και κοινωνικής προέλευσης, τις δυνατότητες και τις αρετές μας, χωρίς άλλες καθυστερήσεις, με πρόγραμμα και μέθοδο, με σύνεση και τόλμη, με όραμα και αποφασιστικότητα. Έχουμε τα θεμέλια και διαθέτουμε τα προσόντα για να κερδίσουμε το στοίχημα του μέλλοντος, αρκεί να το θελήσουμε.

Επιθυμώ, εν κατακλείδι, να εκφράσω θερμές ευχαριστίες στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής για την πολύτιμη συμβολή και βοήθειά τους, καθώς επίσης σε όλο ανεξαίρετα το προσωπικό για την αφοσίωση, την εργατικότητα και τη στήριξη των

προσπαθειών μας για την πραγμάτωση των στόχων και την επίτευξη των σκοπών και επιδιώξεων της Κεντρικής Τράπεζας.

Δρ. Χριστόδουλος Χριστοδούλου
Διοικητής

2. Διοίκηση και Οργάνωση της Τράπεζας

2.1 Διοικητικό Συμβούλιο

Χρ. Χριστοδούλου
Διοικητής, Πρόεδρος

Φ. Ζαχαριάδης

Ε. Χατζηζαχαρίας

Α. Γαλανός

Ζ. Κατσουνδίδης

Σ. Αραούζος

Φίλιος Ζαχαριάδης: Γενικός Διευθυντής ασφαλιστικής εταιρείας. Πρόεδρος του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών και Μέλος της Συμβούλευτικής Επιτροπής Ασφαλίσεων. Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων Κύπρου. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας από το Νοέμβριο του 1993.

Ελευθέριος Χατζηζαχαρίας: Εγκεκριμένος Ελεγκτής, συνέταιρος σε Οίκο λογιστών ελεγκτών από το 1984. Μέλος του Συμβουλίου του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας από τον Ιούνιο του 1999.

Αλέξης Γαλανός: Πρόωρη Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων. Διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας από τον Ιούλιο του 1974 μέχρι το Μάιο του 1979. Επαναδιορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας το Νοέμβριο του 2003.

Ζήνων Κατσουνδίδης: Πλοιοκτήτης και Διευθύνων Σύμβουλος Ναυτιλιακής Εταιρείας. Μέλος του Κυπριακού Ναυτιλιακού Συμβουλίου, κάτοχος του Κυπριακού Βραβείου Ναυτιλίας, Εταιρικό μέλος του Βρετανικού Ναυτικού Ινστιτούτου και Πρόεδρος της Εταιρείας Ιστορικών Ερευνών “Αποκάλυψη”. Διετέλεσε Σύμβουλος του Προέδρου της Δημοκρατίας για Ναυτιλιακά Θέματα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας και Διευθύνων μέλος του Baltic Exchange. Επαναδιορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας το Δεκέμβριο του 2003.

Σπύρος Αραούζος: Συνέταιρος και Διευθυντής αριθμού ιδιωτικών εταιρειών. Επίτιμος Γενικός Πρόξενος της Ισπανίας στην Κύπρο από το 1968. Διετέλεσε Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Διυλιστηρίου για πέντε χρόνια, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου των Κυπριακών Αερογραμμών επίσης για πέντε χρόνια και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας από το 1979 μέχρι το 1989. Επαναδιορίστηκε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας τον Ιούλιο του 2004.

2.2 Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής

Χρ. Χριστοδούλου
Διοικητής, Πρόεδρος

Χ. Αχνιώτης

Α. Μάτσης

Χρ. Πισσαρίδης

Γ. Θωμά

Γ. Χατζηαναστασίου

Χαράλαμπος Αχνιώτης: Σύμβουλος του Διοικητή και πρώην Πρότος Ανώτερος Διευθυντής, επικεφαλής της Διεύθυνσης Οικονομικών Ερευνών και Διοικητικών Υπηρεσιών της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από το Νοέμβριο του 2000.

Ανδρέας Μάτσης: Επιχειρηματίας. Πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αμμοχώστου. Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από το Νοέμβριο του 2000.

Χριστόφορος Πισσαρίδης: Καθηγητής Οικονομικών, London School of Economics and Political Science. Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από το Νοέμβριο του 2000.

Γεώργιος Θωμά: Ανώτερος Διευθυντής, Διεύθυνση Οικονομικών Ερευνών και Στατιστικής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από τον Απρίλιο του 2003.

Γεώργιος Χατζηαναστασίου: Πρώην Γενικός Διευθυντής του Γραφείου Προγραμματισμού και του Υπουργείου Οικονομικών. Υπηρέτησε το 1985-89 στο Διοικητικό Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας και έξι χρόνια ως Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών. Είναι Πρόεδρος του Συμβούλιου της Μονάδας Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου και μέλος του Συμβούλιου Οικονομικών Εμπειρογνωμόνων του Προέδρου της Δημοκρατίας. Είναι μέλος της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής από το Μάρτιο του 2005.

2.3 Ανώτερη Διευθυντική Ομάδα και Επιτροπή Διοικητή

Χρ. Χριστοδούλου
Διοικητής, Πρόεδρος

Χ. Αχνιώτης
Συμβούλος
του Διοικητή

Σ. Σταύρου
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Διοικητικών
Υπηρεσιών

Γ. Μαυρουδής
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Τραπέζικων
Εργασιών Εσωτερικού
και Λογιστικών
Υπηρεσιών

Γ. Θωμάς
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Οικονομικών
Εργανών και Στατιστικής

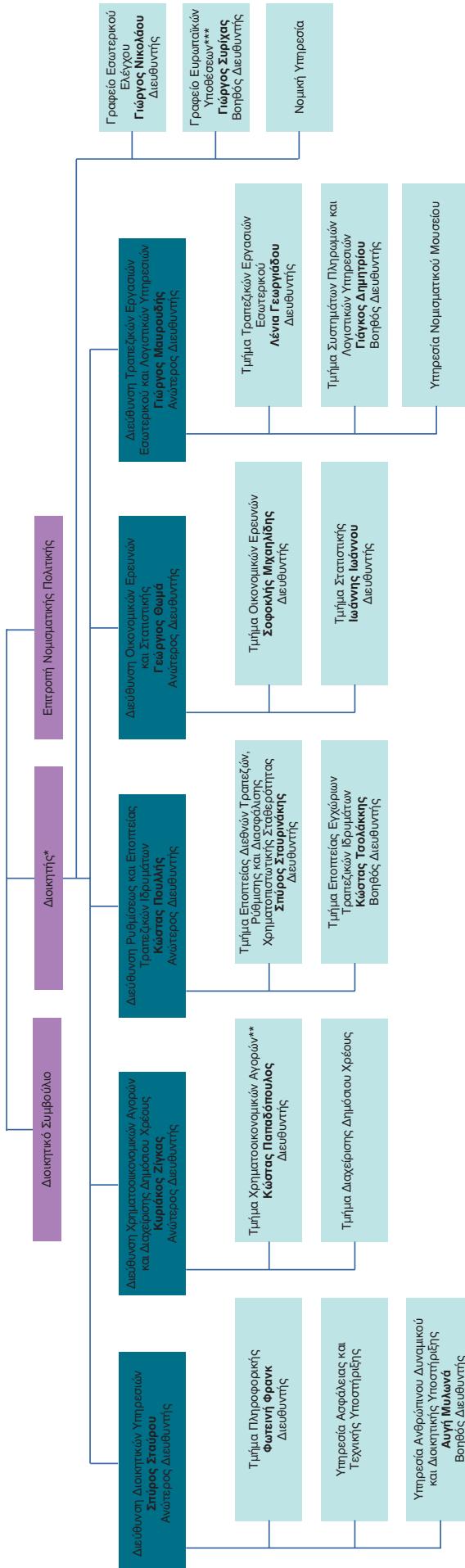

Κ. Πουλλής
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση Ρυθμίσεως
και Εποπτείας
Τραπέζιων Ιδρυμάτων

Κ. Ζίγκας
Ανώτερος Διευθυντής
Διεύθυνση
Χρηματοοικονομικών
Αγορών και Διαχείρισης
Δημόσιου Χρέους

2.4 Διευθυντική και Οργανική Δομή Δεκέμβριος 2005

* Το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, το Γραφείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, η Νομική Υπηρεσία και θέματα προϋπολογισμού υπόγοντα κατευθίσιαν στο Διοικητή
** Στο εγγύς ιεράρχη θα λειτουργήσει Υπηρεσία Ανταλλακτηρίων και δάλων Δραστηριοτήτων Συναλληγμάτων η οποία θα υπάγεται στο Τμήμα Χρηματοοικονομικών Αγροβάνων
*** Η βαθύτερη υπηρεσία στο Γραφείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.

3. Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2005

3.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Γενική επισκόπηση

Το 2005 ο ρυθμός ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας ανήλθε στο 3,8% σε πραγματικούς όρους, σε σύγκριση με 3,9% το προηγούμενο έτος. Η εγχώρια ζήτηση επιβραδύνθηκε εξαιτίας της μείωσης του ρυθμού αύξησης τόσο της ιδιωτικής κατανάλωσης - που οδήγησε σε επιβράδυνση των εισαγωγών - όσο και των ακαθάριστων επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου. Επιβράδυνση παρουσίασαν επίσης οι συνολικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Από την πλευρά της παραγωγής, οι τομείς των ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών οργανισμών, των εστιατορίων και ξενοδοχείων, της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, της εκμίσθωσης και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, της υγείας και της εκπαίδευσης κατέγραψαν ψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης σε σύγκριση με το 2004. Ως αποτέλεσμα της επιβράδυνσης στις κατασκευές και στον τομέα του ηλεκτρισμού καθώς επίσης την μείωση στην μεταποίηση, η επίδοση των δευτερογενών τομέων ήταν υποτονική σε σχέση με το 2004.

Κατά το 2005 ο πληθωρισμός ανήλθε στο 2,6% σε σύγκριση με 2,3% το 2004. Η επιτάχυνση οφείλεται κυρίως στην εξάλειψη της επίδρασης βάσης που προήλθε από τη μείωση του φόρου κατανάλωσης στα αυτοκίνητα το Νοέμβριο του 2003, καθώς και στη μεγάλη άνοδο της διεθνούς τιμής του πετρελαίου. Στην αγορά εργασίας, οι εγγεγραμμένοι άνεργοι ανήλθαν στο 3,7% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού το 2005 από 3,6% το 2004.

Παραγωγή

Σε πραγματικούς όρους, οι δευτερογενείς τομείς της οικονομίας επιβραδύνθηκαν. Πιο

συγκεκριμένα, οι κατασκευές αυξήθηκαν κατά 5,9% το 2005, σε σύγκριση με άνοδο 6,5% το 2004. Παρά την παρατηρηθείσα επιβράδυνση, η πορεία του δείκτη εμβαδού αδειών οικοδομής και των πωλήσεων τσιμέντου στην εγχώρια αγορά αντικατοπτρίζουν τη θετική συνολικά πορεία που διέγραψε ο τομέας αυτός κατά το υπό επισκόπηση έτος. Επιβράδυνση σημειώθηκε στον ηλεκτρισμό ενώ πτώση καταγράφηκε στη μεταποίηση. Η προστιθέμενη αξία στη μεταποίηση, σε πραγματικούς όρους, μειώθηκε κατά 1,3% το 2005, σε σύγκριση με οριακή άνοδο τον προηγούμενο χρόνο. Ο τομέας αυτός επηρεάστηκε αρνητικά από τον τερματισμό της λειτουργίας του διυλιστηρίου πετρελαίου την 1η Μαΐου, 2004.

Συνολικά, οι υπηρεσίες επιταχύνθηκαν κατά το υπό επισκόπηση έτος. Ο τομέας των ξενοδοχείων και εστιατορίων σημείωσε βελτίωση και αυξήθηκε κατά 0,9% το 2005, σε σύγκριση με μείωση 1,9% τον προηγούμενο χρόνο. Επίσης ο τομέας της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωσης και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων επιταχύνθηκε, αντικατοπτρίζοντας την άνοδο στις κατασκευές κατά το υπό εξέταση έτος. Επιτάχυνση καταγράφηκε επίσης στην υγεία, την εκπαίδευση και τον ενδιάμεσο χρηματοοικονομικό τομέα που περιλαμβάνει τους τραπεζικούς ασφαλιστικούς και άλλους συναφείς οργανισμούς. Αντίθετα, το χονδρικό και λιανικό εμπόριο ανήλθε κατά 3,2% το 2005 σε σύγκριση με άνοδο 6,6% τον προηγούμενο χρόνο, αντανακλώντας, κυρίως, την επιβράδυνση της ιδιωτικής κατανάλωσης.

Ζήτηση

Σε πραγματικούς όρους, η εγχώρια ζήτηση επιβραδύνθηκε εξαιτίας της μείωσης του

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά οικονομική δραστηριότητα

£ εκατ.

Σε σταθερές τιμές (1995)

Οικονομική Δραστηριότητα	2002	2003	2004	2005 (προζ.)
Πρωτογενής τομέας	222,4	222,7	234,5	238,5
Γεωργία, Θήρα και δασοκομία	188,7	191,1	191,3	197,7
Αλιεία	16,2	12,9	23,1	20,5
Ορυχεία και λατομεία	17,5	18,7	20,1	20,3
Δευτερογενής τομέας	962,1	1.000,7	1.033,4	1.054,4
Μεταποίηση	485,5	497,7	499,0	492,4
Ηλεκτροισμός, υγραέριο και νερό	135,3	143,7	151,8	156,8
Κατασκευές	341,3	359,3	382,6	405,2
Τριτογενής τομέας	3.822,8	3.879,1	4.035,2	4.209,3
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	654,4	642,4	684,8	706,4
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	451,9	438,7	430,3	434,3
Μεταφορές, αποθήκευσης και επικοινωνίες	527,5	529,9	587,7	628,9
Ενδιάμεσοι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί	305,9	302,1	329,5	364,4
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχειρηματικές δραστηριότητες	852,4	892,8	911,2	941,7
Δημόσια διοίκηση και άμυνα	411,1	428,1	432,2	449,6
Εκπαίδευση	227,9	238,5	240,7	250,6
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	156,2	161,0	163,6	168,6
Άλλες κοινοτικές, κοινωνικές και προσωπικές υπηρεσίες	197,6	201,6	204,0	208,3
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	37,9	44,0	51,2	56,5
Σύνολο Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας	5.007,4	5.102,5	5.303,2	5.502,3
Μείον: Τεκμιαρτές τραπεζικές επιβαρύνσεις	224,4	223,0	257,3	274,1
Συν: Φόρος Προστιθέμενης Αξίας και εισαγωγικοί δασμοί	524,3	529,4	575,2	603,7
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε τιμές αγοράς	5.307,3	5.408,9	5.621,1	5.831,9

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά κατηγορία δαπανών

£ εκατ.

Κατηγορία Δαπανών	Σε σταθερές τιμές (1995)			
	2002	2003	2004	2005 (προκ.)
Ιδιωτική κατανάλωση	3.474,4	3.529,5	3.770,1	3.948,9
Δημόσια κατανάλωση	919,7	966,2	928,7	933,8
Ακαθάριστες κεφαλαιουχικές επενδύσεις	1.030,5	971,4	1.167,0	1.209,8
Αυξομείωση αποθεμάτων	41,3	-24,9	71,3	85,0
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου	989,2	996,3	1.095,8	1.124,8
Εγχώρια ζήτηση	5.424,6	5.467,1	5.865,8	6.092,5
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	2.703,9	2.697,9	2.816,1	2.904,2
Μείον: Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	2.821,1	2.756,1	3.060,7	3.164,8
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε τιμές αγοράς	5.307,3	5.408,9	5.621,1	5.831,9
Συν: Καθαρές εισροές εισοδήματος από ξένες χώρες	-217,9	-126,1	-228,3	-192,1
Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν σε τιμές αγοράς	5.089,5	5.282,7	5.392,9	5.639,9

ρυθμού αύξησης της ιδιωτικής κατανάλωσης στο 4,7% από 6,8% τον προηγούμενο χρόνο. Η εξέλιξη αυτή αντανακλά, εν πολλοίς, τη μειωμένη ζήτηση για ιδιωτικά οχήματα, μετά τη θεματική άνοδο στις πωλήσεις κατά το 2004 λόγω μείωσης των φόρων. Παράλληλα, οι ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου ανήλθαν κατά 3,7% σε σύγκριση με άνοδο 20,1% τον προηγούμενο χρόνο, αντανακλώντας τη μειωμένη, σε σύγκριση με το 2004, επενδυτική δραστηριότητα σε κατασκευαστικά έργα και μηχανικό εξοπλισμό. Αντίθετα, η δημόσια κατανάλωση ανήλθε κατά 0,6% σε σύγκριση με πτώση 3,9% το 2004. Παράλληλα, η εξωτερική ζήτηση αυξήθηκε κατά 3,1%, σε σύγκριση με άνοδο 4,4% το 2004.

Πληθωρισμός, Παραγωγικότητα και Αγορά Εργασίας

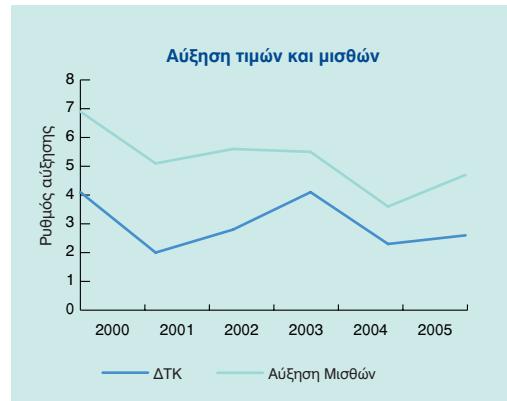
Ο πληθωρισμός ανήλθε στο 2,6%, κατά το 2005, σε σύγκριση με 2,3% το 2004. Η επιτάχυνση αυτή αποδίδεται στην εξάλειψη της επίδρασης βάσης που προήλθε από τη μείωση στους φόρους κατανάλωσης στα αυτοκίνητα το Νοέμβριο του 2003. Στην άνοδο του πληθωρισμού συνέβαλε και η αύξηση στις τιμές του ηλεκτρισμού που αντικατοπτρίζει την άνοδο στην τιμή του μαζιού, από την οποία επηρεάστηκαν σημαντικά και οι τιμές των καυσίμων.

Πιο αναλυτικά, οι τιμές των εγχώριων προϊόντων αυξήθηκαν κατά 3,9% το 2005, σε σύγκριση με άνοδο 5% το 2004. Η επιβρά-

Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (ΔΑΑ) του ΟΗΕ

Η έννοια της ανθρώπινης ανάπτυξης και ευημερίας είναι πολυδιάστατη και υποκειμενική με αποτέλεσμα το ΑΕΠ μιας χώρας να μην αποδίδει επακριβώς το βαθμό ευημερίας του πληθυσμού της. Ως εκ τούτου, οι οικονομολόγοι έχουν δοκιμάσει διάφορους συνδιασμούς μη - οικονομικών δεικτών με το δείκτη του ΑΕΠ για να επιτύχουν μια πιο αντιπροσωπευτική απεικόνιση της ποιότητας ζωής στις διάφορες χώρες. Το 1990, το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών εισήγαγε το "Δείκτη Ανθρώπινης Ανάπτυξης" ο οποίος περιλαμβάνει, εκτός από το ΑΕΠ, δείκτες που αφορούν την υγεία (αναμενόμενος μέσος ζωού), και την εκπαίδευση (μέση διάρκεια σχολικής εκπαίδευσης και βαθμός μόρφωσης ενηλίκων). Σύμφωνα με την Ετήσια Έκθεση Ανθρώπινης Ανάπτυξης του ΟΗΕ, που εξεδόθη το 2004, η Κύπρος τοποθετείται μεταξύ των χωρών με τη μεγαλύτερη ανθρώπινη ανάπτυξη με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία που αφορούν το έτος 2003. Συγκεκριμένα, η Κύπρος τοποθετείται στη 29η θέση μεταξύ 177 χωρών μελών του ΟΗΕ και στη 17η θέση μεταξύ των 25 χωρών μελών της ΕΕ. Τον προηγούμενο χρόνο η Κύπρος ήταν τοποθετημένη στην 30η θέση μεταξύ των χωρών μελών του ΟΗΕ και 18η από τις χώρες της ΕΕ.

δυνση αυτή οφείλεται κυρίως στη μείωση του ρυθμού αύξησης των τιμών των εγχώριων βιομηχανικών (μη- πετρελαιοειδών) και των γεωργικών προϊόντων. Αντίθετα οι τιμές του ηλεκτρισμού ανήλθαν κατά 11,5% έναντι μείωσης 3,1% τον προηγούμενο χρόνο. Οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων μειώθηκαν κατά 2,5% το 2005, σε

σύγκριση με μείωση 5,6% το 2004, λόγω της προαναφερθείσας εξάλειψης της επίδρασης βάσης που προήλθε από τη μείωση στους φόρους των αυτοκινήτων. Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών ανήλθαν κατά 3,3% το 2005 σε σχέση με 3,2% το 2004. Επιτάχυνση στις τιμές των υπηρεσιών σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο καταγράφηκε στα ενοίκια, τις κυβερνητικές υπηρεσίες και στην εκπαίδευση.

Η συνολική παραγωγικότητα της οικονομίας ανήλθε κατά 1,8% σε σύγκριση με άνοδο 2,0% τον προηγούμενο χρόνο. Αυτή η αύξηση, σε συνδυασμό με την αύξηση της απασχόλησης κατά 2,0% συνέτεινε ώστε το ΑΕΠ να αυξηθεί κατά 3,8%. Συναφώς αναφέρεται ότι οι πραγματικές απολαβές των εργαζομένων αυξήθηκαν κατά 2,1% το 2005, ποσοστό ψηλότερο από τη βελτίωση της παραγωγικότητας.

Ποσοστιαία μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία

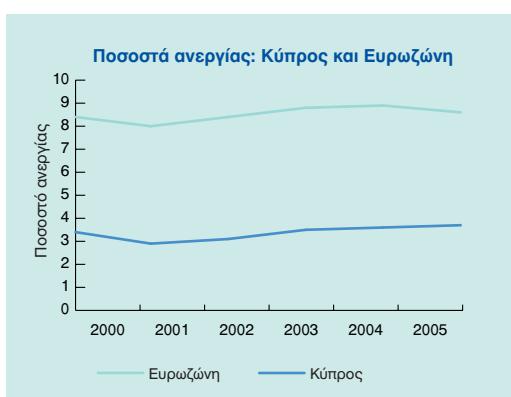
%

	Επίστια	Στάθμιση		
	2003	2004	2005	1998=100
Γενικός Δείκτης Τιμών				
Καταναλωτή	4,1	2,3	2,6	100,0
Εγχώρια προϊόντα	7,3	5,0	3,9	36,7
Γεωργικά	4,5	3,3	1,3	7,9
Βιομηχανικά	7,9	6,1	4,1	27,2
Βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	6,5	3,4	1,1	22,9
Καύσμα και υγραέριο	14,2	17,2	14,8	4,3
Ηλεκτρισμός	10,2	-3,1	11,5	1,5
Εισαγόμενα προϊόντα	-2,4	-5,6	-2,5	22,2
Μηχανοκίνητα οχήματα	-8,3	-13,7	-2,4	9,4
Άλλα εισαγόμενα	1,8	-0,4	-2,5	12,8
Υπηρεσίες	4,4	3,2	3,3	41,1

Στην αγορά εργασίας, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων αυξήθηκε κατά 4,0% το 2005, σε σύγκριση με άνοδο 5,8% το 2004, ενώ ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, η ανεργία ανήλθε στο 3,7% από το 3,6%. Ας σημειωθεί, επίσης, ότι το ποσο-

Ισοζύγιο Πληρωμών

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα προκαταρκτικά στοιχεία για το 2005, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών υπολογίζεται να φθάσει στα £453,0 εκατ. ή 5,9% του ΑΕΠ το 2005 σε σύγκριση με £416,3 εκατ. ή 5,7% του ΑΕΠ το 2004. Η επιδείνωση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ήταν αποτέλεσμα της σημαντικής επιδείνωσης στο εμπορικό ισοζύγιο και τις τρέχουσες μεταβιβάσεις, που ανατράπηκε μερικώς από τη βελτίωση του λογαριασμού υπηρεσιών και εισοδημάτων.

στό ανεργίας, σύμφωνα με την έρευνα εργατικού δυναμικού που διεξάγεται σε τριμηνιαία βάση, έφθασε στο 4,8%, το 2005 σε σύγκριση με 4,7% το 2004.

Κύριο χαρακτηριστικό της ανασκοπούμενης χρονιάς σε ότι αφορά το εμπορικό ισοζύγιο, ήταν οι σημαντικές αυξήσεις στις συνολικές εξαγωγές αγαθών και στις συνολικές εισαγωγές αγαθών της τάξης του 24,9% και 9,5%, αντίστοιχα. Οι αυξημένες εισαγωγές οφείλονταν στη σημαντική αύξηση στις δαπάνες για πετρελαιοειδή, μετά τη μεγάλη άνοδο

Ισοζύγιο πληρωμών

£ εκατ.

	2004 (προι.)			2005 (εκτιμ.)		
	Πίστωση	Χρέωση	Καθαρό Ποσό	Πίστωση	Χρέωση	Καθαρό Ποσό
Τρέχουσες συναλλαγές	4.038,1	4.454,4	-416,3	4.340,8	4.793,8	-453,0
Αγαθά, υπηρεσίες και εισοδήματα	3.760,1	4.259,7	-499,6	4.048,4	4.543,7	-495,4
Αγαθά και υπηρεσίες	3.458,6	3.673,0	-214,4	3.691,1	3.927,9	-236,8
Αγαθά	541,0	2.440,3	-1.899,3	675,7	2.671,0	-1.995,3
Υπηρεσίες	2.917,6	1.232,7	1.684,9	3.015,3	1.256,9	1.758,4
Μεταφορές	676,6	523,1	153,5	714,3	500,6	213,7
Ταξιδιωτικό	1.054,4	378,2	676,2	1.081,7	432,8	648,9
Επικοινωνίες	16,5	36,6	-20,1	15,6	44,0	-28,4
Κατασκευαστικές υπηρεσίες	68,4	6,9	61,5	75,6	4,9	70,7
Ασφάλειες	20,9	33,3	-12,4	26,3	30,0	-3,7
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και ενοικίαση	104,6	46,8	57,8	127,6	43,7	83,9
Μηχανοργάνωση και πληροφόρηση	112,4	11,7	100,7	98,7	16,0	82,7
Πνευματικά δικαιώματα	8,3	25,0	-16,7	6,9	21,2	-14,3
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	687,5	105,5	582,0	699,5	94,6	604,5
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες δημοσίου	11,6	22,7	-11,1	19,2	26,0	-6,9
Υπηρεσίες δημοσίου	156,3	42,8	113,5	150,4	43,1	107,4
Εισοδήματα	301,5	586,7	-285,2	357,3	615,8	-258,5
Τρέχουσες μεταβιβάσεις	278,0	194,7	83,3	292,5	250,1	42,4
Κίνηση κεφαλαίων και χρηματοοικονομικές συναλλαγές			434,5			518,5
Κίνηση Κεφαλαίων	86,1	27,1	59,0	60,9	20,6	40,3
Χρηματοοικονομικές συναλλαγές			375,5			478,2
Άμεσες επενδύσεις			215,8			340,8
Κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό			-289,9			-200,4
Μη κατοίκων στην Κύπρο			505,7			541,2
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου			551,8			-62,0
Απατήσεις			-839,9			-755,9
Υποχρεώσεις			1.391,7			693,9
Χρηματοοικονομικά παράγωγα			-21,2			-6,8
Λοιπές επενδύσεις			-191,6			540,0
Απατήσεις			-1.383,9			-3.384,1
Υποχρεώσεις			1.192,3			3.924,1
Συναλλαγματικά διαθέσιμα			-179,3			-333,8
Καθαρά λάθη και παραλείψεις			-18,2			-65,6

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και Στατιστική Υπηρεσία.

στην τιμή του μαύρου χρυσού διεθνώς. Η αύξηση στις εισαγωγές πετρελαιοειδών αντισταθμίστηκε μερικώς από τη μείωση στις εισαγωγές αυτοκινήτων, μετά τη σημαντική αύξηση που παρατηρήθηκε το 2004, λόγω μείωσης στους καταναλωτικούς φόρους σε πολλές κατηγορίες οχημάτων το Νοέμβριο του 2003. Οι εξαγωγές αυξήθηκαν σημαντικά λόγω της ανάκαμψης των επανεξαγωγών που συνεχίσθηκε για δεύτερη συνεχή χρονιά. Ακόμα ένα αξιοσημείωτο στοιχείο ήταν η αύξηση κατά 2,4% στις εισπράξεις από τον τουρισμό που σηματοδότησε την για πρώτη φορά καταγραφή θετικής πορείας του τομέα μετά από τρία συνεχή χρόνια μειώσεων των εσόδων.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών χρηματοδοτήθηκε κυρίως από άμεσες επενδύσεις και εξωτερικό δανεισμό του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Εμπορικό Ισοζύγιο

Οι συνολικές εισαγωγές (c.i.f.) παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 10,7% το 2005 έναντι αύξησης 16,3% που καταγράφηκε το προηγούμενο έτος. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση στις συνολικές εισαγωγές πετρελαιοειδών λόγω της ανόδου της τιμής του αργού πετρελαίου στις διεθνείς αγορές. Παράλληλα οι συνολικές εισαγωγές καταναλωτικών αγαθών σημείωσαν αύξηση της τάξης του 23,7% το 2005, σε σύγκριση με αύξηση 18,5% το 2004. Οι εισαγωγές ενδιαμεσών αγαθών και πρώτων υλών παρουσίασαν μείωση της τάξης του 0,4% το 2005, σε σύγκριση με αύξηση 10,8% το 2004. Οι εισαγωγές κεφαλαιουχικών αγαθών παρουσίασαν μείωση της τάξης του 2,0% το 2005, σε σύγκριση με αύξηση 5,0% που καταγράφηκε το 2004. Σημαντική μείωση παρατηρήθηκε στις εισαγωγές μεταφορικού εξοπλισμού και ανταλλακτικών της τάξης του 14,6% το

2005, σε σύγκριση με άνοδο 38,4% τον προηγούμενο χρόνο.

Οι συνολικές εξαγωγές παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 22,6% το 2005, σε σύγκριση με αύξηση 14,9% που καταγράφηκε το 2004. Πρέπει να σημειωθεί ότι αυτή η εξέλιξη οφείλεται στη σημαντική αύξηση στις επανεξαγωγές αγαθών.

Υπηρεσίες, Εισοδήματα και Τρέχουσες Μεταβιβάσεις

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών, εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων υπολογίζεται να έχει φθάσει στα £1.542,3 εκατ. κατά το 2005 σε σχέση με £1.483,0 εκατ. το 2004. Η βελτίωση οφείλεται στην ανάκαμψη της πορείας ορισμένων κατηγοριών στο λογαριασμό των Υπηρεσιών και στο πλεόνασμα στο λογαριασμό τρεχουσών μεταβιβάσεων. Πιο συγκεκριμένα αύξηση παρατηρήθηκε στις καθαρές εισπράξεις από τους τομείς των «Μεταφορών», «Κατασκευαστικές Υπηρεσίες» και «Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες». Σε ότι αφορά την πιο σημαντική πηγή εσόδων, το λογαριασμό ταξιδιωτικών υπηρεσιών, καταγράφηκε μείωση της τάξης του 4,0% το 2005 σε σχέση με το 2004. Ο κύριος λόγος της σημαντικής μείωσης των καθαρών εσόδων στο λογαριασμό ταξιδιωτικών υπηρεσιών οφείλεται στην αύξηση των δαπανών των Κυπρίων που ταξιδεύουν στο εξωτερικό.

Ο λογαριασμός εισοδημάτων παρουσίασε έλλειμμα ύψους £258,5 εκατ. το 2005 σε σχέση με έλλειμμα £285,2 εκατ. το 2004. Η πορεία αυτή οφείλεται κυρίως στην κάμψη της αρνητικής πορείας των εισοδημάτων από επενδύσεις χαρτοφυλακίου και λοιπών επενδύσεων.

Ο λογαριασμός τρεχουσών μεταβιβάσεων

Εισαγωγές (c.i.f.) κατά οικονομικό προορισμό

£ εκατ.

	2003	2004	2005	2004/2003	% μεταβολή
					2005/2004
Καταναλωτικά αγαθά	667,7	791,2	979,0	18,5	23,7
Άμεσης κατανάλωσης	376,0	438,2	493,2		
Μέσης διάρκειας	174,8	176,4	186,9		
Διάρκειας	115,8	176,5	289,9		
Ενδιάμεσα αγαθά - πρώτες ύλες	727,1	805,4	802,1	10,8	-0,4
Γεωργία	41,3	42,2	44,9		
Κατασκευές και μεταλλεία	154,8	185,7	187,1		
Μεταποίηση	426,8	462,9	446,1		
Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	23,5	27,4	23,8		
Άλλοι τομείς της οικονομίας	80,7	87,1	100,1		
Κεφαλαιουχικά αγαθά	263,4	276,6	271,0	5,0	-2,0
Γεωργία	7,6	9,4	10,2		
Κατασκευές και μεταλλεία	24,3	24,5	27,9		
Μεταποίηση	61,7	65,5	61,4		
Μεταφορές αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	66,0	55,7	53,1		
Άλλοι τομείς της οικονομίας	103,8	121,4	118,4		
Μεταφορές εξοπλισμός και Ανταλλακτικά	326,8	452,2	386,3	38,4	-14,6
Από τα οποία:					
Αυτοκίνητα	238,0	367,3	303,1		
Ανταλλακτικά	67,0	68,5	67,4		
Αεροσκάφη και ανταλλακτικά	0,2	0,0	0,0		
Καύσιμα και λιπαντικά	226,8	320,0	481,4	41,1	50,4
Μη ταξινομηθέντα	92,1	33,8	47,1		-
Συνολικές εισαγωγές	2.304,0	2.679,3	2.966,8	16,3	10,7

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

κατέγραψε πλεόνασμα της τάξης των £42,4 εκατ. το 2005 σε σχέση με πλεόνασμα της τάξης των £83,3 εκατ. το 2004.

Χρηματοοικονομικές συναλλαγές

Το ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών παρουσίασε πλεόνασμα ύψους £478,2 εκατ. το 2005 σε σύγκριση με πλεόνασμα ύψους £375,5 εκατ. το 2004. Πιο συγκεκριμένα, στις άμεσες επενδύσεις σημειώθηκε καθαρή εισροή ύψους £340,8 εκατ. το 2005, σε σύγκριση με καθαρή εισροή ύψους £215,8

εκατ. το 2004. Σε σχέση με τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου καταγράφηκε εκροή £62,0 εκατ. το 2005 σε σύγκριση με εισροή £551,8 εκατ. το 2004. Στην κατηγορία των λοιπών επενδύσεων σημειώθηκε σημαντική καθαρή εισροή ύψους £540,0 εκατ. το 2005 σε σύγκριση με καθαρή εκροή ύψους £191,6 εκατ. το 2004.

Διεθνή Αποθέματα

Τα επίσημα συναλλαγματικά αποθέματα έφθασαν τα £2.146,2 εκατ. στο τέλος του

2005 έναντι £1.749,3 εκατ. το τέλος του 2004. Ο δεύτης κάλυψης των συνολικών εισαγωγών αγαθών από τα επίσημα αποθεματικά ήταν 7,9 μήνες το 2005 έναντι 6,6 μηνών το 2004.

Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

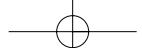
Η κυπριακή λίρα παρουσίασε μικρή ενδυνάμωση έναντι του ευρώ, φτάνοντας τα 1,7437 ευρώ τον Δεκέμβριο 2005, σε σύγκριση με 1,7269 ευρώ τον Δεκέμβριο του 2004. Από

Εξαγωγές (f.o.b.) κατά οικονομική προέλευση

£ εκατ.

	2003	2004	2005	% μεταβολή	
				2004/2003	2005/2004
Γεωργικά προϊόντα					
(ακατέργαστα)	43,6	57,4	54,7	31,7	-4,7
Από τα οποία:					
Πατάτες	15,1	16,0	11,9		
Άλλα λαχανικά, φρέσκα,					
κατεψυγμένα ή ξηρά	4,4	4,8	6,0		
Εσπεριδοειδή	19,0	22,3	20,7		
Ορυκτά και σχετικά					
βιομηχανικά προϊόντα	9,8	8,5	6,5	-13,2	-23,5
Βιομηχανικά προϊόντα					
γεωργικής προέλευσης	32,7	34,1	42,5	4,3	24,6
Από τα οποία:					
Χαλούμι	10,5	11,2	15,3		
Διατηρημένα φρούτα	0,4	0,6	0,5		
Χυμοί φρούτων και					
λαχανικών	4,4	4,9	4,6		
Μπίρα	0,6	0,7	0,9		
Κρασιά	6,1	5,2	5,3		
Βιομηχανικά προϊόντα					
μεταποιητικής προέλευσης	120,1	139,6	135,9	16,2	-2,7
Από τα οποία:					
Τσιγάρα	6,8	11,9	7,9		
Τσιμέντο	9,1	3,3	4,8		
Φαρμακευτικά προϊόντα	38,7	49,6	50,4		
Προϊόντα από χαρτί	5,6	5,2	4,5		
Είδη ένδυσης	9,8	7,7	4,5		
Είδη υπόδησης	1,4	0,9	0,5		
Επιτίλα	4,2	4,2	4,8		
Μη ταξινομηθέντα	0,0	0,2	0,2		
Εγχώριες εξαγωγές	206,1	239,8	239,8	16,4	0,0
Επανεξαγωγές	224,5	265,7	330,0	21,8	20,7
Προμήθειες για πλοία					
και αεροπλάνα	46,2	42,5	102,2		
Συνολικές εξαγωγές	476,8	548,0	672,0	14,9	22,6

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

τις 2 Μαΐου, 2005 η κυπριακή λίρα εισήλθε στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών II (ΜΣΙ II) στην προ-υπάρχουσα κεντρική ισοτιμία 1ευρώ=£0,5853. Κατά το 2005, οι διακυμάνσεις του κυπριακού νομίσματος έναντι του ευρώ περιορίστηκαν, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, μέσα στο περιθώριο διακύμανσης $\pm 2,25\%$.

Με βάση το ισχύον πλαίσιο συναλλαγματικής πολιτικής και αντικατοπτρίζοντας τις διεθνείς διακυμάνσεις, η κυπριακή λίρα παρουσίασε σημαντική αποδυνάμωση έναντι του δολαρίου, φθάνοντας τα 2,0653 δολάρια ανά λίρα το τέλος Δεκεμβρίου, 2005, σε σύγκριση με 2,3480 δολάρια ανά λίρα την αντίστοιχη περίοδο του 2004. Η Κυπριακή λίρα παρουσίασε μικρές διακυμάνσεις με

τάση αποδυνάμωσης έναντι της στερλίνας, φθάνοντας στις 1,1979 στερλίνες ανά λίρα στο τέλος Δεκεμβρίου 2005, σε σύγκριση με 1,2188 στερλίνες ανά λίρα την αντίστοιχη περίοδο του 2004.

Σε ό,τι αφορά τις ισοτιμίες των διεθνών νομισμάτων, όπως διαμορφώθηκαν από τις εξελίξεις στις διεθνείς αγορές συναλλαγματος, κατά το υπό επισκόπηση έτος, καταγράφηκε σημαντική ενδυνάμωση του δολαρίου έναντι του ευρώ, της στερλίνας και του γεν. Η πορεία ενδυνάμωσης που ακολούθησε το δολάριο το 2005 ήταν επακόλουθο της ανάκαμψης στα θεμελιώδη δεδομένα της οικονομίας αλλά και της περιοριστικής νομισματικής πολιτικής που ακολούθησε η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ.

Δημόσια Οικονομικά

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία των λογαριασμών του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, όπως αυτοί καταρτίζονται από τη Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου, το έλλειμμα του δημόσιου τομέα μειώθηκε στο 2,4% το 2005, σε σύγκριση με 4,1% το προηγούμενο έτος, ικανοποιώντας έτσι το σχετικό κριτήριο του Μάαστριχτ για πρώτη χρονιά από το 2001. Το δημοσιονομικό έλλειμμα κατέγραψε μείωση 1,7 ποσοστιαίων μονάδων το 2005 σε σύγκριση με μείωση 2,2 ποσοστιαίων μονάδων το 2004. Επισημαίνεται ότι, κατά το επισκοπούμενο έτος, η σημαντική βελτίωση του ελλείμματος προήλθε από προσωρινά μέτρα, όπως η φορολογική αμνηστία και η καταβολή μερίσματος από την ATHK, τα οποία ενίσχυσαν τα δημόσια έσοδα. Συγκεκριμένα, τα δημόσια έσοδα αυξήθηκαν κατά 10,6% σε σύγκριση με 7,7% το προηγούμενο έτος, ενώ οι δημόσιες δαπάνες αυξήθηκαν κατά 6,8% σε σύγκριση με 2,7% το 2004. Η δημοσιονομική κατάσταση το 2005 αναλύεται ως ακολούθως: Τα φορολογικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 13%. Οι άμεσοι φόροι κατέγραψαν σημαντική αύξηση ύψους 28,8% που οφείλεται, κυρίως, στην είσπραξη £68 εκατ. από τη φορολογική

αμνηστία. Επίσης αυξήθηκαν τα έσοδα από τον εταιρικό φόρο κατά 17%, το φόρο εισοδήματος υπαλλήλων κατά 6% και το φόρο κεφαλαιουχικών κερδών κατά 5,7%. Οι έμμεσοι φόροι κατέγραψαν αύξηση ύψους 6,7% αντικατοπτρίζοντας το μέσο όρο της μείωσης κατά 25,1% στις εισπράξεις εισαγωγικών δασμών και της αύξησης κατά 12,2% στα έσοδα από το ΦΠΑ. Η σημαντική αύξηση στα έσοδα από το ΦΠΑ προήλθε από την αυξημένη ιδιωτική κατανάλωση καθώς, επίσης, από την είσπραξη του ΦΠΑ κατά την κατανάλωση αντί κατά την εισαγωγή των εμπορευμάτων και από την επιβολή ΦΠΑ σε εμπορεύματα τα οποία είχαν μηδενικό συντελεστή, αρχίζοντας από την 1η Μαΐου, 2004.

Οι ουθμοί αύξησης των τρεχουσών και κεφαλαιουχικών δαπανών διατηρήθηκαν στα ανώτατα ποσοστά των 3% και 4% αντίστοιχα. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις, οι οποίες αποτελούνται από τις συντάξεις και τα φιλοδωρήματα, την κοινωνική σύνταξη και άλλα συναφή (όπως, το επίδομα τέκνου, τις φοιτητικές χορηγίες, τα δημόσια βοηθήματα, τις παροχές στέγασης και υγείας, καθώς επίσης τις χορηγίες προς τους ημικρατικούς

Δημόσια έσοδα και δαπάνες

£ εκατ.

	2002	2003	2004	2005 (προσ.)
Δημόσια έσοδα και χορηγίες	2.125,1	2.408,0	2.627,7	2.919,2
Άμεσοι φόροι	641,7	582,0	633,3	798,2
Φόρος εισοδήματος	461,2	386,9	442,8	497,9
Έμμεσοι φόροι	799,3	1.046,4	1.117,9	1.207,2
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	403,8	548,9	606,5	680,2
Φόροι κατανάλωσης	198,9	282,2	330,9	347,4
Εισαγωγικοί δασμοί	72,5	62,3	35,6	26,7
Συνεισφορές στα Ταμεία Κοιν. Ασφαλίσεων	303,4	322,3	398,2	436,8
Άλλα έσοδα	377,9	452,1	400,9	382,0
Ξένες χορηγίες	2,8	5,3	77,4	95,0
 Δημόσιες δαπάνες και καθ. δαν/μός	2.398,6	2.824,3	2.934,0	3.115,8
Τρέχουσες δαπάνες	2.166,4	2.518,9	2.705,8	2.895,0
Αγαθά και υπηρεσίες (συμπ. μη ταξινομημένων πληρωμών)	358,3	355,6	251,7	207,3
Μισθοί και ημερομίσθια	600,5	726,8	783,8	820,7
Τρέχουσες πληρωμές	457,7	595,4	762,0	697,8
Κοινωνικές συντάξεις	26,9	27,4	28,2	19,7
Πληρωμές από τα Ταμεία Κοιν. Ασφαλίσεων	355,1	395,9	453,4	492,5
Επιδοτήσεις	63,9	90,9	79,4	50,0
Τόκοι	304,2	327,0	347,3	382,0
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	232,2	305,3	228,3	220,8
Επενδύσεις	174,0	218,8	228,3	220,8
Κεφαλαιουχικές πληρωμές	58,2	86,6	0,0	0,0
Πλεόνασμα(+)/έλλειμμα(-) Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	-8,4	-11,5	-9,1	-8,0
Άλλες αναποσαρμογές	-2,0	0,1	9,1	0,1
Δημοσ/μικό πλεόνασμα (+)/έλλειμμα (-)	-283,9	-427,7	-306,3	-185,7
 Δημοσ/μικό πλεόνασμα (+)/έλλειμμα (-) ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π. (%)	-4,5	-6,3	-4,2	-2,4

Δημόσιο χρέος¹⁾

£ εκατ.

	2002	2003	2004	2005 (προι.)
Εσωτερικό χρέος	5.710,0	6.295,5	6.559,4	7.181,3
Μακροπρόθεσμο χρέος	2.714,8	3.151,1	3.380,4	3.767,9
Χρεόγραφα Αναπτύξεως	1.528,9	1.946,5	2.168,3	2.560,2
Κεντρική Τράπεζα	53,7	52,4	86,2	86,2
Εμπορικά τραπεζικά ιδρύματα	938,9	1.096,1	1.205,3	1.411,0
Ιδιωτικός τομέας	535,8	797,5	876,4	1.062,5
Εξοφλημένα αποθέματα	0,0	0,0	0,0	0,0
Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων ²⁾	0,5	0,5	0,5	0,5
Ομολογίες Αποταμιεύσεως	16,5	13,5	10,5	9,2
Κεντρική Τράπεζα	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιδιωτικός τομέας	16,5	13,5	10,5	9,2
Πιστοποιητικά Αποταμιεύσεως	53,6	69,3	73,9	63,9
Ιδιωτικός τομέας	53,6	69,3	73,9	63,9
Άλλα	1.115,8	1.121,8	1.127,8	1.134,7
Κεντρική Τράπεζα	961,1	961,1	961,1	961,1
Δάνεια Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	154,7	160,7	166,7	173,6
Βραχυπρόθεσμο Χρέος	2.995,2	3.144,4	3.179,0	3.413,4
Γραμμάτια Δημοσίου	2.995,2	3.144,4	3.179,0	3.413,4
Κεντρική Τράπεζα	7,9	0,1	0,0	0,0
Εμπορικά τραπεζικά ιδρύματα	533,8	574,4	404,6	380,1
Ιδιωτικός τομέας	52,5	-38,6	1,1	0,0
Εξοφλημένα αποθέματα	0,0	0,0	0,0	0,0
Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων ²⁾	2.401,0	2.608,5	2.773,3	3.033,3
Προκαταβολές Κεντρικής Τράπεζας	0,0	0,0	0,0	0,0
Εξωτερικό χρέος	849,5	1.063,9	1.417,9	1.353,2
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της ΚΤ προς το ΔΝΤ	4,8	4,8	4,8	4,8
Μακροπρόθεσμα δάνεια	152,3	273,4	324,0	371,3
Μεσοπρόθεσμα (γραμμάτια του δημοσίου στο εξωτερικό)	674,8	674,8	974,6	974,6
Βραχυπρόθεσμα (γραμμάτια του δημοσίου στο εξωτερικό)	17,7	111,0	114,5	2,5
Σύνολο δημόσιου χρέους	6.559,5	7.359,4	7.977,3	8.534,5
Καθαρό δημόσιο χρέος				
(εξαιρ. των ενδοκυβερνητικού και των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της ΚΤ προς το ΔΝΤ)				
	4.153,3	4.745,7	5.198,7	5.495,9

- 1) Δυνατόν να υπάρχουν αποκλίσεις μεταξύ κάποιων μεγεθών των πίνακα αυτού, που ετοιμάζεται από το Υπουργείο Οικονομικών και των αντίστοιχων στοιχείων της Κεντρικής Τράπεζας που αναλύονται στην Εκθεση, λόγω διαφορετικής μεθοδολογίας και ορισμών που χρησιμοποιούνται.

- 2) Ενδοκυβερνητικό χρέος.

οργανισμούς, τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τον Προϋπολογισμό της ΕΕ, κ.ά.) αυξήθηκαν κατά 12%. Το προαναφερθέν ποσό περιλαμβάνει £100 εκατ. περίπου, τα οποία καταβλήθηκαν ως αποτέλεσμα των μέτρων κοινωνικής στήριξης και του συμπληρωματικού προϋπολογισμού που εγκρίθηκαν περί το τέλος του έτους. Οι επιδοτήσεις μειώθηκαν κατά 41,8%, ενώ οι αμυντικές δαπάνες μειώθηκαν κατά 24,4%, σύμφωνα με τον κρατικό προϋπολογισμό. Παρόλο που οι βασικοί μισθοί παγοποιήθηκαν, όπως και κατά το 2004, οι δαπάνες προσωπικού αυξήθηκαν κατά 5,6%. Οι αναπτυξιακές δαπάνες κατέγραψαν αύξηση ύψους 6% που οφείλεται στην εντατικοποίηση της διεκπεραίωσης των εγκεκριμένων έργων.

Το καθαρό δημόσιο χρέος, εξαιρουμένου του ενδοκυβερνητικού χρέους, μειώθηκε στο 70,1% του ΑΕΠ σε σύγκριση με 71,3% το 2004 και παρέμεινε πάνω από το αντίστοιχο κριτήριο του Μάαστριχτ. Το εσωτερικό χρέος, συμπεριλαμβανόμενου του ενδοκυβερνητικού, ανήλθε στα £7.181,3 εκατ. ή 92,4% του ΑΕΠ σε σύγκριση με £6.559,4 εκατ. ή 90% του ΑΕΠ τον προηγούμενο χρόνο. Δηλαδή, το εσωτερικό χρέος αυξήθηκε 9,5 ποσοστιαίες μονάδες κατά το επισκοπούμενο έτος, σε σύγκριση με αύξηση 4,2 ποσοστιαίων μονάδων το 2004. Ταυτόχρονα, το εξωτερικό χρέος, συμπεριλαμβανόμενου του δανεισμού μέσω του Προγράμματος Μεσοπρόθεσμων Ευρωπαϊκών Χρεογράφων (EMTN) συνολικής αξίας £974,6 εκατ., ανήλθε στα £1.353,2 εκατ. ή 17,4% του ΑΕΠ σε σύγκριση με £1.417,9 εκατ. ή 19,4% του ΑΕΠ το 2004, καταγράφοντας έτσι μείωση 4,6% σε σύγκριση με αύξηση 3,3% το 2004. Σημειώνεται ότι, το 2005 δεν πραγματοποιήθηκε νέα έκδοση EMTN.

Το Μάιο του 2005, η Κύπρος εντάχθηκε στο ΜΣΙ II με την ίδια κεντρική ισοτιμία της κυπριακής λίρας που είχε μονομερώς υιοθετηθεί από το 1992. Κατά τη διάρκεια του έτους, κατέστη φανερό ότι η διετής θήτευση στο ΜΣΙ II προϋποθέτει την εντατικοποίηση των ενεργειών για την υιοθέτηση μη προσωρινών φροδολογικών μέτρων, αλλά σημαντικότερα, την εφαρμογή δομικών μέτρων που θα υποστηρίζουν τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, τον Ιούνιο του 2005, η ολομέλεια της Βουλής ενέκρινε νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών για σταδιακή επέκταση του ορίου αφυπηρέτησης στο δημόσιο τομέα κατά 3 έτη. Ταυτόχρονα, επισημάνθηκε η ανάγκη αναδιάρθρωσης των συστημάτων ιατροφαρμακευτικής περιθαλψης και των Ταμείων Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η πορεία προς μια μεσοπρόθεσμα ισοζυγισμένη και μακροπρόθεσμα βιώσιμη δημοσιονομική κατάσταση καταγράφεται στο Πρόγραμμα Σύγκλισης 2004-2008, που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Δεκέμβριο του 2004. Τον Ιανουάριο του 2005, το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών (ECOFIN) ενέκρινε την αναστολή της Διαδικασίας του Υπερβολικού Ελλείμματος (ΔΥΕ) για την Κύπρο. Προβλέπεται ότι, τα στοιχεία της Ειδοποίησης για τη ΔΥΕ που θα υποβληθούν το Μάρτιο του 2006, θα κριθούν ικανοποιητικά και, συνεπώς, η Επιτροπή θα εισηγηθεί την κατάργηση (abrogation) της εν λόγω διαδικασίας για την Κύπρο. Συμπεραίνεται ότι, το 2005 σηματοδότησε την έναρξη μιας πορείας με ιστορική σημασία, που στοχεύει στην ένταξη στη ζώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008.

3.2 Νομισματική Πολιτική και Νομισματικές Εξελίξεις

Νομισματική πολιτική

Κατά το ανασκοπούμενο έτος και, συγκεκριμένα, το Μάιο του 2005, επιτεύχθηκε η ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, η οποία συνοδεύτηκε από αυξημένες συναλλαγματικές εισροές που προκάλεσαν ανατίμηση της λίρας έναντι του ευρώ. Τόσο ο σχετικά χαμηλός πληθωρισμός όσο και η ενθαρρυντική πορεία της οικονομικής μεγέθυνσης, σε συνδυασμό με την αισθητή βελτίωση των δημόσιων οικονομικών, ώθησαν την Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής (ΕΝΠ) της ΚΤΚ να υιοθετήσει πιο χαλαρή νομισματική πολιτική κατά το υπό ανασκόπηση έτος. Ως αποτέλεσμα, το 2005 η ΕΝΠ της ΚΤΚ προέβη σε τρεις μειώσεις του βασικού επιτοκίου, συνολικού μεγέθους 125 μ.β.

Στη χρηματαγορά, η τραπεζική ζευστότητα εξακολούθησε να είναι πλεοναστική, λόγω των προαναφερθεισών συναλλαγματικών εισροών και των μειώσεων του συντελεστή ελάχιστων αποθεματικών από 6,5% σε 5,75% την 1η Σεπτεμβρίου και περαιτέρω σε 5,0% την 1η Νοεμβρίου, 2005. Στόχος είναι ο εν λόγω συντελεστής να μειωθεί στο επόπεδο που επικρατεί στη ζώνη του ευρώ, δηλαδή στο 2,0%, μέχρι τον Ιούλιο 2007. Κατά το ανασκοπούμενο έτος, η ΚΤΚ εξακολούθησε να παρεμβαίνει στη χρηματαγορά, μέσω δημοπρασιών αποδοχής καταθέσεων, προς απορρόφηση της πλεονάζουσας ζευστότητας του τραπεζικού συστήματος, καταβάλλοντας το σχετικό τίμημα.

Νομισματικές εξελίξεις

Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης της προσφοράς χρήματος, συμπεριλαμβανομένων των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων

(M2C), επιταχύνθηκε με αποτέλεσμα να φθάσει στο 10,0%, σε σύγκριση με 6,8% των προηγούμενο χρόνο. Εξαιρουμένων των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, η συνολική προσφορά χρήματος (M2) κατέγραψε αύξηση της τάξης του 10,2% το Δεκέμβριο 2005, σε σύγκριση με 5,6% το Δεκέμβριο 2004. Κατά το ανασκοπούμενο έτος, οι κύριοι παράγοντες που επηρέασαν την επέκταση της προσφοράς χρήματος M2 ήταν η εισροή ξένου συναλλάγματος και τα δάνεια προς τον ιδιωτικό τομέα.

Αναλυτικά, τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα σημείωσαν αύξηση της τάξης των £661,7 εκατ. το 2005, σε σύγκριση με αύξηση £317,3 εκατ. το 2004. Οι τραπεζικές χορηγήσεις στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν κατά 6,2% ή £546,3 εκατ. το 2005, σε σύγκριση με 6,5% ή £542,2 εκατ. τον προηγούμενο χρόνο. Οι πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα παρουσίασαν άνοδο της τάξης του 17,2% ή £309,0 εκατ. κατά το ανασκοπούμενο έτος, σε σύγκριση με μείωση 6,0% ή £113,7 εκατ. το 2004. Η άνοδος στις προαναφερθείσες πιστώσεις οφείλεται στη στροφή της κυβέρνησης προς τον εγχώριο δανεισμό το 2005, ενώ η ίδια είχε προβεί στην έκδοση ευρωχρεογράφου (EMTN) ύψους €500 εκατ. το 2004.

Η πρωτογενής προσφορά χρήματος (M1), η οποία συνίσταται από το νόμισμα σε κυκλοφορία και τις καταθέσεις όψεως, αυξήθηκε κατά 18,5% ή £282,1 εκατ. το 2005, σε σύγκριση με 10,6% ή £146,4 εκατ. το 2004. Η σημαντική αυτή μεγέθυνση οφείλεται στις καταθέσεις όψεως των κατοίκων Κύπρου σε εγχώριο νόμισμα, οι οποίες κατέγραψαν άνοδο 23,7% το 2005 σε σύγκριση με 6,4% προηγούμενο χρόνο. Οι καταθέσεις προθεσμίας των κατοίκων Κύπρου σε εγχώριο νόμισμα αυξήθηκαν κατά 4,3% το 2005 σε

**Συνιστώσες και παράγοντες της συνολικής προσφοράς χρήματος
(Σ χιλιάδες)**

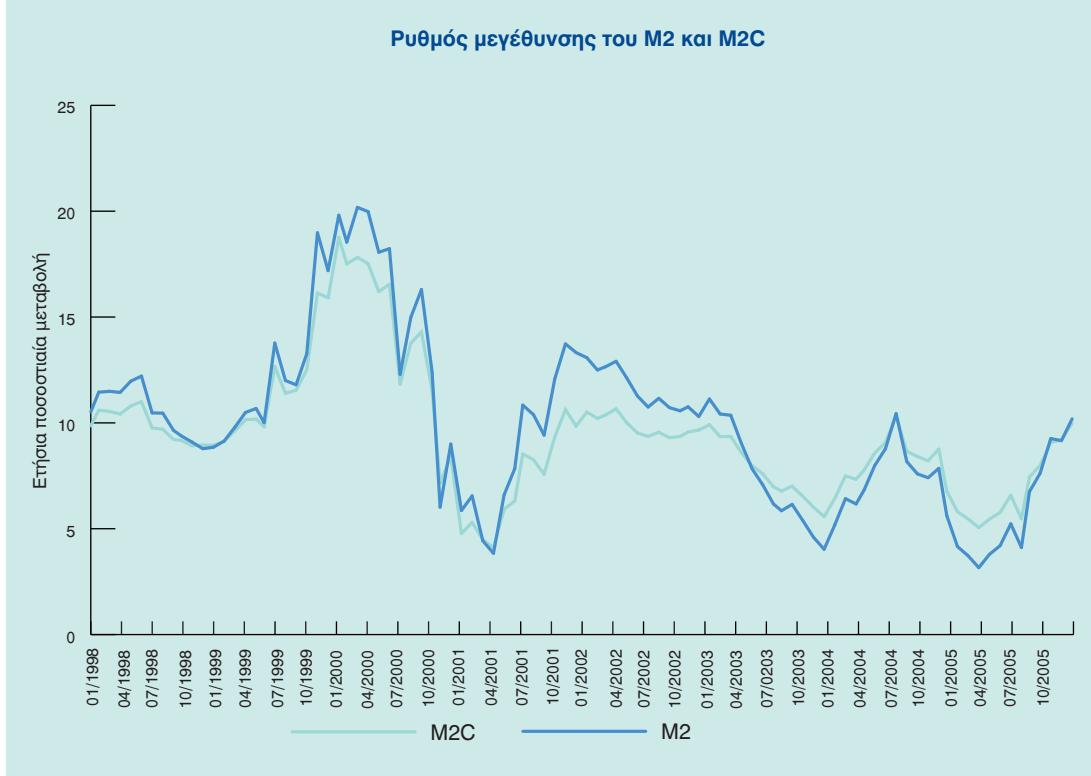
	Υπόλοιπα τέλος περιόδου		Μεταβολή	
	2004	2005	2004	2005
Προσφορά χρήματος (M1)	1.523.513	1.805.622	146.411	282.109
Νόμισμα σε κυκλοφορία	513.653	555.855	46.416	42.202
Καταθέσεις όψεως	921.236	1.140.001	55.355	218.765
Καταθέσεις σε ξένο νόμισμα	88.624	109.766	44.640	21.142
Δευτερογενής ρευστότητα	7.448.045	8.079.842	331.001	631.797
Καταθέσεις ταμευτηρίου	319.645	361.699	25.055	42.054
Καταθέσεις προθεσμίας	6.534.826	6.815.178	95.618	280.352
Καταθέσεις σε ξένο νόμισμα	593.574	902.965	210.328	309.391
Συνολική προσφορά χρήματος (M2)	8.971.558	9.885.464	477.412	913.906
Καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα	1.153.152	1.814.864	317.328	661.712
Επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα (καθ.)	1.711.488	2.124.089	157.837	412.601
Τραπεζικό σύστημα (καθ.)	-589.540	-324.269	174.607	265.271
Διαθέσιμα στο ΔΝΤ	31.204	15.044	-15.116	-16.160
Πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα	8.844.186	9.390.524	542.187	546.338
από τις οποίες σε ξένο νόμισμα	909.944	1.205.815	110.985	295.871
Πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα	1.794.577	2.103.620	-113.676	309.043
Χορηγήσεις και δάνεια	1.071.461	1.100.950	21.473	29.489
Αξιόγραφα	1.693.015	1.925.056	-37.083	232.041
Καταθέσεις ¹	-938.695	-907.342	-113.182	31.353
Διαθέσιμα στο ΔΝΤ	-31.204	-15.044	15.116	16.160
Αταξινόμητα στοιχεία	-2.820.357	-3.423.544	-268.427	-603.187

1) Μεταβολές με αρνητικό πρόσημο υποδηλώνουν αύξηση.

σύγκριση με 1,5% το 2004. Σημειώνεται ότι το 2004 οι εν λόγω καταθέσεις είχαν μειωθεί εν μέρει λόγω της πληρωμής των φόρων που προέβλεπε η προκηρυχθείσα φορολογική αμνηστία. Παρόλο που ο ρυθμός μεγεθύνσης των καταθέσεων των κατοίκων Κύπρου σε

ξένα νομίσματα παρουσίασε επιβράδυνση το 2005 σε σύγκριση με το 2004, εν τούτοις επηρέασε θετικά την προσφορά χρήματος.

Η ανάλυση των τραπεζικών πιστώσεων κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

Τραπεζικές πιστώσεις κατά κατηγορία

	Υπόλοιπα τέλος περιόδου £'000		Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή		Υπόλοιπα ως ποσοστά του συνόλου	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Δημόσια Ιδρύματα και Οργανισμοί¹⁾						
Γεωργία	279.971	317.258	4,5	13,3	3,0	3,2
Μεταλλεία	116.866	107.251	4,7	-8,2	1,3	1,1
Μεταποίηση	27.239	28.768	-7,8	5,6	0,3	0,3
Μεταφορές και Επικοινωνίες	524.283	524.692	-2,9	0,1	5,7	5,2
Εξωτερικό και Εγχώριο Εμπόριο	107.000	98.671	-20,0	-7,8	1,1	1,0
Κτήρια και Κατασκευές	1.561.706	1.552.862	-2,7	-0,6	16,7	15,6
Τουρισμός	1.588.622	1.751.349	15,3	10,2	17,0	17,6
Προσωπικά και Επαγγελματικά	878.604	849.618	3,4	-3,3	9,4	8,5
Προεξοφλήσεις Συναλλαγματικών:	4.243.179	4.738.232	12,8	11,7	45,5	47,5
Εσωτερικού	2.987	2.508	-26,8	-16,0	0,0	0,0
Εξωτερικού	2.024	1.578	-36,5	-22,0	0,0	0,0
Σύνολο	9.332.481	9.972.787	7,5	6,9	100,0	100,0

1) Περιλαμβάνει και δάνεια προς την Κυβέντηση

δείχνει ότι οι περισσότεροι τομείς κατέγραψαν καθαρές αποπληρωμές κατά το ανασκοπούμενο έτος. Μόνο οι τομείς των προσωπικών-επαγγελματικών δανείων, των κατασκευών, καθώς επίσης των δημόσιων ιδρυμάτων και οργανισμών, κατέγραψαν καθαρές πιστώσεις. Οι κατηγορίες των προσωπικών-επαγγελματικών δανείων καθώς και των δανείων για κτήρια και κατασκευές συνέχισαν να απορροφούν τα μεγαλύτερα ποσοστά του συνόλου των πιστώσεων, δηλαδή το 47,5% και το 17,6%, αντίστοιχα, το 2005, σε σύγκριση με 45,5% και 17,0%, αντίστοιχα, το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι το 2005, το μεγαλύτερο μέρος των προσωπικών - επαγγελματικών δανείων διοχετεύθηκαν στην αγορά οικίας. Ο τομέας των δημόσιων ιδρυμάτων και οργανισμών έφθασε το 3,2% του συνόλου των πιστώσεων το 2005, σε σύγκριση με 3,0% το 2004.

Το ευρώ εξακολούθησε να επικρατεί στις προτιμήσεις των Κυπρίων δανειζομένων σε ξένο νόμισμα με μερίδιο 67,4% στο τέλος

του 2005, σε σύγκριση με 69,7% στο τέλος του 2004. Τα δάνεια σε δολάρια στο σύνολο των δανείων σε συνάλλαγμα μειώθηκαν στο 7,9% στο τέλος του 2005 σε σύγκριση με 8,4% στο τέλος του προηγούμενου χρόνου. Αντίθετα, τα δάνεια σε ελβετικά φράγκα, ως ποσοστό του συνόλου των δανείων σε συνάλλαγμα, ανήλθαν στο 21,4% στο τέλος του 2005, από 16,5% στο τέλος του 2004, λόγω των χαμηλών επιτοκιών.

Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα

Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ) προσέλκυσαν το 37,6% του συνόλου των καταθέσεων σε εγχώριο νόμισμα στο τέλος του 2005, σε σύγκριση με το 37,0% το προηγούμενο έτος, ενώ το μερίδιο των τραπεζών μειώθηκε στο 62,4% το 2005 από 63,0% το 2004. Οι καταθέσεις των ΣΠΙ διευρύνθηκαν κατά 9,0% το 2005, σε σύγκριση με αύξηση 6,3% το 2004. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, οι χορηγήσεις που παραχώρησαν τα ΣΠΙ αυξήθηκαν κατά 9,0% το 2005, σε σύγκριση

Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα

Τέλος περιόδου	Σύνολο καταθέσεων		Σύνολο δανείων	
	Ποσό £'000	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	Ποσό £'000	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή
1995	1.802.002	12,0	1.651.945	13,7
1996	1.976.253	9,7	1.838.032	11,3
1997	2.188.198	10,7	1.991.267	8,3
1998	2.416.375	10,4	2.132.803	7,1
1999	2.570.687	6,4	2.410.214	13,0
2000	2.821.560	9,8	2.483.933	3,1
2001	3.109.080	10,2	2.519.097	1,4
2002	3.513.363	13,0	2.670.250	6,0
2003	3.985.863	13,4	2.947.042	10,4
2004	4.238.085	6,3	3.276.412	11,2
2005 (προκ.)	4.618.133	9,0	3.572.575	9,0

με αύξηση 11,2% τον προηγούμενο χρόνο. Το μερίδιο των ΣΠΙ στο σύνολο των δανείων σε κυπριακές λίρες αυξήθηκε ελαφρώς, φτάνοντας το 30,0% το 2005, σε σύγκριση με 28,9% τον προηγούμενο χρόνο.

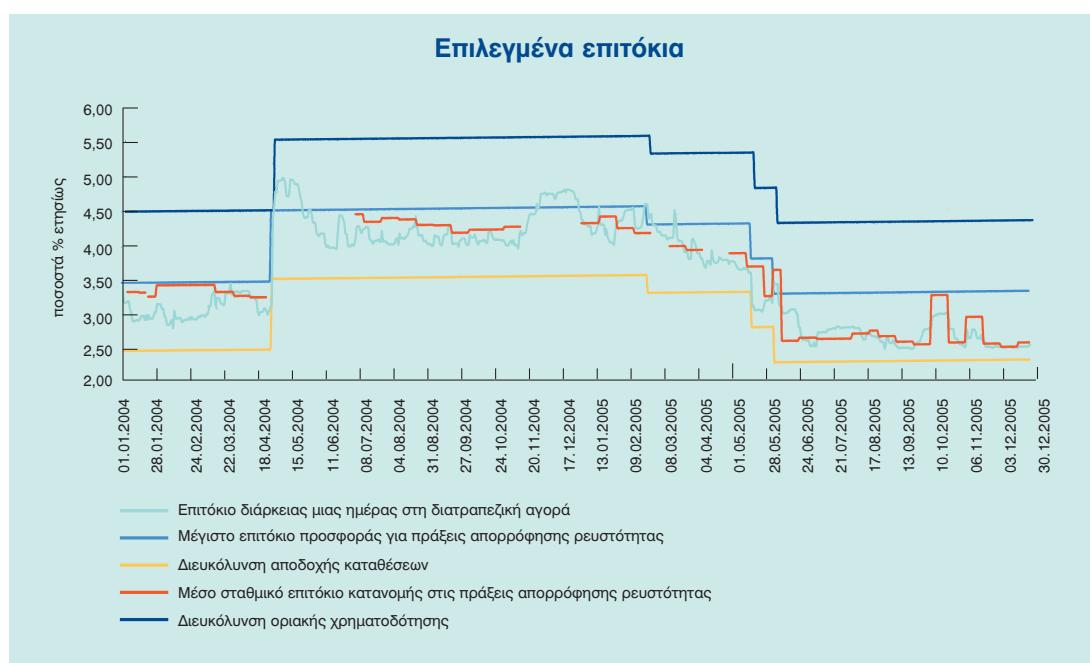
Ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος

Κατά το ανασκοπούμενο έτος παρατηρήθηκε μεγάλη πλεοναστική ρευστότητα στη χρηματαγορά, σε σύγκριση με το 2004. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν οι αυξημένες εισροές συναλλαγμάτων και η συσσωρευσή τους ως καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα της Κεντρικής Τράπεζας, καθώς επίσης η σταδιακή μείωση του συντελεστή τήρησης ελάχιστων αποθεματικών στην Κεντρική Τράπεζα. Συγκεκριμένα, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα κυμαίνονταν κατά μέσο μηνιαίο όρο στα £1.555,7 εκατ. το 2005, σε σύγκριση με £1.274,9 εκατ. τον προηγούμενο χρόνο. Ο συντελεστής ελάχιστων αποθεματικών μειώθηκε την 1η Σεπτεμβρίου από το 6,5% στο 5,75% και την 1η Νοεμβρίου από το 5,75% στο 5,0%, στο πλαίσιο της σταδιακής εναρμόνισης με τον ισχύοντα συντελεστή στη

ζώνη του ευρώ ο οποίος είναι 2,0%. Παράλληλα, σημειώνεται ότι οι καταθέσεις της κυβέρνησης με την Κεντρική Τράπεζα σημείωσαν άνοδο, κατά μέσο όρο, επηρέαζοντας αρνητικά την πλεονάζουσα ρευστότητα. Παρόλα αυτά, οι προαναφερόθεντες παραγόντες υπερίσχυσαν, με αποτέλεσμα να παρατηρηθεί συνολική άνοδος στην τραπεζική ρευστότητα. Η Κεντρική Τράπεζα, στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής πολιτικής της, παρενέβη στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών αποδοχής καταθέσεων (depos), απορρόφησες κατά μέσο μηνιαίο όρο ρευστότητα ύψους £108,8 εκατ. το 2005, σε σύγκριση με £94,4 εκατ. το 2004.

Επιτόκια

Όπως προαναφέρθηκε, κατά το 2005 υπήρξαν τρεις μειώσεις στο επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης, συνολικού ύψους 125 μ.β. Συγκεκριμένα, η ENPI προέβη σε μειώσεις του βασικού επιτοκίου κατά 25 μ.β. και 50 μ.β. στις 25 Φεβρουαρίου και 20 Μαΐου, αντίστοιχα, και, περαιτέρω, κατά 50 μ.β. στην έκτακτη συνεδρία της 9ης Ιουνίου, 2005. Το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης

ήταν 4,25% στο τέλος του έτους, ενώ το αντίστοιχο στη ζώνη του ευρώ, βρισκόταν στο 3,25%, μετά και την αύξησή του κατά 25 μ.β. το Δεκέμβριο από την EKT.

Κατά το ανασκοπούμενο έτος το επιτόκιο της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων μιας νύχτας ακολούθησε την πορεία του επιτοκίου οριακής χρηματοδότησης. Στο τέλος του 2005 βρισκόταν στο 2,25%, ενώ το αντίστοιχο επιτόκιο στη ζώνη του ευρώ βρισκόταν στο 1,25%. Ταυτόχρονα, το μέσο επιτόκιο καταθέσεων διάρκειας μιας νύχτας στην εγχώρια διατραπεζική αγορά παρουσίασε πτώση λόγω της αύξησης στην πλεοναστική ζευστότητα και της μείωσης στο βασικό επιτόκιο. Συγκεκριμένα, το προαναφερθέν επιτόκιο κυμαινόταν στο 2,51% το Δεκέμβριο, 2005, σε σύγκριση με 4,73% τον αντίστοιχο μήνα του 2004. Αντικατοπτρίζοντας την πορεία του βασικού επιτοκίου, τα καταθετικά και δανειστικά επιτόκια των εμπορικών τραπεζών παρουσίασαν, επίσης, πτώση από την αρχή του χρόνου.

Οι αποδόσεις των τίτλων του δημοσίου μειώθηκαν κατά το ανασκοπούμενο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, εξαιτίας της μείωσης στα βασικά επιτόκια της KTK και των

προσδοκιών της αγοράς για περαιτέρω σύγκλιση με τα ευρωπαϊκά επιτόκια. Όπως παρουσιάζεται στο σχετικό διάγραμμα, η απόδοση των δεκαπενταετών χρεογράφων, των οποίων η τελευταία δημοπρασία διεξήχθη τον Ιούνιο του 2005, μειώθηκε στο 5,0% μέχρι στο τέλος του έτους από 7,0% που ανερχόταν στο τέλος του 2004. Ανάλογη πορεία ακολούθησαν τα δεκαετή χρεόγραφα, στα οποία διεξήχθησαν περισσότερες δημοπρασίες, σε σύγκριση με το 2004, λόγω της στροφής της κυβέρνησης προς τον εγχώριο δανεισμό. Συγκεκριμένα, η απόδοση των εν λόγω τίτλων κατέληξε στο 4,1% στο τέλος του 2005, σε σύγκριση με 6,3% στο τέλος του 2004. Πιο ομαλή μείωση κατέγραψε η απόδοση των πενταετών χρεογράφων, κλείνοντας στο τέλος του έτους στο 4,8% από 6,2% τον προηγούμενο χρόνο. Παρατηρήθηκε, επίσης, πτώση στην απόδοση των πιο βραχυπρόθεσμων, διετών κυβερνητικών χρεογράφων. Συγκεκριμένα, η απόδοσή τους έκλεισε το χρόνο πολύ κοντά σε αυτή των δεκαετών ένεκα του γεγονότος ότι η τελευταία δημοπρασία που διεξήχθη στους διετείς τίτλους ήταν τον Ιούλιο 2005 ενώ η τελευταία δημοπρασία στους δεκαετείς τίτλους διεξήχθη το Δεκέμβριο του 2005. Αναμένεται ότι σε μελλοντικές δημοπρασίες θα καταγραφεί σμί-

Τραπεζικά επιτόκια

ποσοστά %, ετησίως

Δανειστικά επιτόκια

Καταθετικά επιτόκια

	Επιχειρήσεις: παραπρόβηημα εντός ορίουν	Επιχειρήσεις: δάνεια με εξασφάλιση	Προσωπικά δάνεια με εξασφάλιση	Στεγαστικά: με ασφάλεια ζωής	Πιστωτικές κάρτες	Τρεχούμενοι λογαριασμοί	Καταθέσεις με προεύδοποίση 3 μήνες - πάνω από £5.000	Καταθέσεις προθεσμίας ενός χρόνου - πάνω από £5.000
2004 Ιανουάριος	6,92	6,90	7,53	6,30	10,50	0,44	3,35	3,43
Φεβρουάριος	6,92	6,90	7,53	6,30	10,50	0,45	3,35	3,42
Μάρτιος	6,92	6,90	7,53	6,30	10,50	0,44	3,35	3,43
Απρίλιος	6,92	6,90	7,53	6,30	10,50	0,42	3,35	3,40
Μάιος	7,92	7,90	8,53	7,30	11,50	0,69	4,41	3,88
Ιούνιος	7,92	7,90	8,53	7,30	11,50	0,66	4,42	4,04
Ιούλιος	7,92	7,90	8,53	7,30	11,50	0,66	4,43	4,08
Αύγουστος	7,92	7,90	8,53	7,30	11,50	0,67	4,61	4,11
Σεπτέμβριος	7,92	7,92	8,55	7,30	11,50	0,66	4,44	4,14
Οκτώβριος	7,92	7,92	8,55	7,30	11,50	0,66	4,44	4,18
Νοέμβριος	7,92	7,92	8,55	7,30	11,50	0,64	4,44	4,21
Δεκέμβριος	7,92	7,92	8,55	7,30	11,50	0,63	4,44	4,21
2005 Ιανουάριος	7,92	7,92	8,55	7,30	11,50	0,66	4,47	4,32
Φεβρουάριος	7,90	7,91	8,60	7,30	11,67	0,67	4,39	4,36
Μάρτιος	7,61	7,63	8,38	6,76	11,83	0,65	4,37	4,38
Απρίλιος	7,61	7,63	8,38	6,76	11,75	0,64	4,30	4,38
Μάιος	7,18	7,20	7,97	6,33	11,83	0,55	4,04	4,07
Ιούνιος	6,69	6,70	7,58	5,76	12,00	0,39	3,47	3,88
Ιούλιος	6,69	6,70	7,47	5,76	12,00	0,42	3,47	3,85
Αύγουστος	6,70	6,69	7,49	5,74	12,00	0,45	3,47	3,82
Σεπτέμβριος	6,69	6,69	7,49	5,74	12,00	0,46	3,47	3,79
Οκτώβριος	6,69	6,68	7,29	5,74	12,00	0,47	3,47	3,75
Νοέμβριος	6,69	6,68	7,29	5,72	12,00	0,46	3,48	3,72
Δεκέμβριος	6,69	6,68	7,28	5,71	12,00	0,45	3,47	3,68

Σημειώση: Τα επιτόκια αναφέρονται στα ισχύοντα τέλος του μήνα και αντιπροσωπεύουν το μέσο όρο των αντίστοιχων επιτοκιών για κάθε κατηγορία, όπως έχει υποδειχθεί από τις τρεις μεγαλύτερες τράπεζες.

κρυσταλλώνει της ψαλίδιας μεταξύ των αποδόσεων των κυπριακών τίτλων με τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς, λόγω της περαιτέρω σύγκλισης των κυπριακών με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά επιτόκια.

Στους βραχυπρόθεσμους τίτλους, και συγκεκριμένα στις αποδόσεις γραμματίων του δημοσίου διάρκειας 52 εβδομάδων, παρατηρήθηκε επίσης μείωση με την απόδοση να φτάνει στο 3,1% στο τέλος του 2005, σε

σύγκριση με 5,1% στο τέλος του προηγούμενου έτους. Η απόδοση στους τίτλους διάρκειας 13 εβδομάδων ήταν στο 4,0% στο τέλος του 2005, σε σύγκριση με 4,6% που ήταν στο τέλος του 2004. Σημειώνεται ότι η τελευταία δημιοπρασία στους εν λόγω τίτλους διεξήχθη στις 9 Ιουνίου 2005, και, συνεπώς, δε λήφθηκε υπόψη η μείωση του βασικού επιτοκίου την ίδια ημέρα. Το αποτέλεσμα ήταν η πτώση στις αποδόσεις των τίτλων διάρκειας 13 εβδομάδων να είναι μικρότερη σε σύγκριση

με τους υπόλοιπους τίτλους. Η απόδοση στα γραμμάτια δημοσίου διάρκειας 13 εβδομάδων παρουσιάζεται ψηλότερη από αυτή των 52 εβδομάδων στο τέλος του 2005, εξαιτίας του ότι η τελευταία δημοπρασία για τους

τίτλους διάρκειας 13 εβδομάδων έγινε στις 9 Ιουνίου, ενώ για τους τίτλους διάρκειας 52 εβδομάδων έγινε την 1η Δεκεμβρίου, 2005, δηλαδή μετά την τελευταία μείωση του βασικού επιτοκίου.

4. Εργασίες της Τράπεζας

4.1 Η Κεντρική Τράπεζα και η Πορεία της Κύπρου προς τη Ζώνη του Ευρώ

Στις 2 Νοεμβρίου, 2005, το Υπουργικό Συμβούλιο καθόρισε την 1η Ιανουαρίου, 2008 ως στοχευόμενη ημερομηνία για την υιοθέτηση του ευρώ. Η απόφαση αυτή λήφθηκε βάσει πρότασης που υπέβαλε ο Υπουργός Οικονομικών σε συνεννόηση με το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας και επισημοποίησε την από καιρό διακηρυγμένη πολιτική για εισδοχή της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ το συντομότερο δυνατό. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου συνεπάγεται πολιτική δέσμευση για συνεπή προσπάθεια ικανοποίησης των προϋποθέσεων για υιοθέτηση του ευρώ και, ειδικότερα, των ονομαστικών και πραγματικών κριτηρίων σύγκλισης.

Όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί, κατά το τέλος του 2005 η Κύπρος ικανοποιούσε τα κριτήρια σύγκλισης που αφορούν τον πληθωρισμό, τα μακροπρόθεσμα επιτόκια και το δημοσιονομικό έλλειμμα, ενώ το δημόσιο χρέος, αν και παρέμεινε μεγαλύτερο του 60% του ΑΕΠ, άρχισε να ακολουθεί καθοδική πορεία και, συνεπώς, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ικανοποιείτο και αυτό.

Ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II στις 2 Μαΐου, 2005

Δεδομένου ότι για την ικανοποίηση του κριτηρίου της συναλλαγματικής σταθερότητας είναι αναγκαία η συμμετοχή του εθνικού νομίσματος στο ΜΣΙ II για δύο τουλάχιστον χρόνια, οι κυπριακές αρχές επιδίωξαν την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II το συντομότερο δυνατό.

Υστερα από συντονισμένες προσπάθειες και διαβούλεύσεις του Υπουργείου Οικονομικών και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, στις 29 Απριλίου, 2005, τα αρμόδια όργανα της ΕΕ αποφάσισαν την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, με ισχύ από τις 2 Μαΐου, 2005. Η κεντρική ισοτιμία καθορίστηκε ως 1 ευρώ = 0,585274 λίρες – δηλαδή η ίδια ισοτιμία που είχε υιοθετήσει μονομερώς η Κύπρος από το 1992 – με περιθώρια διακύμανσης ±15%. Με την απόφαση για συμμετοχή της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II επισφραγίστηκε η επιτυχημένη σταθερή πορεία της λίρας και αναγνωρίστηκαν οι προσπάθειες για εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, μετά τη σοβαρή επιδείνωση που παρατηρήθηκε το 2003.

Αμέσως μετά την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, καταγράφηκαν αυξημένες εισροές κεφαλαίων στην Κύπρο και η λίρα ενδυναμώθηκε έναντι του ευρώ, μέχρι 2,1% πάνω από την κεντρική ισοτιμία. Οι εξελίξεις αυτές είναι ενδεικτικές της αυξημένης εμπιστοσύνης που απολαμβάνει η κυπριακή λίρα και, κατ' επέκταση, η κυπριακή οικονομία, λόγω της συμμετοχής στο ΜΣΙ II. Η ένταξη της λίρας στο ΜΣΙ II αποτέλεσε σημαντικό σταθμό στην πορεία της Κύπρου προς τη ζώνη του ευρώ και σηματοδότησε την εντατικοποίηση της προετοιμασίας για υιοθέτηση του ευρώ, μετά τη συμπλήρωση διετούς συμμετοχής στο ΜΣΙ II.

Προπαρασκευαστικό έργο για την εισαγωγή του ευρώ

Η Κεντρική Τράπεζα έχει ουσιαστική ευθύνη, μαζί με το Υπουργείο Οικονομικών, για τη διαμόρφωση και την εφαρμογή του εθνικού σχεδιασμού για την εισαγωγή του ευρώ. Η ευθύνη αυτή πηγάζει από το ρόλο της

**Οικονομικοί δείκτες της Κύπρου
σε σχέση με τα κριτήρια σύγκλισης (Μάστριχτ)**

	Πληθωρισμός ⁽¹⁾ (%)	Δημοσιονομική κατάσταση	Σταθερότητα συναλλαγματικής ισοτιμίας	Μακροπρόθεσμο επιτόπιο ⁽²⁾ (%)	
				Έλλειμμα γενικής κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	Χρέος (% ΑΕΠ)
Περίοδος αναφοράς	2005	2005	2005	2004-2005	2005
Δείκτης για την Κύπρο	2,0	2,4 ⁽³⁾	70,1 ⁽³⁾		5,2
Τιμή αναφοράς	2,5	3	60		5,4
Ικανοποίηση κριτηρίου	Nαι	Nαι	Nαι ⁽⁴⁾	Όχι	Nαι
Ορισμός κριτηρίου- υπολογισμός τιμής αναφοράς	Μέσος όρος πληθωρισμού των 3 κρατών μελών της ΕΕ με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας των τιμών +1,5 (Φινλανδία: 0,8 Σουηδία: 0,8 Ολλανδία 1,5)	Tήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμαν- σης που προβλέπονται από το μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτι- μών επί δύο τουλάχι- στον χρόνια, χωρίς σοβαρή ένταση και ειδι- κότερα χωρίς υποτίμηση έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους της ΕΕ	Μέσος όρος ονομαστικών μακροπρόθεσμων επιτοκίων των 3 κρατών μελών της ΕΕ με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας των τιμών +2 (Φινλανδία: 3,4 Σουηδία: 3,4 Ολλανδία: 3,4)		

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Eurostat), EKT.

1) Αύξηση διδεκάμηνου μέσου όρου του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή σε σύγκριση με τον προηγούμενο διδεκάμηνο μέσο όρο.

2) Μέσος όρος του ονομαστικού μακροπρόθεσμου επιτοκίου για περίοδο 12 μηνών.

3) Προκαταρκτικά στοιχεία.

4) Αναμένεται ότι η Κύπρος θα ικανοποιεί το κριτήριο του δημόσιου χρέους νοούμενου ότι θα συνεχισθεί με ικανοποιητικό ρυθμό η καθοδική πορεία του δημόσιου χρέους της Κύπρου.

Κεντρικής Τράπεζας ως νομισματικής αρχής και από τις άλλες νομικά καθορισμένες σοβαρές αρμοδιότητές της που αφορούν, μεταξύ άλλων, τη συναλλαγματική πολιτική, την εποπτεία των Εμπορικών Τράπεζών καθώς επίσης των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών στην Κύπρο. Συνεπώς, η προετοιμασία της Κεντρικής Τράπεζας για την ομαλή εισαγω-

γή του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008, εστιάζεται, βασικά, στους ακόλουθους άξονες:

- Συμβολή στην ικανοποίηση των κριτηρίων οικονομικής σύγκλισης, μέσω της άσκησης κατάλληλης νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής
- Προσαρμογή του νομικού πλαισίου της Κεντρικής Τράπεζας, με σκοπό τη νομική σύγκλιση

- Ομαλή εισαγωγή χαρτονομισμάτων και κερμάτων ευρώ και απόσυρση της κυπριακής λίρας
- Κατάλληλη προετοιμασία του χρηματοοικονομικού τομέα, ιδίως των τραπεζών, για τη μετάβαση από τη λίρα στο ευρώ
- Προσαρμογή των εργασιών της Κεντρικής Τράπεζας, σύμφωνα με τους κανόνες του Ευρωσυστήματος, ιδίως στους τομείς της νομισματικής πολιτικής, των συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών, και της στατιστικής
- Προσαρμογή του λογιστικού συστήματος και των συστημάτων πληροφορικής της Κεντρικής Τράπεζας με την αλλαγή του νομίσματος
- Έγκαιρη ενημέρωση του κοινού για τις αξίες, τα χαρακτηριστικά ασφάλειας και άλλα τεχνικά χαρακτηριστικά του νέου νομίσματος και τις βασικές πτυχές της εισαγωγής του
- Συμβολή στην ευρύτερη ενημερωτική εκστρατεία για την νιοθέτηση του ευρώ.

Οργανωτική δομή για την εισαγωγή του ευρώ

Όπως προβλέπει το «Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Εισαγωγή του Ευρώ», που νιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 29 Δεκεμβρίου, 2004, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας προεδρεύει της Συντονιστικής Επιτροπής Κεντρικής Τράπεζας - Υπουργείου Οικονομικών, η οποία είναι επιφορτισμένη με το σχεδιασμό και την παρακολούθηση της προετοιμασίας για την εισαγωγή του ευρώ. Ο Διοικητής και άλλα στελέχη της Κεντρικής Τράπεζας συμμετέχουν επίσης στην Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων φορέων και πρεδρεύεται από τον Υπουργό Οικονομικών. Παράλληλα, στελέχη της Κεντρικής Τράπεζας συμμετέχουν στην

Κοινή Επικοινωνιακή Επιτροπή. Στην Κεντρική Τράπεζα έχουν δραστηριοποιηθεί τρεις ειδικές επιτροπές για την εισαγωγή του ευρώ. Οι τρεις επιτροπές, τα μέλη των οποίων διορίστηκαν από το Διοικητή στις 18 Ιανουαρίου, 2005, είναι οι ακόλουθες:

- Συντονιστική Επιτροπή, η οποία προεδρεύεται από το Διοικητή και απαρτίζεται από ανώτατα στελέχη της Κεντρικής Τράπεζας.
- Τεχνική Επιτροπή, η οποία συντονίζει και προωθεί τα τεχνικά θέματα για τη μετάβαση από την κυπριακή λίρα στο ευρώ, με τη συμμετοχή εκπροσώπων όλων των διευθύνσεων της Κεντρικής Τράπεζας.
- Επικοινωνιακή Επιτροπή, η οποία συνεργάζεται με την Κοινή Επικοινωνιακή Επιτροπή, ιδίως για τον καταρτισμό και την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου επικοινωνιακής πολιτικής για την νιοθέτηση του ευρώ.

Επιπλέον, στελέχη της Κεντρικής Τράπεζας είναι μέλη επιτροπών της ΕΕ ή του ΕΣΚΤ που ασχολούνται με θέματα σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ.

Νομικές πτυχές της εισαγωγής του ευρώ

Για την επίτευξη της νομικής σύγκλισης, που αποτελεί προϋπόθεση για την νιοθέτηση του ευρώ, η Κεντρική Τράπεζα ετοίμασε νομοσχέδιο για τροποποίηση των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003. Το νομοσχέδιο αποσκοπεί στην επίτευξη συμβατότητας της εθνικής νομοθεσίας με τη Συνθήκη για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και το Καταστατικό του ΕΣΚΤ και, συνεπώς, διορθώνει ή αφαιρεί τις ασυμβατότητες τις οποίες επεσήμαναν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η EKT στις εκθέσεις για τη σύγκλιση του 2004.

Πιο συγκεκριμένα, με το νομοσχέδιο θα τροποποιηθούν ή θα διαγραφούν ορισμένες πρόνοιες που αφορούν κυρίως τους πιο κάτω τομείς, οι οποίοι εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της EKT:

- νομισματική πολιτική
- συναλλαγματική πολιτική
- έκδοση τραπεζογραμματίων και κερμάτων
- λογιστικές αρχές για τον καταρτισμό των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Τράπεζας που θα υποβάλλονται στην EKT.

Το νομοσχέδιο υποβλήθηκε στην EKT για διαβούλευση το Νοέμβριο του 2005 και, μετά τη διαμόρφωσή του υπό το φως της γνώμης της EKT, αναμένεται ότι θα εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και θα κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις αρχές του 2006. Η Κεντρική Τράπεζα θα επιδιώξει την ψήφιση του νομοσχεδίου πριν τον Οκτώβριο του 2006 (αν και οι πλείστες πρόνοιες του θα τεθούν σε ισχύ την ημερομηνία υιοθέτησης του ευρώ) έτσι ώστε να επιτευχθεί και να επιβεβαιωθεί η νομική σύγκλιση στις επόμενες εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της EKT για τη σύγκλιση, οι οποίες αναμένεται να εκδοθούν το αργότερο περί τον Οκτώβριο του 2006. Πέραν της αναθεώρησης των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003, οι αρμόδιες υπηρεσίες της Κεντρικής Τράπεζας έκαναν προκαταρκτική μελέτη για τυχόν άλλες νομικές προσαρμογές ενόψει της εισαγωγής του ευρώ.

Τεχνική προετοιμασία για την εισαγωγή του ευρώ

Κατά τις συνεδρίες της το 2005, η Συντονιστική Επιτροπή Κεντρικής Τράπεζας - Υπουργείου Οικονομικών

έλαβε αποφάσεις για τις βασικές τεχνικές παραμέτρους της εισαγωγής του ευρώ και τροχοδόμησε τον καταρτισμό του εθνικού σχεδίου για τη μετάβαση από τη λίρα στο ευρώ, το οποίο αναμένεται να εκδοθεί το πρώτο εξάμηνο του 2006.

Τον Απρίλιο του 2005 η Τεχνική Επιτροπή της Κεντρικής Τράπεζας κατάρτισε εσωτερικό σχέδιο δράσης για τεχνικά θέματα που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ. Το σχέδιο εγκρίθηκε από τη Συντονιστική Επιτροπή της Κεντρικής Τράπεζας και άρχισε η υλοποίησή του από τα αρμόδια τμήματα. Το σχέδιο περιλαμβάνει περισσότερες από 60 ενέργειες που αφορούν, μεταξύ άλλων, την εισαγωγή τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, την προσαρμογή των συστημάτων πληρωμών και του λογιστικού συστήματος της Κεντρικής Τράπεζας.

Με σκοπό την αξιοποίηση της ελλαδικής εμπειρίας αναφορικά με την προεργασία για την εισαγωγή του ευρώ, η Κεντρική Τράπεζα υιοθέτησε πρόγραμμα διδυμοποίησης με την Τράπεζα της Ελλάδος τον Ιούλιο του 2005. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αφορά την παροχή βοήθειας για την τεχνική προετοιμασία, καθώς και για την ενημερωτική εκστρατεία για την εισαγωγή του ευρώ.

Ενημέρωση του κοινού για την εισαγωγή του ευρώ

Η Επικοινωνιακή Επιτροπή της Κεντρικής Τράπεζας συνέβαλε στον καταρτισμό του στρατηγικού σχεδίου επικοινωνιακής πολιτικής για την υιοθέτηση του ευρώ, το οποίο καλύπτει την περίοδο 2006-2008 και αναμένεται να συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στη διάρκεια του 2005, ο Διοικητής και

άλλα ανώτερα στελέχη της Κεντρικής Τράπεζας έδωσαν διαλέξεις και συνεντεύξεις σχετικά με την ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ και συναντήθηκαν με στελέχη των τραπεζών καθώς και με τα μέλη επαγγελματικών οργανώσεων και συνδέσμων. Επίσης, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 2 Νοεμβρίου, 2005, ο Διοικητής και ο Υπουργός Οικονομικών συναντήθηκαν με τους αρχηγούς ή εκπροσώπους των πολιτικών κομμάτων, για ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την εισαγωγή του ευρώ.

4.2 Μέσα Άσκησης Νομισματικής Πολιτικής

Πρωταρχικός σκοπός της Κεντρικής Τράπεζας είναι η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών και, άνευ επηρεασμού του πρωταρχικού της σκοπού, η στήριξη της γενικής οικονομικής πολιτικής του Κράτους. Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, η Κεντρική Τράπεζα διαθέτει μια σειρά από μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής με τα οποία ρυθμίζει τη συνολική προσφορά του χρήματος και των πιστώσεων στην οικονομία.

Πράξεις ανοικτής αγοράς

Οι πράξεις ανοικτής αγοράς που διενεργούνται μέσω δημοπρασίας είναι το κύριο μέσο νομισματικού ελέγχου που έχει αντικαταστήσει το ελάχιστο ποσοστό ρευστότητας. Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης (ή απορρόφησης) ρευστότητας διενεργούνται με τη μορφή αντιστρεπτέων πράξεων με βάση συμφωνία επαναγοράς, όπου η Κεντρική Τράπεζα αγοράζει (ή πωλεί) γραμμάτια και χρεόγραφα του δημοσίου από (ή προς) τις τράπεζες (Repos ή Reverse repos). Οι αντιστρεπτέες πράξεις διενεργούνται όποτε η Κεντρική Τράπεζα κρίνει σκόπιμο

και η διάρκεια τους δεν ξεπερνά τις 15 μέρες.

Η Κεντρική Τράπεζα διενεργεί επίσης δημοπρασίες για αποδοχή καταθέσεων από τις τράπεζες, για χρονική περίοδο που καθορίζει η ίδια, με στόχο να απορροφήσει υπερβάλλουσα ρευστότητά τους. Στις περιπτώσεις που η δημοπρασία διεξάγεται στη βάση ανταγωνιστικών προσφορών επιτοκίου, η Κεντρική Τράπεζα ανακοινώνει το μέγιστο επιτόκιο καθώς και το συνολικό ποσό αποδοχής καταθέσεων. Στις περιπτώσεις που η δημοπρασία διεξάγεται στη βάση ανταγωνιστικών προσφορών ποσού, η Κεντρική Τράπεζα ανακοινώνει το σταθερό επιτόκιο αποδοχής καταθέσεων ενώ το συνολικό ποσό των καταθέσεων καθορίζεται μετά την υποβολή προσφορών από τις τράπεζες. Όπως έχει ήδη προαναφερθεί, το 2005 επικράτησαν συνθήκες πλεονάζουσας ρευστότητας και, ως αποτέλεσμα, η Κεντρική Τράπεζα, μέσω των δημοπρασιών αποδοχής καταθέσεων, απορρόφησε κατά μέσο μηνιαίο όρο ρευστότητα £108,8 εκατ., σε σύγκριση με £94,4 εκατ. το 2004.

Πάγιες Διευκολύνσεις

Το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης, καθορίζεται από την Κεντρική Τράπεζα και αποτελεί το ανώτατο όριο στις διακυμάνσεις των επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς διάρκειας μιας ημέρας. Η χρηματοδότηση προς τις τράπεζες είναι διάρκειας μιας ημέρας και παραχωρείται έναντι εξασφάλισης τίτλων του δημοσίου που αποκτήθηκαν μέσω δημοπρασίας. Δεν υφίσταται περιορισμός στο ποσό χρηματοδότησης, δεδομένου ότι παρέχεται η αναγκαία εμπράγματη εξασφάλιση. Η Κεντρική Τράπεζα διατηρεί το δικαίωμα να περιορίσει ή και να αναστείλει την παροχή χρηματοδότησης διάρκειας μίας ημέρας σε περί-

Μέσα άσκησης νομισματικής πολιτικής

£ εκατ., μέσοι μηνιαίοι όροι

Περίοδος	Πράξεις ανοικτής αγοράς	Πάγιες διευκολύνσεις	Ελάχιστα αποθεματικά	
	Repos(+)/Reverse Repos, Αποδοχή καταθέσεων(-)	Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	Ελάχιστα υποχρεωτικά αποθεματικά
2004 Ιανουάριος	-151,9	0,0	55,4	529,0
Φεβρουάριος	-169,0	0,0	22,2	544,6
Μάρτιος	-140,3	2,2	17,4	548,5
Απρίλιος	-93,3	0,7	29,7	549,9
Μάιος	0,0	6,0	8,0	636,4
Ιούνιος	0,0	0,0	32,9	633,1
Ιούλιος	-61,2	0,0	42,1	636,4
Αύγουστος	-151,6	0,0	44,5	639,8
Σεπτέμβριος	-162,7	2,0	31,9	641,8
Οκτώβριος	-121,1	0,0	24,3	641,8
Νοέμβριος	-82,2	0,0	15,8	639,8
Δεκέμβριος	0,0	10,0	12,9	639,7
2005 Ιανουάριος	-114,2	0,6	50,7	637,1
Φεβρουάριος	-55,0	0,6	11,4	643,1
Μάρτιος	-28,4	0,3	25,2	642,7
Απρίλιος	-17,3	0,1	63,7	643,5
Μάιος	-72,9	0,0	33,4	645,7
Ιούνιος	-68,3	6,2	36,2	651,7
Ιούλιος	-88,1	0,4	31,9	661,5
Αύγουστος	-93,5	0,0	37,7	666,7
Σεπτέμβριος	-198,7	0,0	87,5	608,8
Οκτώβριος	-168,1	7,3	55,1	613,7
Νοέμβριος	-173,7	0,0	181,7	561,3
Δεκέμβριος	-227,7	0,0	198,5	578,1

πτωση αλόγιστης χοήσης, η οποία καταστρατηγεί τους στόχους της νομισματικής πολιτικής. Το μέσο μηνιαίο ποσό που δανείσθηκαν οι τράπεζες μέσω αυτής της διευκόλυνσης ήταν £1,3 εκατ. το 2005, σε σύγκριση με £1,7 εκατ. το 2004.

Η Κεντρική Τράπεζα παρέχει στις τράπεζες διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων διάρκειας μιας ημέρας για την τοποθέτηση των βραχυπρόθεσμων πλεονασμάτων ρευστότητας που ενδεχομένως να έχουν κατά το κλείσιμο της ημέρας. Το επιτόκιο της εν λόγω διευκόλυνσης αποτελεί το κατώτατο όριο στις διακυμάνσεις των επιτοκίων της διατραπεζικής

αγοράς διάρκειας μιας ημέρας. Το μέσο μηνιαίο ποσό που κατάθεσαν οι τράπεζες μέσω αυτής της διευκόλυνσης ήταν £67,8 εκατ. το 2005, σε σύγκριση με £28,1 εκατ. το 2004.

Ελάχιστα αποθεματικά

Με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου, 1996, το ελάχιστο ποσοστό ρευστότητας καταργήθηκε και ποσοστό ίσο με 20% του μέσου εβδομαδιαίου όρου των τραπεζικών καταθέσεων παγοποιήθηκε. Το παγοποιημένο απόθεμα είχε διατηρηθεί σε γραμμάτια του δημοσίου τα οποία ανανεώνονταν αυτόματα στη λήξη τους και έφεραν σταθερό επιτόκιο 6% το

χρόνο. Η Κεντρική Τράπεζα αποπαγοποίησε σταδιακά το εν λόγω απόθεμα, το οποίο εξαλείφθηκε στις αρχές του 2005.

Ποσοστό ίσο με 7% του μέσου όρου των τραπεζικών καταθέσεων κατά τις πρώτες τρεις εβδομάδες του Δεκεμβρίου, 1995, μεταφέρθηκε στο νέο λογαριασμό ελάχιστων αποθεματικών. Ο λογαριασμός ελάχιστων αποθεματικών είναι ο μόνος λειτουργικός λογαριασμός που έχουν οι τράπεζες με την Κεντρική Τράπεζα. Ο συντελεστής αποθεματικών που εφαρμόζεται για υποχρεώσεις σε κυπριακές λίρες παραμένει από το 2001 μέχρι το τέλος Αυγούστου 2005 στο 6,5%. Για σκοπούς εναρμόνισης με το σύστημα ελάχιστων αποθεματικών της EKT, ώστε να αποφευχθούν απότομες αλλαγές στη χρηματαγορά κατά την υιοθέτηση του ευρώ, η Κεντρική Τράπεζα ετοίμασε χρονοδιάγραμμα σταδιακής σύγκλισης. Σύμφωνα με αυτό το πρόγραμμα, ο συντελεστής μειώθηκε στο 5,75% το Σεπτέμβριο, στο 5% το Νοέμβριο του 2005 και αναμένεται να εξισωθεί με το συντελεστή 2% που εφαρμόζεται στο Ευρωσύστημα τον Ιούλιο του 2007. Το απαιτούμενο ποσοστό αποθεματικών για υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα, που ισχύει από την 1 Μαΐου, 2004, είναι 2%. Ο μέσος όρος των υπολοίπων στο λογαριασμό ελάχιστων αποθεματικών κερδίζει τόκο, το επιτόκιο του οποίου είναι άμεσα συνδεδεμένο με τα βασικά επιτόκια της Κεντρικής Τράπεζας. Αποθεματικά, πέραν των υποχρεωτικών ελαχίστων κατά την περίοδο τήρησης, δεν κερδίζουν τόκο. Ο μέσος μηνιαίος όρος των ελάχιστων υποχρεωτικών αποθεματικών ήταν £629,5 εκατ. το 2005, σε σύγκριση με £606,7 εκατ. το 2004.

Με σκοπό την περαιτέρω εναρμόνιση με το σύστημα ελάχιστων αποθεματικών του Ευρωσυστήματος, όπως καθορίζεται στο

σχετικό Κανονισμό της EKT (EKT/2003/9), η Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε νέα Οδηγία (Κ.Π.Δ. 510/2005) η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2006. Σύμφωνα με τους λεπτομερείς κανόνες του εν λόγω συστήματος, όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στη Δημοκρατία έχουν υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

4.3 Ρύθμιση και Εποπτεία του Τραπεζικού Τομέα

Δυνάμει των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003 και των περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμων του 1997 εως 2005, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου είναι η αρμόδια αρχή για την εποπτεία των τραπεζικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανομένης και της χορήγησης άδειας για άσκηση τραπεζικών εργασιών. Ο εποπτικός όρος της Κεντρικής Τράπεζας στο νέο περιβάλλον, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί μετά την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Οι τράπεζες καλούνται να λειτουργήσουν σε ένα ανταγωνιστικότερο περιβάλλον που μπορεί να οδηγήσει στην ανάληψη υπερβολικών κινδύνων. Στόχος της εποπτείας είναι η διαφύλαξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα, η ελαχιστοποίηση του συστηματικού κινδύνου και η διατήρηση της εμπιστοσύνης του κοινού στο τραπεζικό σύστημα. Η εποπτεία αποβλέπει επίσης στην προστασία των καταθετών.

Στην εποπτεία της Κεντρικής Τράπεζας υπόκεινται οι τράπεζες που είναι εγκαθιδρυμένες στην Κύπρο, που περιλαμβάνουν τις θυγατρικές, τα υποκαταστήματα, καθώς και τα γραφεία αντιπροσωπείας των ξένων τραπεζών. Σήμερα λειτουργούν στην Κύπρο σαράντα τραπεζικά ιδρύματα. Από αυτά

δεκαεπτά είναι εγκαθιδρυμένα στην Κύπρο (εκ των οποίων οι εννέα είναι θυγατρικές ξένων τραπεζών), είκοσι δύο είναι υποκαταστήματα ξένων τραπεζών ενώ ένα ενεργεί ως γραφείο αντιτροσωπείας ξένης τράπεζας.

Στην άσκηση του εποπτικού της ρόλου, η Κεντρική Τράπεζα καθοδηγείται από τις συστάσεις της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας (Basel Committee on Banking Supervision) και τους εποπτικούς κανόνες της ΕΕ που προωθούν την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών. Εντός των πιο πάνω πλαισίων, έχουν εκδοθεί Οδηγίες για σκοπούς προληπτικής εποπτείας που απευθύνονται προς και αφορούν όλα τα τραπεζικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.

Η εποπτεία των τραπεζικών ιδρυμάτων διενεργείται με την εφαρμογή δύο μεθόδων που συμπληρώνουν η μια την άλλη: (α) την παρακολούθηση των εξελίξεων μέσω περιοδικών καταστάσεων που υποβάλλονται στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των δραστηριοτήτων των τραπεζών και (β) την επί τόπου επιθεώρηση, με σκοπό την αξιολόγηση της κατάστασης και των προοπτικών μιας τράπεζας κατά τη χρονική περίοδο που διενεργείται η επιθεώρηση. Συγκεκριμένα, οι επιτόπιοι έλεγχοι επικεντρώνονται σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης, εσωτερικού ελέγχου, διαχείρισης κινδύνων (πιστοδοτικού, επιτοκίων, συναλλάγματος κ.ά.) επικερδότητας/αποδοτικότητας, επάρχειας των κρατήσεων για επισφαλείς απαιτήσεις, καθώς και σε θέματα συμμόρφωσης με τους Κανονισμούς και τις Οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας.

Εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο της τραπεζικής εποπτείας

Η Κεντρική Τράπεζα, στα πλαίσια του εποπτικού της ρόλου, προσδίδει ιδιαίτερη έμφαση στην έγκαιρη προσαρμογή του υψηλού πλαισίου λειτουργίας και εποπτείας των τραπεζικών ιδρυμάτων με το αντίστοιχο πλαίσιο της ΕΕ. Συναφώς, το Σεπτέμβριο του 2005, η Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε Οδηγία για τη Συμπληρωματική Εποπτεία Τραπεζών που ανήκουν σε Χρηματοπιστωτικό Όμιλο Ετερογενών Δραστηριοτήτων για σκοπούς εφαρμογής της αντίστοιχης Κοινοτικής Οδηγίας 2002/87/EK προχωρώντας, ταυτόχρονα, στην απαιτούμενη τροποποίηση της υφιστάμενης οδηγίας για τον Υπολογισμό της Κεφαλαιακής Βάσης των τραπεζών. Κύριος σκοπός της νέας Οδηγίας είναι η συμπληρωματική εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ομίλων που απαρτίζονται αφενός από επιχειρήσεις του τραπεζικού και επενδυτικού τομέα και αφετέρου από επιχειρήσεις του ασφαλιστικού τομέα. Η εν λόγω Οδηγία έχει ως κύριο αντικείμενο την εποπτεία της κεφαλαιακής επάρχειας σε επίπεδο χρηματοπιστωτικού ομίλου, τον έλεγχο και την παρακολούθηση σε επίπεδο ομίλου της συγκέντρωσης κινδύνων και των εντός ομίλου συναλλαγών καθώς και τη συνεργασία μεταξύ των αρχών που εποπτεύουν τις επιμέρους χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις που απαρτίζουν ένα χρηματοπιστωτικό ομίλο ετερογενών δραστηριοτήτων.

Πέραν των εναρμονιστικών μέτρων που αποσκοπούν στην ευθυγράμμιση του εγχώριου θεσμικού πλαισίου της τραπεζικής εποπτείας με το αντίστοιχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως περιγράφονται πιο πάνω, κατά το 2005 η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εξέδωσε αριθμό Εγκυλίων και Οδηγιών με σκοπό τη βελτίωση των κανό-

νων εποπτείας, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική και την προσαρμογή τους στις απαιτήσεις της διεθνούς κοινότητας. Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο του 2005, επανεκδόθηκε η Οδηγία για Τοποθετήσεις των Διαθεσίμων από Καταθέσεις σε Συνάλλαγμα, που καθορίζει τα στοιχεία ενεργητικού τα οποία οι τράπεζες δύνανται να διατηρούν χρησιμοποιώντας τα διαθέσιμα που προέρχονται από καταθέσεις σε ξένα νομίσματα, ούτως ώστε να επιτραπεί η παραχώρηση πιστωτικών διευκολύνσεων με διάρκεια 15 χρόνια αντί 10 χρόνια που ίσχυε μέχρι τότε. Τον Μάρτιο του 2005, η Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε Οδηγία για την εφαρμογή της στατιστικής ταξινόμησης των δανείων των Νομισματικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στο σύστημα «NACE Αναθ. 1.1» της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πιο πάνω ταξινόμηση των δανείων γίνεται με βασικό κριτήριο την οικονομική δραστηριότητα των δανειζομένων.

Το Νοέμβριο του 2005, η Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε Οδηγία προς τις τράπεζες για την Αναστολή Αναγνώρισης Τόκων και Άλλων Εσόδων για τις μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις. Η Οδηγία, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου, 2006, ορίζει τα κριτήρια για την ταξινόμηση χορηγήσεων ως μη-εξυπηρετούμενων, καθώς και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται για την αναστολή αναγνώρισης τόκων και άλλων εσόδων επί των πιο πάνω χορηγήσεων και τις επιπτώσεις τους στους Λογαριασμούς Αποτελεσμάτων των τραπέζων. Σύμφωνα με τη γενική αρχή της Οδηγίας, οποιαδήποτε χορηγήση παρουσιάζει υπέρβαση ή καθυστερήσεις πέραν των τριών μηνών θεωρείται ως μη εξυπηρετούμενη και έχει ως αποτέλεσμα την αναστολή της αναγνώρισης στους Λογαριασμούς

Αποτελεσμάτων των τραπέζων των εισπρακτέων τόκων και των άλλων εσόδων που σχετίζονται με τη χορήγηση. Κάτω από συγκεκριμένες προϋποθέσεις, που καθορίζονται στην Οδηγία, επιτρέπεται μερική παρέκκλιση από την προαναφερθείσα γενική αρχή.

Στα πλαίσια της εναρμόνισης του συστήματος ελάχιστων αποθεματικών με εκείνο που ισχύει στην ευρωπαϊκή, η Οδηγία για την Τήρηση Ελάχιστων Αποθεματικών στην Κεντρική Τράπεζα έχει επανεκδοθεί ούτως ώστε να ενταχθούν οι τέως Διεθνείς Τραπεζικές Μονάδες που λειτουργούν στην Κύπρο στο σύστημα των ελάχιστων αποθεματικών, να καθιερωθούν μηνιαίες περίοδοι τήρησης αντί δεκαπενθήμερων όπως ήταν η προηγούμενη πρακτική καθώς επίσης η παραχώρηση απαλλαγής ύψους £60.000 από το ποσό ελάχιστων αποθεματικών σε κάθε ίδρυμα. Η νέα Οδηγία έχει τεθεί σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου, 2006.

Νέα Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις

Η νέα Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (Capital Requirements Directive) για τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις επενδύσεων, η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 28 Σεπτεμβρίου, 2005, και υιοθετήθηκε καταρχήν από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 11 Οκτωβρίου, 2005, αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή από μεν τα πιστωτικά ιδρύματα που προτίθενται να υιοθετήσουν τις απλές ή μεσαίες μεθόδους για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο αντίστοιχα την 1η Ιανουαρίου, 2007, από δε τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία προτίθενται να υιοθετήσουν τις προηγμένες μεθόδους για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο, αντίστοιχα, την 1η Ιανουαρίου του 2008.

Αφού προηγήθηκε διαβούλευση με όλες τις τράπεζες που είναι εγκαθιδρυμένες στην Κύπρο καθώς επίσης με το Σύνδεσμο Εμπορικών Τραπεζών και το Σύνδεσμο Διεθνών Τραπεζών, η Κεντρική Τράπεζα έχει καθορίσει την πολιτική της σε σχέση με τις διακοινικές ευχέρειες και επιλογές των κρατών-μελών, οι οποίες περιλαμβάνονται στη νέα Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με την τυποποιημένη μέθοδο για τον πιστωτικό κίνδυνο. Κατά την πιο πάνω διαδικασία λήφθηκαν, επίσης, υπόψη οι αντίστοιχες ενέργειες άλλων εποπτικών αρχών, όπως της Τράπεζας της Ελλάδος και της Εποπτικής Αρχής Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών (Financial Services Authority) του Ηνωμένου Βασιλείου, οι οποίες επηρεάζουν τη λειτουργία των κυπριακών τραπεζών μέσω των υποκαταστημάτων ή θυγατρικών τραπεζών που έχουν εγκαθιδρύσει οι κυπριακές τράπεζες στις προαναφερθείσες χώρες.

Η Κεντρική Τράπεζα συμμετείχε, επίσης, στην άσκηση «Quantitative Impact Study 5 (QIS 5)», η οποία διοργανώθηκε από την Επιτροπή της Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας σε συνεργασία με την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας με στόχο την αξιολόγηση των ποσοτικών επιπτώσεων από την εφαρμογή της νέας Οδηγίας πάνω στις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις. Η εν λόγω άσκηση διεξήχθηκε κατά την περίοδο μεταξύ Οκτωβρίου και Δεκεμβρίου, 2005. Εκ μέρους της Κύπρου συμμετείχαν δύο κυπριακές τράπεζες, οι οποίες κατέχουν ένα σημαντικό μερίδιο στο τραπεζικό σύστημα από σκοπιάς στοιχείων ενεργητικού. Η συμμετοχή των πιο πάνω κυπριακών τραπεζών στην άσκηση QIS 5 απέβη ωφέλιμη τόσο για τις ίδιες όσο και για την Κεντρική Τράπεζα διότι έδωσε μια προκαταρκτική ένδειξη για τις ποσοτικές επι-

πτώσεις της νέας Οδηγίας. Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα της άσκησης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης αναμένεται να ανακοινωθούν μετά το πρώτο τρίμηνο του 2006.

Όσον αφορά τις θυγατρικές ξένων τραπεζών, οι οποίες αναμένεται να εφαρμόσουν τις προηγμένες μεθόδους για τον πιστωτικό και λειτουργικό κίνδυνο, η Κεντρική Τράπεζα έχει ήδη αρχίσει διαβούλευσεις με τις αντίστοιχες αρχές τραπεζικής εποπτείας των χωρών καταγωγής τους με σκοπό την επικύρωση και έγκριση των εσωτερικών συστημάτων των εν λόγω τραπεζών όπως και την ευρύτερη συνεργασία με βάση τις αρχές που καθορίζονται στη νέα Οδηγία και τις αρχές της Επιτροπής της Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας. Για τον πιο πάνω σκοπό, η Κεντρική Τράπεζα συμμετείχε σε συναντήσεις με τις αρχές τραπεζικής εποπτείας της Αυστρίας και της Ιρλανδίας τον Δεκέμβριο του 2005, ενώ αναμένεται να συμμετάσχει σε περαιτέρω συναντήσεις και εργαστήρια που θα διοργανωθούν από τις αρχές τραπεζικής εποπτείας των χωρών καταγωγής των θυγατρικών ξένων τραπεζών που είναι εγκαθιδρυμένες στην Κύπρο.

Η Κεντρική Τράπεζα έχει ήδη ενημερώσει τις τράπεζες αναφορικά με το κοινό πλαίσιο υποβολής πληροφοριών (Common Reporting Framework), το οποίο καθορίζει τα ομοιόμορφα στοιχεία που πρέπει να υποβάλλονται προς τις αρχές τραπεζικής εποπτείας των κρατών-μελών στα πλαίσια της εφαρμογής της νέας Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι κατευθυντήριες γραμμές για εφαρμογή του πιο πάνω πλαισίου οριστικοποιήθηκαν από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας στα μέσα Ιανουαρίου, 2006.

Παράλληλα, έχει ολοκληρωθεί η ετοιμασία

του κοινού πλαισίου εποπτικής διαφάνειας (supervisory disclosure) και η δημοσιοποίηση των σχετικών πληροφοριών αναμένεται να αρχίσει από την 31η Δεκεμβρίου, 2006. Οι εν λόγω πληροφορίες θα είναι προσβάσιμες ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας, η οποία θα είναι συνδεδεμένη με τις ιστοσελίδες των εποπτικών αρχών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για πληρότερη ενημέρωση τόσον των διαφόρων εποπτικών αρχών όσον και του κοινού γενικά. Η υλοποίηση του κοινού πλαισίου εποπτικής διαφάνειας στοχεύει στην ομοιόμορφη εφαρμογή της νέας Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις και στη σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών ανάμεσα στα κράτη-μέλη.

Εγχώριος Τραπεζικός Τομέας

Τα οικονομικά αποτελέσματα του εγχώριου τραπεζικού συστήματος το 2005 κρίνονται ως ιδιαίτερα ικανοποιητικά καθώς επήλθε αλματώδης αύξηση στην κερδοφορία. Η σταδιακή ανάκαμψη τόσο της κυπριακής όσο και της παγκόσμιας οικονομίας, οι αυξήσεις των βασικών επιτοκίων διεθνώς, η ανάκαμψη των τιμών των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (XAK) και τα διορθωτικά μέτρα τα οποία έλαβαν οι τράπεζες, υπό την πιεστική παρότρυνση και εποπτική καθοδήγηση της Κεντρικής Τράπεζας, για βελτίωση της ποιότητας του δανειακού τους χαρτοφυλακίου, ήταν ανάμεσα στους παράγοντες που επέδρασαν θετικά στην κερδοφορία των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων. Το τραπεζικό σύστημα έχει εισέλθει σε σταθερή πορεία πλήρους εξυγίανσης και αναπτυξιακής ανάκαμψης και, ως εκ τούτου, προοιωνίζονται θετικές εξελίξεις για το μέλλον. Η Κεντρική Τράπεζα αισθάνεται ιδιαίτερη ικανοποίηση για την εγκαρδιωτική αυτή διαπίστωση, η οποία

αποτελεί, ουσιαστικά, καզπό και έμπρακτο απότοκο της αυστηρότητας και συνετής ορθομίσης και εποπτείας των τραπεζικών ιδρυμάτων από μέρους της τα τελευταία τρία κυρίως χρόνια. Η εξουδετέρωση των εκθεμελιωτικών συνεπειών της μεγάλης χρηματιστηριακής φούσκας το 1999-2002 και η εξάλειψη των καταστροφικών επιπτώσεών τους συνιστά στην πραγματικότητα ένα μεγάλο θαύμα.

Η ένταξη της Κύπρου στην μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια έχει ήδη επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην όλη λειτουργία του εγχώριου τραπεζικού συστήματος. Οι διοικήσεις των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων έχουν αφογκραστεί τις ζαγδαία μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της νέας εποχής και έχουν αρχίσει, σταδιακά, να προσαρμόζονται σε αυτές. Η οξύνση του ανταγωνισμού τις έχει οδηγήσει να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην εισαγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών με στόχο την αύξηση του μεριδίου αγοράς. Έχουν, επίσης, γίνει σημαντικές επενδύσεις σε συστήματα τεχνολογίας, τα οποία αυξάνουν την παραγωγικότητα και επιτρέπουν την καλύτερη διαχείριση των πόρων των τραπεζών και των κινδύνων που αναλαμβάνονται. Ενόψει δε της εφαρμογής από την 1η Ιανουαρίου, 2007, της Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (Capital Requirements Directive), η δυνατότητα αναγνώρισης και διαχείρισης όλων των κινδύνων είναι πρωταρχικής σημασίας.

Κατά τη διάρκεια του 2005, εντατικοποιήθηκαν οι προσπάθειες για είσπραξη των καθυστερημένων οφειλών και για αύξηση των παρεχόμενων εμπράγματων εξασφαλίσεων. Η εν λόγω προσπάθεια απέδωσε καρπούς με αποτέλεσμα να υπάρξει σχετική βελτίωση της ποιότητας των χαρτοφυλακίων χορηγή-

σεων. Παρά ταύτα, η εκκρεμότητα που παρατηρείται στην αποπληρωμή των δανείων για αγορά μετοχών, η υποτονικότητα που εξακολουθούν να παρουσιάζουν ορισμένοι κλάδοι της οικονομίας, όπως ο τουρισμός και η μεταποιητική βιομηχανία, όπως, επίσης, η σταδιακή ωρίμανση του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων στην Ελλάδα, επέβαλαν την ανάγκη σημαντικών προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις. Θετική εξέλιξη αποτελεί η συνέχιση της πτωτικής πορείας του δείκτη εξόδων προς έσοδα κατά την υπό ανασκόπηση περίοδο. Η πτωτική τάση, που παρατηρείται, είναι αποτέλεσμα της εντατικοποίησης των προσπαθειών των διοικήσεων των τραπεζών για συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων, η οποία αποτελεί έναν από τους βασικούς άξονες της στρατηγικής τους.

Η επάνοδος των τραπεζικών ιδρυμάτων σε μια κερδοφόρα πορεία, τους επιτρέπει να ατενίζουν το μέλλον με περισσότερη αισιοδοξία. Τονίζεται, όμως, ότι, παρά τις θετικές εξελίξεις που αναφέρονται πιο πάνω, δεν δικαιολογείται οποιοσδήποτε εφησυχασμός. Αντίθετα, μέσα στα πλαίσια της συνετής τραπεζικής πρακτικής, οι τράπεζες θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για περαιτέρω βελτίωση της κερδοφορίας τους. Παράλληλα, πρέπει να επιδιωχθεί περαιτέρω βελτίωση τόσο του δείκτη απόδοσης ιδίων κεφαλαίων όσο και του δείκτη εξόδων προς έσοδα, καθώς οι εν λόγω δείκτες εξακολουθούν να υστερούν, συγκριτικά, από τους αντίστοιχους δείκτες άλλων ευρωπαϊκών τραπεζών. Επιπρόσθετα, αναμένεται ότι θα εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες που καταβάλλονται για μείωση του ύψους των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων, το οποίο εξακολουθεί να είναι ψηλό σε σχέση με τα επίπεδα που επικρατούν διεθνώς. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ότι η προ-

σπάθεια που απαιτείται να καταβληθεί από μέρους των τραπεζών είναι ιδιαίτερα μεγάλη, λαμβανομένης υπόψη της μείωσης της περιόδου καθυστερήσεων για την αναστολή αναγνώρισης τόκων από έξι μήνες σε τρεις μήνες, απαίτηση η οποία έχει τεθεί σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου, 2006.

Ενόψει των επερχόμενων εξελίξεων σε όλο το φάσμα του τραπεζικού συστήματος με την εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου, 2007, της νέας Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις, επιβάλλεται όπως οι τραπεζικοί οργανισμοί προβαίνουν σε ενδελεχή παρακολούθηση και έλεγχο όλων των χρηματοπιστωτικών και άλλων κινδύνων. Συγκεκριμένα, τα τραπεζικά συγκροτήματα θα πρέπει να υιοθετήσουν πιο αναλυτικές μεθόδους αναγνώρισης, επιμέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου όλων των κινδύνων που απορρέουν από τις εργασίες τους και να διατηρούν ικανοποιητικά κεφάλαια για επαρκή κάλυψη ενδεχόμενων ζημιών από τους κινδύνους που αναλαμβάνουν. Οι ευθύνες των Διοικητικών Συμβουλίων των τραπεζών, όπως προκύπτουν από τη νέα Οδηγία, εστιάζονται στην ανάπτυξη συστημάτων τα οποία να υπολογίζουν τα απαιτούμενα κεφάλαια για τον κάθε κίνδυνο που αναλαμβάνεται, στον καθορισμό του αποδεκτού επιπέδου κινδύνου που δύναται η κάθε τράπεζα να αναλάβει καθώς και στη συμπεριληφθή των προβλεπόμενων κεφαλαιακών απαιτήσεων στο στρατηγικό σχεδιασμό της κάθε τράπεζας.

Με βάση τον “Πυλώνα II” της νέας Οδηγίας, η Κεντρική Τράπεζα θα προβαίνει σε αξιολόγηση των εσωτερικών διαδικασιών παρακολούθησης της κεφαλαιακής επάρκειας (Internal Capital Adequacy Assessment Process) των τραπεζών, για να ικανοποιείται ότι έχουν αναγνωριστεί όλοι οι κίνδυνοι

που αναλαμβάνονται από τον τραπεζικό οργανισμό και ότι διατηρούνται ικανοποιητικά κεφάλαια, τα οποία καλύπτουν επαρκώς όλους τους αναγνωρισθέντες κινδύνους. Κατά τη διαδικασία αυτή, η Κεντρική Τράπεζα θα αξιολογεί ένα ευδύ φάσμα κινδύνων όπως πιστωτικό, αγοράς, επιτοκίων, ζευστότητας, λειτουργικό, φήμης κ.ά. Επιπρόσθετα, τα επίπεδα διαφάνειας και η πλήρης συμμόρφωση με τους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης θα είναι μεταξύ των θεμάτων που θα τυγχάνουν αξιολόγησης από την Κεντρική Τράπεζα.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νέας Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις, η Κεντρική Τράπεζα θα διενεργεί εποπτικούς ελέγχους με βάση τους κινδύνους που έχει αναλάβει το κάθε τραπεζικό ίδρυμα (*risk-based bank examination*). Στα πλαίσια αυτά, θα εξετάζει όλους τους τομείς δραστηριότητας του κάθε τραπεζικού ίδρυματος και θα αξιολογεί τους διάφορους κινδύνους που έχουν αναληφθεί. Από τα συμπεράσματα που θα προκύπτουν από τον εποπτικό έλεγχο, η Κεντρική Τράπεζα θα είναι σε θέση να αξιολογήσει την καταλληλότητα των εσωτερικών διαδικασιών παρακολούθησης της κεφαλαιακής επάρκειας (ICAAP) του κάθε τραπεζικού ίδρυματος.

Το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον, εντός του οποίου δραστηριοποιούνται τα τραπεζικά ίδρυματα, μεταλλάσσεται ραγδαία ως αποτέλεσμα, κυρίως, της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αναμένεται ότι, μακροπρόθεσμα, οι επιπτώσεις στην κυπριακή οικονομία από την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι θετικές. Η ανάγκη επίσπευσης της διαδικασίας εκσυγχρονισμού και αναδιάρθρωσης της οικονομίας, η οποία πηγάζει από τις υπο-

χρεώσεις της Κύπρου ως κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναμένεται ότι θα δημιουργήσει τις προοπτικές για βελτίωση των συνθηκών μεγαλύτερης σταθερότητας της οικονομίας. Μια τέτοια εξέλιξη θα έχει ως άμεσο επακόλουθο τη μείωση οποιασδήποτε αβεβαιότητας που επικρατεί ανάμεσα στον επιχειρηματικό κόσμο, με συνακόλουθο αποτέλεσμα την ανάπτυξη της επενδυτικής δραστηριότητας.

Ο ρόλος των τραπεζικών ιδρυμάτων στο δυναμικό αυτό περιβάλλον είναι ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς μπορούν να αποτελέσουν τον ακρογωνιαίο λίθο πάνω στον οποίο μπορεί να βασιστεί η ανάπτυξη της οικονομίας. Η άρτια στελέχωσή τους, η ισχυρή τους κεφαλαιακή βάση, η τεχνογνωσία και η σύγχρονη τεχνολογία που διαθέτουν, ο εμπλουτισμός του φάσματος των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών σε συνάρτηση με τη συνεχιζόμενη προσπάθεια συγκράτησης των λειτουργικών εξόδων, αποτελούν εχέγγυα για τη μελλοντική τους επιτυχία. Παράλληλα, η Κεντρική Τράπεζα φρονεί ότι τα τραπεζικά ίδρυματα θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα σε χορηγήσεις αναπτυξιακού και παραγωγικού χαρακτήρα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ευρωπαϊκή τραπεζών διατηρείται σε ιδιαίτερα ικανοποιητικά επίπεδα, γεγονός που τους επιτρέπει να απενίζουν το μέλλον με αισιοδοξία. Σημαντικό ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή είχαν διαδραματίσει οι πιέσεις της Κεντρικής Τράπεζας προς τα τραπεζικά ίδρυματα για εξυγίανση του δανειακού τους χαρτοφυλακίου, ξεκαθάρισμα των εκκρεμοτήτων σε σχέση με επισφαλείς χορηγήσεις σε καθορισμένο μικρής διάρκειας χρονικό διάστημα, βελτίωση στη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, δημιουργία των απαιτούμε-

νων προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις και ενδυνάμωση της κεφαλαιακής τους βάσης.

Κατά το 2005, αξιοσημείωτη ήταν η ανάπτυξη των εργασιών των εγχώριων τραπεζών στο εξωτερικό. Η αύξηση στις καταθέσεις και χορηγήσεις τους, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, υπήρξε σημαντική, μέσω, κυρίως, της επέκτασης του δικτύου των καταστημάτων τους. Η επέκταση των κυπριακών τραπεζών στο εξωτερικό δίνει τη δυνατότητα εξόδου από τα στενά πλαίσια της μικρής και κορεσμένης κυπριακής αγοράς και ανοίγει προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη και πραγματοποίηση σημαντικών κερδών. Παρόχει, επίσης, την ευκαιρία για διασπορά των πηγών κερδοφορίας και, ως εκ τούτου, συντείνει στην ευρύτερη κατανομή των επιχειρηματικών κινδύνων. Πέραν των πιο πάνω, οι εμπειρίες που αποκτούν οι εγχώριες τράπεζες μέσω της έκθεσής τους στο ανταγωνιστικό περιβάλλον του εξωτερικού, συντείνουν στη θωράκισή τους ώστε να αντιμετωπίσουν τον επερχόμενο ανταγωνισμό στην εγχώρια αγορά με ακόμη μεγαλύτερη επιτυχία. Τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου και παρακολούθησης, που έχουν εγκαταστήσει οι τράπεζες, συμβάλλουν στη σωστή και έγκαιρη επιμέτρηση και παρακολούθηση των κινδύνων που αναλαμβάνονται.

Η περαιτέρω διεθνοποίηση των εργασιών των εγχώριων τραπεζικών ιδρυμάτων αποτελεί κύριο άξονα της στρατηγικής των διοικήσεών τους. Η επέκταση στο εξωτερικό παρόχει σημαντικές ευκαιρίες για επίτευξη κερδών, αλλά παράλληλα εμπερικλείει και σημαντικούς κινδύνους. Η Κεντρική Τράπεζα θα συνεχίσει να εποπτεύει την επέκταση των εργασιών των τραπεζών με τη δέουσα προσοχή, με απότερο στόχο οι εργασίες εξωτερικού να συνεχίσουν να έχουν

θετική και αυξανόμενη συνεισφορά στα αποτελέσματα των τραπεζών. Τέλος, σημειώνεται ότι η επέκταση σε ξένες αγορές δημιουργεί την ανάγκη για αυξημένα κεφάλαια, τα οποία απαιτούνται για τη χρηματοδότηση της εν λόγω ανάπτυξης των εργασιών τους. Κατά συνέπεια, η κεφαλαιακή βάση των τραπεζών ενισχύθηκε περαιτέρω το 2005 μέσω της έκδοσης δικαιωμάτων προτίμησης.

Διεθνής Τραπεζικός Τομέας

Ο διεθνής τραπεζικός τομέας εξακολούθησε να παρουσιάζει θετική εικόνα κατά τη διάρκεια του 2005. Το σύνολο του ενεργητικού των Διεθνών Τραπεζικών Μονάδων κατέγραψε 36,31% άνοδο σε σχέση με το 2004, ανερχόμενο σε \$17.081 εκατομμύρια.

Η κατάργηση του περί Ελέγχου του Συναλλάγματος Νόμου με την εφαρμογή του περί Διακίνησης Κεφαλαίων Νόμου 115(I)/2003, που τέθηκε σε ισχύ από την ημερομηνία προσχώρησης της Κύπρου στην ΕΕ, την 1η Μαΐου, 2004, σε συνδυασμό με τη φορολογική μεταρρύθμιση του 2002, δημιούργησε νέα δεδομένα και προοπτικές αναφορικά με τη λειτουργία των Διεθνών Τραπεζικών Μονάδων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο.

Από την 1η Μαΐου, 2004, οι Διεθνείς Τραπεζικές Μονάδες απέκτησαν τη δυνατότητα να προσφέρουν τραπεζικές υπηρεσίες σε ξένο συνάλλαγμα σε κάτοικους Κύπρου. Παρόλη την πιο πάνω εξέλιξη, οι πλείστες των Διεθνών Τραπεζικών Μονάδων επέλεξαν, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Φόρου Εισοδήματος Νόμου του 2002, να περιορίσουν τις εργασίες τους σε πηγές εισοδημάτων εκτός Κύπρου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου, 2005, φορολογούμενες, ως εκ τούτου, με το μειωμένο και προνομιακό φορολογικό συντελεστή του 4,25%.

Από την 1η Ιανουαρίου, 2006, έχει επέλθει σύγκλιση του διεθνούς τραπεζικού τομέα με τον εγχώριο τραπεζικό τομέα και οι Διεθνείς Τραπεζικές Μονάδες έχουν πλέον ενσωματωθεί πλήρως στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου. Εντός του πιο πάνω πλαισίου, από την εν λόγω ημερομηνία, οι Διεθνείς Τραπεζικές Μονάδες, όπως και όλες οι υπόλοιπες τράπεζες, έχουν την υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών με την Κεντρική Τράπεζα, σε Λίρες Κύπρου, έναντι των καταθέσεών τους.

Όσον αφορά το ενδιαφέρον για εγκαθίδρυση νέων τραπεζών, σύμφωνα με τις πιο πάνω εξελίξεις, δεν είναι πλέον δυνατή η διεξαγωγή τραπεζικών εργασιών υπό το καθεστώς των Διεθνών Τραπεζικών Μονάδων. Αιτήσεις από ξένα τραπεζικά ιδρύματα για διεξαγωγή τραπεζικών εργασιών στην Κύπρο, με εξαίρεση αυτά που αφορούν την ίδρυση υποκαταστήματος από τράπεζα που εδρεύει σε χώρα μέλους της ΕΕ για τα οποία ισχύει η αρχή του “ενιαίου διαβαθηρίου”, εξετάζονται σύμφωνα με το νέο πλαίσιο για παραχώρηση άδειας τραπεζικών εργασιών, το οποίο δεν διαχωρίζει τις εγχώριες από τις διεθνείς δραστηριότητες. Σύμφωνα με το πιο πάνω πλαίσιο, στις 9 Δεκεμβρίου, 2005, παραχωρήθηκε άδεια στην τράπεζα “Central Cooperative Bank PLC” της Βουλγαρίας για διεξαγωγή εργασιών με τη μορφή υποκαταστήματος, ανεβάζοντας το συνολικό αριθμό των ξένων τραπεζικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και που προέρχονται από έντεκα διαφορετικές χώρες (Αυστρία, Βουλγαρία, Γαλλία, Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιορδανία, Ιολανδία, Λίβανο, Ουκρανία, Ρωσία και Τανζανία) σε τριάντα δύο.

Διασφάλιση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας

Από τον Οκτώβριο του 2005, το πλαίσιο υποβολής στοιχείων προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, όσον αφορά το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου σε ενοποιημένη βάση για σκοπούς ανάλυσης της σταθερότητας του τραπεζικού τομέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει επεκταθεί και περιλαμβάνει, επιπρόσθετα, τις πρώην Διεθνείς Τραπεζικές Μονάδες. Τα προαναφερόμενα στοιχεία υποβάλλονται από όλες τις τράπεζες (εγχώριες και διεθνείς) προς την Κεντρική Τράπεζα πάνω σε τριμηναία βάση.

Η Κεντρική Τράπεζα συμμετέχει στη «Συντονισμένη Άσκηση Κατάρτισης των Δεικτών Χρηματοοικονομικής Ευρωστίας», η οποία διεξάγεται υπό την αιγίδα του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Η συλλογή των απαραίτητων στοιχείων για την κατάρτιση των Δεικτών Χρηματοοικονομικής Ευρωστίας από τις τράπεζες έχει ήδη αρχίσει και οι οποίοι θα αποτελέσουν βασικό στοιχείο του πλαισίου παρακολούθησης και ανάλυσης της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικού συστήματος της Κύπρου, αναμένεται να υποβληθούν προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο το τέλος Μαρτίου, 2006. Σημειώνεται ότι οι Δείκτες Χρηματοοικονομικής Ευρωστίας αποτελούν ένα από τα βασικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο στα πλαίσια του προγράμματος αξιολόγησης του χρηματοοικονομικού τομέα «Financial Sector Assessment Program» κάθε χώρας, το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή το 1999 σε συνεργασία με τη Διεθνή Τράπεζα για τον εντοπισμό πιθανών ευπαθών σημείων και αδυναμιών των χρηματοοικονομικών συστημάτων διεθνώς.

Η Κεντρική Τράπεζα συμμετέχει, επίσης,

στην «Πρωτοβουλία Πλαισίου Πληροφόρησης» που αφορά τα λεγόμενα “Διεθνή και Υπεράκτια Χρηματοοικονομικά Κέντρα”, η οποία διεξάγεται υπό την αιγίδα του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Η Κεντρική Τράπεζα υπέβαλε τα πρώτα στοιχεία για τον τραπεζικό τομέα, τον ασφαλιστικό τομέα, τον τομέα των συλλογικών επενδυτικών σχεδίων, τον τομέα των εταιρειών που προσφέρουν υπηρεσίες εμπιστευματοδόχου καθώς και στοιχεία για τη συνεισφορά του χρηματοοικονομικού τομέα στην εγχώρια οικονομία προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο το τέλος Ιουνίου, 2005.

Την 1η Ιουλίου, 2005, τέθηκε σε ισχύ το «Μνημόνιο Συνεργασίας» το οποίο υπογάρφηκε μεταξύ των Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας, Κεντρικών Τραπεζών και Υπουργείων Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα διαχείρισης τραπεζικών κρίσεων. Το πιο πάνω «Μνημόνιο Συνεργασίας» έχει ως στόχο την ενδυνάμωση των πρακτικών διευθετήσεων συνεργασίας σε περίπτωση μιας διασυνοριακής κρίσης, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ όλων των αρχών που εμπλέκονται στη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Οι αρχές και διαδικασίες που περιέχονται στο «Μνημόνιο Συνεργασίας» καλύπτουν: την ανταλλαγή πληροφοριών και εκτιμήσεων μεταξύ όλων των αρχών που, ενδεχομένως, θα αληθούν να χειρισθούν μια τραπεζική κρίση, τις διαδικασίες ανταλλαγής των πιο πάνω πληροφοριών και τις προϋποθέσεις συνεργασίας και ροής των απαραίτητων πληροφοριών σε εθνικό και διασυνοριακό επίπεδο. Επιπλέον, το εν λόγω «Μνημόνιο Συνεργασίας» προνοεί για το σχεδιασμό, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, προγραμμάτων αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών και ασκήσεων προσομοίωσης κρίσεων. Σε εθνικό επίπεδο, αντίστοιχο

«Μνημόνιο Συνεργασίας» στον τομέα της διαχείρισης χρηματοοικονομικών κρίσεων μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας, του Υπουργείου Οικονομικών και των υπόλοιπων εγχώριων εποπτικών αρχών του χρηματοοικονομικού τομέα, αναμένεται να υπογραφεί εντός του 2006. Επίσης, τον Απρίλιο του 2006 αναμένεται να διεξαχθεί, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, άσκηση προσομοίωσης χρηματοοικονομικής κρίσης σε επίπεδο ιρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκ μέρους της Κύπρου, θα συμμετάσχουν εκπρόσωποι της Κεντρικής Τράπεζας και του Υπουργείου Οικονομικών.

Μεταξύ 28 Μαρτίου και 8 Απριλίου, 2005, στα πλαίσια του προγράμματος αξιολόγησης «Offshore Financial Center Assessment Program», ακλιμάκιο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου επισκέφθηκε την Κύπρο με σκοπό την αξιολόγηση του εποπτικού/ρυθμιστικού πλαισίου του ευρύτερου χρηματοοικονομικού τομέα, με ιδιαίτερη έμφαση στη συμμόρφωση με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές. Σχετικά, έχουν εξετασθεί οι πιο κάτω τομείς του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου: (α) πιστωτικός (εμπορικός) τομέας (εγχώρια και διεθνή τραπεζικά ιδρύματα) (β) τομέας ασφαλιστικών υπηρεσιών (γ) τομέας επενδυτικών υπηρεσιών και (δ) πιστωτικός (συνεργατικός) τομέας (συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα). Παρόλον ότι η τελική έκθεση αναμένεται να οριστικοποιηθεί στις αρχές του 2006, οι πρωταρχικές ενδείξεις οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το εποπτικό/ρυθμιστικό πλαίσιο που εφαρμόζει η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου έχει φθάσει σε πολύ ψηλά επίπεδα συμμόρφωσης με τις διεθνώς αποδεκτές αρχές.

Μεταξύ 4 και 9 Απριλίου, 2005, ομάδα αξιολόγησης της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων

του Συμβουλίου της Ευρώπης (γνωστή ως Επιτροπή “Moneyval”) επισκέφθηκε την Κύπρο για σκοπούς εξέτασης των μέτρων και γενικότερα του θεσμικού πλαισίου που εφαρμόζεται για την καταπολέμηση του ξεπλύματος παρανομού χρήματος. Σημειώνεται ότι αυτή είναι η τρίτη φορά που η Κύπρος τυγχάνει αξιολόγησης από το Συμβούλιο της Ευρώπης για τον πιο πάνω σκοπό. Στις προηγούμενες δύο αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν το 1998 και 2001, η χώρα μας είχε αποσπάσει θετικά σχόλια και παρατηρήσεις για τα μέτρα παρεμπόδισης του ξεπλύματος που είχαν εφαρμοστεί στον τραπεζικό τομέα. Η τελευταία αξιολόγηση εξέτασε το βαθμό συμμόρφωσης της Κύπρου με τις αναθεωρημένες Συντάσεις της Ομάδας Οικονομικής Δράσης (Financial Action Task Force) και τη Δεύτερη Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά του ξεπλύματος παρανομού χρήματος. Παρόλο που η τελική έκθεση θα υποβληθεί για υποθέτηση από την ολομέλεια της Επιτροπής Moneyval στις αρχές του 2006, σημειώνεται ότι στα κατ’ αρχήν συμπεράσματα της ομάδας αξιολόγησης επαινείται η Κεντρική Τράπεζα για το πλαίσιο εποπτείας και ελέγχου των τραπεζών στον πιο πάνω ευαίσθητο τομέα και σχολιάζονται με θετικό τρόπο τα μέτρα που έχουν εφαρμοστεί για την παρεμπόδιση χρήσης του τραπεζικού συστήματος για ξέπλυμα παρανομού χρήματος.

Συνεργασία με άλλες εγχώριες και ξένες εποπτικές αρχές

Στον τομέα συνεργασίας με ξένες εποπτικές αρχές, η Κεντρική Τράπεζα συνέχισε να συμμετέχει ενεργά στις συναντήσεις και εργασίες της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας (Committee of European Banking Supervisors), καθώς και στις Ομάδες Εργασίας της πιο πάνω Επιτροπής, που έχουν ως στόχο να συμβου-

λεύουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για θέματα κανονιστικής ζύθμισης και εποπτείας του τραπεζικού τομέα και να συμβάλλουν στην ομοιόμορφη εφαρμογή των Κοινοτικών Οδηγιών και τη σύγκλιση των εποπτικών πρακτικών που ακολουθούνται στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, κατά τη διάρκεια του 2005, η Κεντρική Τράπεζα συμμετείχε ενεργά στις συναντήσεις και εργασίες της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας (Banking Supervision Committee) του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, καθώς και των Ομάδων Εργασίας της πιο πάνω Επιτροπής, οι οποίες χειρίζονται θέματα που άπονται της διασφάλισης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Κατά τη διάρκεια του 2005, η Κεντρική Τράπεζα εξακολούθησε να προσδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ανάπτυξη διμερών σχέσεων και επαφών κατά προτεραιότητα με εκείνες τις εποπτικές αρχές ξένων χωρών, των οποίων τα τραπεζικά ιδρύματα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην Κύπρο μέσω θυγατρικών εταιρειών ή υποκαταστημάτων ή διασυνοριακών χωρίς εγκαθίδρυση. Εντός του πιο πάνω πλαισίου, η Κεντρική Τράπεζα επεδίωξε ενεργά τη διαπραγμάτευση και υπογραφή «Μνημονίων Συνεργασίας» στον τομέα της τραπεζικής εποπτείας με αντίστοιχες εποπτικές αρχές του εξωτερικού. Η εν λόγω πολιτική και πρακτική συνάδουν απόλυτα με τη σχετική σύσταση της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας της Βασιλείας που αποβλέπει σε μια πλέον αποτελεσματική εποπτεία των διασυνοριακών δραστηριοτήτων των τραπεζικών ιδρυμάτων. Κατά τη διάρκεια του υπό επισκόπηση έτους, ολοκληρώθηκε η σύναψη νέων «Μνημονίων Συνεργασίας» με δύο εποπτικές/ρυθμιστικές αρχές άλλων χωρών, ανεβάζοντας το συνολικό αριθμό των υπογεγραμ-

μένων σε δεκαέξι. Έχει, επίσης, αρχίσει η διαδικασία διαπραγμάτευσης με άλλες εποπτικές/ουθμιστικές αρχές του εξωτερικού.

4.4 Συστήματα Πληρωμών και Διακανονισμού Συναλλαγών

Η οικονομική δραστηριότητα και η εύρυθμη ανάπτυξή της στηρίζονται στην ύπαρξη έγκαιρων, αποτελεσματικών και ασφαλών τρόπων για τη διενέργεια πληρωμών και το διακανονισμό συναλλαγών. Η Κεντρική Τράπεζα προσδίδει μεγάλη σημασία στα συστήματα πληρωμών διότι, πέραν του ρόλου τους ως προαπαιτούμενου για την ομαλή ανάπτυξη, αποτελούν και σημαντικό παράγοντα για τη διαφύλαξη της χρηματοοικονομικής σταθερότητας. Η σημαντική αύξηση στη δραστηριότητα των χρηματαγορών, αλλά και οι ραγδαίες αλλαγές στην τεχνολογία, έχουν φέρει στην επιφάνεια θέματα ασφάλειας αλλά και αποδοτικότητας, αυξάνοντας ακόμα περισσότερο τη σημασία των συστημάτων πληρωμών.

Για τους λόγους αυτούς έχει αποδοθεί ιδιαίτερη σημασία τόσο στην ύπαρξη του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου, που πρέπει να διέπει τα συστήματα πληρωμών, όσο και στην ύπαρξη της αναγκαίας υποδομής για την εύρυθμη, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία τους. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται, επίσης, στην ανάγκη στενής συνεργασίας σχετικά με συστήματα πληρωμών μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας και του ευρύτερου τραπεζικού τομέα, για διασφάλιση της έγκαιρης και αποτελεσματικής ανταπόκρισης στις εξελίξεις, τόσο αυτών που αφορούν τη συμμετοχή της Κύπρου στην ΕΕ όσο και γενικότερα.

Η ανταλλαγή πληροφοριών και ο συντονισμός των ενεργειών όλων των εμπλεκομένων διεξάγεται αποτελεσματικά στα πλαίσια

λειτουργίας της Συμβουλευτικής Επιτροπής Πληρωμών. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχουν εκπρόσωποι των εμπορικών τραπεζών, του Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών Κύπρου, του Συνδέσμου Διεθνών Τραπεζικών Μονάδων και του Γραφείου του Εφόρου της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών. Ο ρόλος της Επιτροπής Πληρωμών είναι συμβουλευτικός προς την Κεντρική Τράπεζα και συντονιστικός για τον τραπεζικό τομέα.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Κεντρική Τράπεζα υποστηρίζει τις προσπάθειες για δημιουργία μιας ενοποιημένης υποδομής, που θα επιτρέψει τη θέσπιση ενός εκσυγχρονισμένου και αξιόπιστου δικτύου πληρωμών μικρής αξίας, με τελικό στόχο την εγκαθίδρυση του Ευραίου Χώρου Πληρωμών σε ευρώ (γνωστού ως «SEPA - Single Euro Payments Area»). Η ενοποίηση αυτή υπολογίζεται ότι θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να εξοικονομήσει από 50 έως 100 δισεκατομμύρια ευρώ το χρόνο. Για να καταργηθούν τα σημερινά νομικά εμπόδια για τη δημιουργία του χώρου αυτού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κοινοτικής οδηγίας (http://europa.eu.int/comm/internal_market/payments/framework/index_en.htm) στα καράτη μέλη στο τέλος του 2005. Στα πλαίσια των προσπαθειών για τη δημιουργία του ευραίου χώρου πληρωμών σε ευρώ, η Κεντρική Τράπεζα ενθαρρύνει τις Κυπριακές τράπεζες να υιοθετήσουν τα πρότυπα που προωθεί το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (γνωστό ως «EPC- European Payments Council»), το οποίο ανέλαβε το συντονισμό για την εφαρμογή του SEPA μέχρι το 2010.

Για την αξιολόγηση της υιοθέτησης των συμφωνηθέντων προτύπων, η Τράπεζα συλλέγει τα σχετικά στοιχεία που αφορούν το βαθμό εφαρμογής τους στην Κυπριακή

Δημοκρατία, τα οποία δημοσιεύονται κάθε τριμηνία στην έκθεση προόδου του EPC σχετικά με τους δείκτες SEPA. Σημαντικός αριθμός Κυπριακών τραπεζών έχει ήδη εφαρμόσει τα συμφωνηθέντα πρότυπα.

Νομικό πλαίσιο

Ο ρόλος της Κεντρικής Τράπεζας στο χώρο των συστημάτων πληρωμών, όπως αυτός προβλέπεται και μέσα από το κοινοτικό κεκτημένο, έχει καθοριστεί στους περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους του 2002 και 2003. Συγκεκριμένα, το άρθρο 6(2)(ε) των νόμων καθορίζει ως μια από τις βασικές αρμοδιότητες της Τράπεζας την προώθηση, ούθμιση και εποπτεία της ομαλής λειτουργίας συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 48 του ίδιου νόμου, η Τράπεζα έχει τη δυνατότητα να διαχειρίζεται, να συμμετέχει ή να γίνεται μέλος οποιουδήποτε συστήματος πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών και, με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να θέτει υπό την εποπτεία της συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών που λειτουργούν στη Δημοκρατία. Επιπρόσθετα, η Τράπεζα έχει εξουσία να εκδίδει οδηγίες για τη ούθμιση των εργασιών και του τρόπου λειτουργίας των συστημάτων που βρίσκονται υπό την εποπτεία της. Η Κεντρική Τράπεζα, ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχονται από το άρθρο 48(1)(β) των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003, έχει θέσει, μετά από απόφαση της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής, τα ακόλουθα συστήματα υπό την εποπτεία της:

- Το Σύστημα Εμβασμάτων Μεγάλης Αξίας, με διαχειριστή την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.
- Το Σύστημα του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού Επιταγών, με διαχειριστή

την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

- Το Σύστημα Εμβασμάτων Μικρής Αξίας («JCCTransfer”), με διαχειριστή την JCC Payment Systems Ltd.
- Το Σύστημα Εκκαθάρισης και Διακανονισμού Συναλλαγών με Κάρτες Πληρωμών, με διαχειριστή την JCC Payment Systems Ltd.
- Το Κεντρικό Αποθετήριο - Κεντρικό Μητρώο Αξιών του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

Η Κεντρική Τράπεζα έχει, επίσης, ορισθεί ως η αρμόδια αρχή που δύναται να κηρύσσει τα συστήματα πληρωμών που εμπίπτουν στις πρόνοιες του περί του Αμετάκλήτου του Διακανονισμού στα Συστήματα Πληρωμών και στα Συστήματα Διακανονισμού Αξιογράφων Νόμου 8(I)/2003. Ο νόμος, ο οποίος μεταφέρει τις πρόνοιες της κοινοτικής οδηγίας 98/26/EK, επιτυγχάνει τρεις βασικούς στόχους, αναφορικά με κηρυχθέντα συστήματα πληρωμών, ακόμα και σε περιπτώσεις όπου έχει αρχίσει διαδικασία εκκαθάρισης εναντίον συμμετέχοντος σε σύστημα. Αυτοί είναι:

- (1) Το αμετάκλητο των εντολών πληρωμής και του συμψηφισμού.
- (2) Η υποχρέωση παροχής εξασφάλισης, υπό τη μορφή ζευστών διαθεσίμων ή/και αξιογράφων, συμμετέχοντος σε σύστημα για διασφάλιση της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του προς το σύστημα.
- (3) Η δυνατότητα άμεσης ζευστοποίησης της εξασφάλισης για το σκοπό για τον οποίο είχε προσφερθεί ως εγγύηση σε σχέση με το σύστημα.

Επιπρόσθετα, ο νόμος παρέχει στην Τράπεζα το δικαίωμα πρόσβασης σε οποιαδήποτε πληροφορία η ίδια κρίνει αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, σύμ-

φωνα με το νόμο, καθώς και τη δυνατότητα επιβολής διοικητικών πουνών σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Στα πλαίσια της εκτέλεσης των αρμοδιοτήτων της, που απορρέουν από τον πιο πάνω νόμο, η Τράπεζα έχει κηρύξει το Σύστημα Εμβασμάτων Μεγάλης Αξίας της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και το Κεντρικό Αποθετήριο-Κεντρικό Μητρώο Αξιών του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου, ως υπαγόμενα στις πρόνοιες του νόμου. Μετά από εισήγηση της Κεντρικής Τράπεζας, ο βασικός νόμος Ν8(I)/2003 τροποποιήθηκε για να καλυφθούν δύο νομικά κενά. Οι τροποποιήσεις αφορούν περιπτώσεις εκούσιας εκκαθάρισης συμμετέχοντος, καθώς επίσης την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του νόμου σε κηρυχθέντα συστήματα που λειτουργούν σε άλλα κράτη-μέλη.

Συστήματα Πληρωμών που λειτουργούν στην Κύπρο

Σήμερα λειτουργούν στην Κύπρο έξι συστήματα πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών. Συγκεκριμένα, το Σύστημα Εμβασμάτων Μεγάλης Αξίας, το Σύστημα του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού Επιταγών, το Σύστημα Εκκαθάρισης Πληρωμών με Τραπεζικές Κάρτες, το JCCTransfer για εμβάσματα μικρής αξίας, το Σύστημα Κυβερνητικών Εμβασμάτων, και το Σύστημα Διακανονισμού του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου. Τα συστήματα αυτά, με εξαίρεση το Σύστημα Κυβερνητικών Εμβασμάτων που λειτουργήσει εντός του 2005, περιγράφονται με λεπτομέρεια στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας “Payment and Securities Settlement Systems in Accession Countries” του Αυγούστου 2002 (www.ecb.int). Η Τράπεζα είναι ο διαχειριστής του Συστήματος Εμβασμάτων Μεγάλης

Αξίας, του Συστήματος Κυβερνητικών Εμβασμάτων καθώς και του Συστήματος του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού επιταγών.

Ο ρόλος της Τράπεζας

Μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας ανταπόκρισης στο ρόλο της, όπως αυτός καθορίζεται μέσα από τη νομοθεσία και σύμφωνα με τις σχετικές συστάσεις της EKT, η Κεντρική Τράπεζα έχει δημιουργήσει δύο ανεξάρτητες μεταξύ τους Υπηρεσίες. Η μια Υπηρεσία έχει τη γενική ευθύνη για τη ρύθμιση των συστημάτων πληρωμών καθώς επίσης τη λειτουργία εκείνων τα οποία διαχειρίζεται η Τράπεζα. Η άλλη έχει την ευθύνη της γενικής εποπτείας συστημάτων πληρωμών που λειτουργούν στην Κύπρο.

Κατά το 2005, εφαρμόζοντας τον εποπτικό της ρόλο, η Τράπεζα διευθέτησε συναντήσεις με τους χειριστές των συστημάτων πληρωμών που δεν διαχειρίζεται η ίδια, με σκοπό την ενημέρωση τους για τις εξελίξεις στα εν λόγω συστήματα πληρωμών. Ο εποπτικός ρόλος της Τράπεζας έχει συγκεκριμενοποιηθεί με έγγραφο πολιτικής το οποίο υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής στις αρχές του 2006.

Άλλες εξελίξεις

(i) Στα πλαίσια των συνεχιζόμενων προσπαθειών για αντιμετώπιση του προβλήματος των ακάλυπτων επιταγών, έχουν καθορισθεί οι διαδικασίες για καταχώρηση στο Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών (ΚΑΠ) των στοιχείων των εκδοτών ακάλυπτων επιταγών σε ξένα νομίσματα. Στα πλαίσια των ίδιων προσπαθειών, άρχισε η προετοιμασία της διάθεσης των πληροφοριών στο ΚΑΠ τόσο στις τράπεζες όσο και σε κάθε άλλο ενδιαφερόμενο. Η πρόσβαση θα παρέχεται με βάση συγκεκριμένη διαδικασία και υπό

τον όρο της καταβολής από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ενός λογικού τέλους. Η προγραμματισμένη επέκταση της πρόσβασης στα στοιχεία του ΚΑΠ θα αυξήσει τη σημασία της ορθής καταχώρησης πληροφοριών στο ΚΑΠ από τις τράπεζες. Συναφώς, η Κεντρική Τράπεζα οργάνωσε ενημερωτικά σεμινάρια για όλους τους υπαλλήλους των τραπεζών που χειρίζονται θέματα ακάλυπτων επιταγών.

(ii) Μέσα στα πλαίσια της πρωτοβουλίας για μείωση της έκδοσης επιταγών, η Τράπεζα, σε συνεννόηση με την Κυβερνηση, εφάρμοσε από το Μάιο, 2005, το Σύστημα Κυβερνητικών Εμβασμάτων. Με το προαναφερθέν σύστημα οι δικαιούχοι κυβερνητικών πληρωμών (συμπεριλαμβανομένων συντάξεων, χορηγιών, κ.ά.) πιστώνονται σε τραπεζικό λογαριασμό της επιλογής τους αντί της έκδοσης και αποστολής επιταγών. Στα πλαίσια της σταδιακής εισαγωγής του προτύπου IBAN (Διεθνής Τραπεζικός Λογαριασμός) για επιτόπια εμβάσματα, οι αριθμοί λογαριασμών στο σύστημα είναι στη μορφή του Κυπριακού IBAN. Ήδη από τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του νέου αυτού συστήματος, διαφάνησε η σημαντική συνεισφορά του στην ασφαλέστερη και αποδοτικότερη διεκπεραίωση των κυβερνητικών πληρωμών.

(iii) Με στόχο την περαιτέρω αυτοματοποίηση των πληρωμών και τη συνεπακόλουθη μείωση των επιταγών, η Κεντρική Τράπεζα υποστηρίζει τις προσπάθειες της Κυβέρνησης για εφαρμογή από τις αρχές του 2006 συστήματος είσπραξης οφειλών Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσω άμεσης χρέωσης των τραπεζικών λογαριασμών των οφειλετών. Με τον λόγο του σύστημα, οι οφειλέτες θα μπορούν να εξουσιοδοτούν τη χρέωση των λογαριασμών τους με τα ποσά που θα κοινοποιούν οι Υπηρεσίες

Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις τράπεζές τους. Οι τράπεζες θα μεταφέρουν στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό, που τηρείται στην Κεντρική Τράπεζα, τα συνολικά κεφάλαια τα οποία θα προκύπτουν από τις χρεώσεις αυτές.

(iv) Η Τράπεζα έχει καταστεί μέλος του διατραπεζικού συστήματος εμβασμάτων μικρής αξίας JCCTransfer και έχει αυτοματοποιήσει το χρηματικό διακανονισμό του συστήματος.

(v) Η υιοθέτηση του ευρώ ως νομισματικής μονάδας της Κύπρου προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, τη σύνδεση της Κεντρικής Τράπεζας και του τραπεζικού συστήματος με το Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε συνεχή χρόνο (γνωστό ως «TARGET») του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Στη σημερινή του μορφή, με την οποία λειτουργήσε τον Ιανουάριο, 1999, τον εν λόγω σύστημα αποτελείται από τα διασυνδεδέμενα συστήματα πληρωμών σε συνεχή χρόνο των 12 χωρών-μελών της ευρωζώνης, της Δανίας, της Σουηδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), και διεκπεραιώνει εντολές μόνο σε ευρώ. Από την εισαγωγή του συστήματος TARGET, είχαν τεθεί στόχοι για τη βελτίωσή του. Οι σχεδιασμοί αυτού υλοποιούνται τώρα με ένα νέο σύστημα, το επονομαζόμενο «TARGET2», το οποίο αναπτύσσονται από κοινού οι κεντρικές τράπεζες της Γερμανίας, της Γαλλίας και της Ιταλίας.

Σύμφωνα με τον εθνικό προγραμματισμό για υιοθέτηση του ευρώ το 2008, η Κύπρος έχει ενταχθεί, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, στην πρώτη ομάδα χωρών που πρέπει να ολοκλη-

ρώσουν τις προετοιμασίες για σύνδεση με το TARGET2 πριν τις 19 Νοεμβρίου, 2007. Οι ενέργειες της Τράπεζας έχουν δύο κατευθύνσεις: Την κατάλληλη προετοιμασία για τη σύνδεση με την κοινή πλατφόρμα TARGET2, και την υιοθέτηση της λύσης έκτακτης ανάγκης σε περίπτωση που το TARGET2 δεν είναι έτοιμο κατά τον χρόνο εισαγωγής του ευρώ στην Κύπρο. Στην τελευταία περίπτωση η Κεντρική Τράπεζα θα συνδεθεί με το υφιστάμενο σύστημα TARGET μέσω του εθνικού συστήματος πληρωμών της Γερμανίας «RTGSplus». Οι ενέργειες που αφορούν τα δύο αυτά έργα είναι πολύπλοκες καθώς περιλαμβάνουν νομικές, τεχνικές και διαδικαστικές πτυχές, με αυστηρά χρονοδιαγράμματα, τα οποία καθορίζονται μαζί με τους εταίρους στο ΕΣΚΤ. Η Κεντρική Τράπεζα έχει ήδη προσδιορίσει το εθνικό προφίλ της Κύπρου όσον αφορά τη χρήση των λογισμικών του συστήματος TARGET2 και αυτό έχει δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα της ΕΚΤ. Σε συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα της Γερμανίας έχει, επίσης, καθορισθεί ο τρόπος λειτουργίας της λύσης έκτακτης ανάγκης μέσω του Γερμανικού συστήματος RTGSplus. Η αναγκαία συνεχής ενημέρωση του τραπεζικού συστήματος επιτυγχάνεται με την οργάνωση παρουσιάσεων και σχετικών εργαστηρίων στα οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των τριών εθνικών κεντρικών τραπεζών, που έχουν αναλάβει την ευθύνη καθίδρυσης και λειτουργίας του συστήματος, καθώς επίσης του οργανισμού SWIFT.

(vi) Μετά από εισήγηση της Κεντρικής Τράπεζας, η Επιτροπή του Κυπριακού Γραφείου Συμφηματισμού Επιταγών (ΚΓΣ) αποφάσισε όπως αρχίσει ο διακανονισμός επιταγών σε ευρώ στα πλαίσια του ΚΓΣ από τον Αριόλιο του 2006.

(vii) Η Κεντρική Τράπεζα, ενεργώντας στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της για ρύθμιση και εποπτεία των συστημάτων πληρωμών που λειτουργούν στην Κυπριακή Δημοκρατία, έχει εισάγει ρυθμιστικό πλαίσιο (Οδηγία Κ.Δ.Π. 659/2003) με το οποίο ρυθμίζεται και επιβλέπεται η παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης στη μεταφορά χρημάτων. Με την ενέργειά της αυτή η Τράπεζα στοχεύει τόσο στη διασφάλιση των συμφερόντων των χρηστών των εν λόγω υπηρεσιών όσο και στην πρόληψη χρήσης των υπηρεσιών για παράνομες δραστηριότητες. Στα πλαίσια αυτά, η Κεντρική Τράπεζα έχει παραχωρήσει άδειες σε τέσσερις επιχειρήσεις διαμεσολάβησης μεταφοράς χρημάτων με βάση τις πρόνοιες της Οδηγίας, ενώ βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο υπαγωγής δύο επιχειρήσεων, που ήδη λειτουργούν με άδειες που παραχωρήθηκαν βάσει του περί Ελέγχου Συναλλάγματος Νόμου, στις πρόνοιες της εν λόγω Οδηγίας.

4.5 Κυκλοφορία Νομίσματος

Αναλυτικά στοιχεία για το νόμισμα σε κυκλοφορία κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005, όπως και συγκριτικά στοιχεία για το 2004, παρατίθενται στον πίνακα με τον τίτλο «Νόμισμα σε κυκλοφορία».

Η αξία του νομίσματος σε κυκλοφορία αυξήθηκε 7,8% το 2005, σε σύγκριση με 8,5% το 2004. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της αξίας του νομίσματος κατά την περίοδο 1999-2003 ήταν 10,3%. Αναλυτικά, η αξία των τραπεζογραμματίων σε κυκλοφορία αυξήθηκε 8,0% το 2005, σε σύγκριση με 8,6% το 2004. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της αξίας των τραπεζογραμματίων σε κυκλοφορία κατά την πενταετή περίοδο 1999-2003 ήταν 10,5%. Η αξία των κερμάτων σε κυκλοφορία αυξήθηκε 6,2% το 2005,

Νόμισμα σε κυκλοφορία

£ χιλιάδες, τέλος περιόδου

Τραπεζογραμμάτια	2004		2005		Ποσοσταία μεταβολή 2005/2004
	Ποσό	Μερίδιο	Ποσό	Μερίδιο	
Αξία		%		%	
£20	249.051,4	43,5	289.417,6	46,9	16,2
£10	241.998,0	42,3	242.213,5	39,3	0,1
£5	19.989,3	3,5	20.779,5	3,4	4,0
£1	22.229,3	3,9	23.348,6	3,8	5,0
Υποσύνολο	533.268,0	93,2	575.759,2	93,4	8,0
<hr/>					
Κέρματα					
50 σεντ	15.771,8	2,8	16.818,4	2,7	6,6
20 σεντ	10.772,8	1,9	11.396,0	1,8	5,8
10 σεντ	5.573,9	0,9	5.869,4	0,9	5,3
5 σεντ	4.156,2	0,7	4.422,9	0,7	6,4
2 σεντ	1.548,1	0,3	1.635,6	0,3	5,7
1 σεντ	929,4	0,2	994,2	0,2	7,0
Υποσύνολο	38.752,1	6,8	41.136,6	6,6	6,2
Σύνολο	572.020,2	100,0	616.895,8	100,0	7,8

σε σύγκριση με 6,7% το 2004. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης της αξίας των κερμάτων σε κυκλοφορία κατά την περίοδο 1999-2003 ήταν 8,2%.

Λόγω της αναμενόμενης ένταξης στη ζώνη του ευρώ την 1η Ιανουαρίου, 2008, δεν επιδιώχθηκε περαιτέρω ποιοτική αναβάθμιση των τραπεζογραμμάτων με την ενσωμάτωση νέων στοιχείων ασφαλείας αφού αυτά διαθέτουν στοιχεία ασφαλείας προηγμένης τεχνολογίας και είναι οξιόπιστα. Κύριος στόχος της Κεντρικής Τράπεζας στον τομέα αυτό παρέμεινε η διατήρηση της ποιότητας των τραπεζογραμμάτων σε ψηλά επίπεδα. Προς αυτή την κατεύθυνση, συνεχίστηκε η εντατική επεξεργασία των τραπεζογραμμάτων για επανέκδοση, που σημείωσε αύξηση της τάξης του 23% κατά το 2005.

To 2005 εκδόθηκαν συλλεκτικά κέρματα με θέμα τη φώκια Monachus monachus, μέσα στα πλαίσια της σειράς «Άγρια Ζωή». Αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι το ασημένιο συλλεκτικό κέρμα Τρίτων, που η Κεντρική Τράπεζα εξέδωσε με την ευκαιρία της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, βραβεύτηκε, στα πλαίσια της έκθεσης στη Φλωρεντία «Vicensza Numismatica», ως το καλύτερο κέρμα παγκοσμίως, κοπής 2004.

Αναφορικά με την ετοιμασία για έκδοση των κυπριακών ευρωκερμάτων, η Κεντρική Τράπεζα προέβη στην επιλογή των τριών θεμάτων που θα αποτελέσουν τις εθνικές όψεις των ευρωκερμάτων τα οποία θα εκδοθούν με την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο. Πρόκειται για το Ειδώλιο από τον Πωμό, το Αγρινό και το Καράβι της Κερύνειας. Τον Ιούλιο του 2005 προκηρύχθηκε διαγωνισμός

για φιλοτέχνηση κατάλληλων σχεδίων. Υποβλήθηκαν 46 προτάσεις, οι οποίες αξιολογήθηκαν από τη Συμβουλευτική Επιτροπή για το σχεδιασμό τραπεζογραμματίων και κερμάτων, που έχει συσταθεί από την Κεντρική Τράπεζα. Η υπό αναφοράν Επιτροπή προέβη σε εισήγηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, το οποίο επέλεξε την πρόταση που φιλοτέχνησαν δύο καλλιτέχνες από κοινού. Εφόσον επενεχθούν οι αναγκαίες τροποποιήσεις τα σχέδια θα δημοσιοποιηθούν.

Νομισματική Συλλογή και Ίδρυση Νομισματικού Μουσείου

Με στόχο τη συμβολή στην ανάδειξη της πολιτιστικής αληρονομιάς της Κύπρου, έχει αποφασιστεί η ίδρυση Νομισματικού Μουσείου, στο οποίο θα εκτίθενται κυριακά κέρματα και τραπεζογραμμάτια από τον 6ο αιώνα π.Χ. μέχρι τη σημερινή εποχή. Για το σκοπό αυτό έχει ήδη αρχίσει η αναλυτική καταγραφή και ταξινόμηση των αντικειμένων της Νομισματικής Συλλογής της Τράπεζας. Παράλληλα, ολοκληρώθηκαν ορισμένες προεργασίες που απαιτούνται για την ίδρυση του Μουσείου.

Έχει, επίσης, αρχίσει ετοιμασία για τη διοργάνωση έκθεσης με θέμα “Από τη £ στο €” κατά το 2006. Η έκθεση θα γίνει στα πλαίσια των προετοιμασιών για την εισαγωγή του ευρώ και θα έχει ως στόχο την ενημέρωση του κοινού για το νόμισμα από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και εντεύθεν. Στην έκθεση θα εκτεθούν τα κυριακά νομίσματα που εκδόθηκαν από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων και των εκδόσεων ειδικά για συλλέκτες, καθώς επίσης τα ευρωνομίσματα που θα κυκλοφορούν στην Κύπρο με την ένταξή μας στην Ευρωζώνη.

Προετοιμασία για την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο

Η εισαγωγή της Κυπριακής λίρας στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών II με ισχύ από την 2α Μαΐου, 2005, σηματοδότησε την εντατικοποίηση της ετοιμασίας για την ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ, που στοχεύεται να επιτευχθεί την 1η Ιανουαρίου, 2008.

Στα πλαίσια της εφαρμογής του Στρατηγικού σχεδίου για την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο, το Τμήμα Τραπεζικών Εργασιών Εσωτερικού έχει ετοιμάσει χρονοδιάγραμμα δράσης αναφορικά με όλες τις δραστηριότητες που πρέπει να αναληφθούν σε σχέση με την προμήθεια και διανομή των απαραίτητων ποσοτήτων ευρωτραπεζογραμματίων και κερμάτων στην οικονομία, καθώς επίσης σε σχέση με την απόσυρση και καταστροφή του εθνικού νομίσματος. Το Τμήμα έχει ετοιμάσει προκαταρκτικό σχέδιο για την εισαγωγή τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ, το οποίο θα δημοσιοποιηθεί σύντομα για ενημέρωση του κοινού και των επιχειρήσεων. Το Τμήμα συμμετέχει, επίσης, ενεργά στην Επικοινωνιακή Επιτροπή, η οποία έχει ετοιμάσει, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Επικοινωνίας για την εισαγωγή του ευρώ στην Κύπρο. Το στρατηγικό σχέδιο επικοινωνίας αποβλέπει στην παροχή πληροφόρησης τόσο στο ευρύ κοινό όσο και σε στοχευμένες ομάδες πληθυσμού που έχουν να διαδραματίσουν ιδιαίτερο ρόλο κατά τη διάρκεια της μετάβασης στο νέο νόμισμα. Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Επικοινωνίας θα αποτελέσει τη βάση συμφωνίας μεταξύ της Κύπρου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η οποία στηρίζει, παράλληλα με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την όλη προετοιμασία των νέων χωρών μελών για την ένταξή τους στη ζώνη του ευρώ.

4.6. Διαχείριση των Συναλλαγματικών Αποθεμάτων και Κυπριακή Αγορά Συναλλάγματος

Διαχείριση των Συναλλαγματικών Αποθεμάτων

Σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003, στις βασικές αρμοδιότητες της Τράπεζας εμπίπτει η διενέργεια πράξεων σε συναλλαγμα καθώς επίσης η κατοχή, διαφύλαξη και η διαχείριση των επίσημων αποθεμάτων της Δημοκρατίας, στα οποία περιλαμβάνονται τα διαθέσιμα της Τράπεζας και του Δημοσίου σε συναλλαγμα και χρυσό.

Οι βασικοί στόχοι αναφορικά με τη διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεμάτων είναι η ασφάλεια, η διατήρηση, δηλαδή, της αξίας τους και η εξασφάλιση επαρκούς ρευστότητας για κάλυψη των διαφόρων αναγκών. Εφόσον οι πιο πάνω στόχοι πληρούνται, η Τράπεζα στοχεύει στη μεγιστοποίηση της απόδοσης των συναλλαγματικών αποθεμάτων.

Στο τέλος του 2005 τα επίσημα συναλλαγματικά αποθέματα ανέρχονταν σε £2.146,2 εκατ., έναντι £1.749,3 εκατ. στο τέλος του 2004. Η μεταβολή αυτή προήλθε κυρίως από καθαρές εισροές ξένου συναλλάγματος, από εισόδημα τόκων επί των συναλλαγματικών αποθεμάτων της Τράπεζας και από τη μεταβολή της συναλλαγματικής αξίας των νομισμάτων των εν λόγω συναλλαγματικών αποθεμάτων έναντι της κυπριακής λίρας.

Η απόφαση για την κατά νόμισμα κατανομή των συναλλαγματικών αποθεμάτων λαμβάνει υπόψη κυρίως τις κατά νόμισμα φοές, που σχετίζονται με τις εμπορικές συναλλα-

γές της Κύπρου σε αγαθά και υπηρεσίες καθώς επίσης το εξωτερικό χρέος της χώρας. Κατά το 2005, τα συναλλαγματικά αποθέματα ήταν ως επί το πλείστον εκπεφρασμένα σε ευρώ και δολάρια ΗΠΑ και σε λιγότερο βαθμό σε λίρες Αγγλίας και φράγκα Ελβετίας. Η Κεντρική Τράπεζα διατηρεί, επίσης, μικρό μέρος των συναλλαγματικών αποθεμάτων της σε χρυσό. Για τη μεγιστοποίηση της απόδοσης των αποθεμάτων της Τράπεζας σε χρυσό, μέρος αυτών επενδύεται υπό τη μορφή συμφωνιών πώλησης-επαναγοράς χρυσού, εφόσον τα δεδομένα της αγοράς καθιστούν τέτοιες συναλλαγές αποδοτικές.

Σύμφωνα με την επενδυτική της πολιτική, η Τράπεζα επενδύει τα αποθέματα σε εγκεκριμένα επενδυτικά μέσα, διενεργώντας πράξεις εγκεκριμένων ειδών, οι οποίες διεκπεραιώνονται μέσω εγκεκριμένων αντισυμβαλλομένων που είναι τραπεζικοί οργανισμοί ή οργανισμοί παροχής επενδυτικών υπηρεσιών.

Η τήρηση συναλλαγματικών αποθεμάτων απαιτεί την παρακολούθηση και τον έλεγχο διαφόρων κινδύνων. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος περιορίζεται με τον καθορισμό ενός επιτρεπόμενου εύρους διακύμανσης του ποσοστού που τηρείται σε κάθε ξένο νόμισμα. Τα ποσοστά στα οποία τηρούνται τα ξένα νομίσματα αποτελούν συνάρτηση των καθαρών συναλλαγματικών αποθεμάτων.

Ο επιτοκιακός κίνδυνος περιορίζεται με τον καθορισμό και την παρακολούθηση της σταθμικής διάρκειας ζωής του χαρτοφυλακίου και την τήρηση ενός συγκεκριμένου μέγιστου ποσοστού απόκλισης. Εφαρμόζεται, επίσης, επιπρόσθετος περιορισμός ώστε η ζωή μέχρι τη λήξη των χρεο-

γράφων στα οποία διενεργούνται επενδύσεις να μην υπερβαίνει τα πέντε χρόνια.

Ο πιστωτικός κίνδυνος περιορίζεται και ελέγχεται σε διάφορα επίπεδα. Συγκεκριμένα, ορίζονται όρια μέγιστης επένδυσης κατά χώρα, κατά εθνικότητα τραπεζικού οργανισμού, κατά ξένο αντισυμβαλλόμενο και κατά υπερεθνικό ή άλλο ίδρυμα.

Για την ομαλή και ασφαλή διεξαγωγή των δραστηριοτήτων που αφορούν τη διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεμάτων, η εκτέλεση και ο διακανονισμός των πράξεων που αφορούν συναλλαγές σε ξένο νόμισμα γίνονται από ξεχωριστές Υπηρεσίες. Με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας και την ελαχιστοποίηση των λειτουργικών κινδύνων, το σύστημα διαπραγμάτευσης και διακανονισμού συναλλαγών έτυχε της απαιτούμενης αναβάθμισης κατά τη διάρκεια του 2005.

Το παρόν πλαίσιο εφαρμογής της πολιτικής διαχείρισης των συναλλαγματικών αποθεμάτων λειτουργεί ικανοποιητικά, εφαρμόζοντας στρατηγική συνεχούς αναβάθμισης συστημάτων και προσαρμογής στις νέες εξελίξεις.

Κυπριακή Αγορά Συναλλάγματος

Σύμφωνα με τους περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους του 2002 και 2003, η Τράπεζα, στο πλαίσιο της άσκησης της συναλλαγματικής πολιτικής, δύναται να καθορίζει και να δημοσιοποιεί τις τιμές αγοράς και πώλησης των σημαντικότερων για τη Δημοκρατία ξένων νομισμάτων έναντι της λίρας, στις οποίες η Τράπεζα είναι διατεθειμένη να συναλλάσσεται.

Στα πλαίσια εκτέλεσης των πιο πάνω αρμοδιοτήτων, η Τράπεζα παρακολουθεί, σε συνεχή βάση, τη λειτουργία της εγχώριας αγοράς συναλλαγματος, συμμετέχει στη δια-

τραπεζική αγορά και παρεμβαίνει οποτεδήποτε χρειάζεται, με απώτερο στόχο να συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία της αγοράς και στη διαμόρφωση λογικών τιμών συναλλαγματος, οι οποίες διαφυλάττουν τη σταθερότητα της κυπριακής λίρας. Περαιτέρω, η Τράπεζα έχει την ευθύνη της οργάνωσης, καθημερινά, της συνεδρίασης καθορισμού τιμών συναλλαγματος (συνεδρίαση FIXING), στην οποία συμμετέχουν και οι εμπορικές τράπεζες. Η συμμετοχή της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II από τις 29 Απριλίου, 2005, αποτελεί τη σημαντικότερη εξέλιξη στην εγχώρια αγορά συναλλαγματος κατά το υπό αναφοράν έτος.

4.7. Διαχείριση Δημόσιου Χρέους

Η Κεντρική Τράπεζα, υπό την ιδιότητά της ως τραπεζίτης της Κυβέρνησης και αντιπρόσωπός της σε χρηματοοικονομικά θέματα, ενεργεί ως διαχειριστής του δημόσιου χρέους, δραστηριότητα που περιλαμβάνει και την έκδοση χρεογράφων της Κυβέρνησης. Ενεργώντας στα πλαίσια της αρμοδιότητας αυτής, η Τράπεζα προέβη στις δέουσες ενέργειες για την ικανοποίηση των χρηματοδοτικών αναγκών της Κυβέρνησης και τη διαχείριση του δημόσιου χρέους. Οι εκδόσεις αξιογράφων και η διαχείρισή τους πραγματοποιούνται μέσα στα πλαίσια διευθετήσεων μεταξύ της Τράπεζας και του Υπουργείου Οικονομικών. Τα λειτουργικά και διαχειριστικά θέματα που αφορούν τις εκδόσεις διεκπεραιώνονται από την Κεντρική Τράπεζα.

Δημόσιο Εσωτερικό Χρέος

Οι χρηματοδοτικές ανάγκες της Κυβέρνησης σε εγχώριο νόμισμα ικανοποιούνται με εκδόσεις, από την Κεντρική Τράπεζα, Γραμματίων του Δημοσίου λήξης 13 και 52

εβδομάδων, Κρατικών Ονομαστικών Χρεογράφων Αναπτύξεως 2-ετούς, 3-ετούς, 5-ετούς, 10-ετούς και 15-ετούς διάρκειας καθώς επίσης Πιστοποιητικών Αποταμεύσεως με πενταετή λήξη. Η χρηματοδότηση των αναγκών της Κυβέρνησης μέσω της έκδοσης Ομολογιών Αποταμεύσεως έχει τερματισθεί.

Τα Γραμμάτια του Δημοσίου (ΓΔ), με λήξη 13 εβδομάδων, εκδίδονται είτε σε σταθερές τιμές (για ικανοποίηση των επενδυτικών αναγκών των κυβερνητικών ταμείων που διαχειρίζεται η Τράπεζα) είτε μέσω δημοπρασίας. Τα ΓΔ με λήξη 52 εβδομάδων εκδίδονται μόνο με δημοπρασία και εισάγονται για διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Για τα ΓΔ λήξης 13 εβδομάδων δεν υπάρχει δευτερογενής αγορά.

Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005, η συνολική ονομαστική αξία των εκδοθέντων ΓΔ ήταν £3.454,4 εκατ. έναντι £3.225,1 εκατ. κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2004. Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005 τα υπό διαχείριση κυβερνητικά ταμεία κατείχαν ΓΔ ύψους £3.075,9 εκατ., τα τραπεζικά ιδρύματα κατείχαν £377,8 εκατ. που εκδόθηκαν με δημοπρασία ενώ άλλοι επενδυτές κατείχαν ΓΔ ύψους £0,7 εκατ. Η μέση σταθιμική απόδοση της τελευταίας έκδοσης του 2005 ήταν 3,95% για ΓΔ 13 εβδομάδων (Ιούνιος 2005) και 3,12% για ΓΔ 52 εβδομάδων (Δεκέμβριος 2005). Η μέση απόδοση¹ των ΓΔ που εκδόθηκαν με δημοπρασία κατά τη διάρκεια του 2004 και 2005 παρουσιάζεται στον πίνακα “Μέση απόδοση¹ ΓΔ”.

Τα Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως (KOXA), 2-ετούς, 5-ετούς, 10-ετούς και 15-ετούς διάρκειας εκδίδονται με δημοπρασία, ενώ τα τριετή KOXA εκδίδο-

νται στο άρτιο και προσφέρονται μόνο σε φυσικά πρόσωπα. Η έκδοση τίτλων του δημοσίου με τη μέθοδο της δημοπρασίας επιτρέπει στα επιτόκια δανεισμού να αντανακλούν τις συνθήκες της αγοράς. Η μέση απόδοση¹ για κάθε τύπο χρεογράφων που εκδόθηκαν με δημοπρασία κατά τη διάρκεια του

Μέση απόδοση¹ ΓΔ

%

Έτος	13 εβδομάδων	52 εβδομάδων
2004	4,21	4,77
2005	4,26	4,29

2004 και 2005 παρουσιάζεται στον πίνακα “Μέση απόδοση¹ KOXA”. Η μείωση της μέσης απόδοσης για όλους τους τύπους KOXA αντανακλά, κυρίως, τη μείωση του βασικού επιτοκίου της Κεντρικής Τράπεζας κατά τη διάρκεια του 2005.

Μέση απόδοση¹ KOXA

%

Έτος	2-ετή	5-ετή	10-ετή	15-ετή
2004	5,14	5,93	6,07	6,31
2005	4,74	5,68	5,17	5,61

Κατά τη διάρκεια του έτους η Κεντρική Τράπεζα διεκπεραιώσει τις εκδόσεις KOXA που αναφέρονται στον πίνακα “Εκδόσεις KOXA το 2005”. Στον ίδιο πίνακα αναγράφονται επίσης οι λήξεις KOXA κατά τον υπό ανασκόπηση χρόνο.

Η μέση σταθιμική απόδοση της τελευταίας έκδοσης του 2005 ήταν 4,03% για διετή KOXA (Ιούλιος 2005), 4,08% για δεκαετή

¹ Μέση απόδοση της μέσης σταθιμικής απόδοσης κάθε έκδοσης/τιμηματικής έκδοσης.

Εκδόσεις KOXA το 2005

£ εκατ.

Τύπος Χρεογράφων	Εκδόσεις		Λήξεις Ποσό
	Αρ. Εκδόσεων ²⁾	Ποσό	
Διετή ¹⁾	3	67,7	179,7
Τριετή	9	92,3	88,9
Πενταετή ¹⁾	5	209,1	75,7
Δεκαετή ¹⁾	7	225,9	-
Δεκαπενταετή ¹⁾	2	90,0	-
Σύνολο	685,0	344,3	

1) Με δημοπρασία.

2) Στην περίπτωση πενταετών και δεκαπενταετών KOXA ο αριθμός αναφέρεται σε τμηματικές εκδόσεις.

KOXA (Δεκέμβριος 2005), ενώ για τις τμηματικές εκδόσεις πενταετών και δεκαπενταετών KOXA ήταν 4,84% και 5,04%, αντίστοιχα, (Ιούνιος 2005). Τα χρεόγραφα που εκδίδονται με δημοπρασία εισάγονται και τυγχάνουν διαπραγμάτευσης στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Σε περίπτωση που η Κεντρική Τράπεζα ιρίνει αναγκαίο δύναται, με βάση τους Όρους Έκδοσης των εν λόγω KOXA, να παρεμβαίνει στη δευτερογενή αγορά για διατήρηση ομαλών συνθηκών αγοράς. Με στόχο την ανάπτυξη της δευτερογενούς αγοράς χρεογράφων, έχει ετοιμασθεί μελέτη σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών για την εισαγωγή του θεσμού των βασικών διαπραγματευτών

καθώς και άλλων συναφών αλλαγών, όπως είναι η απούλοποιηση των τίτλων. Στόχος των ενεργειών αυτών είναι η βελτίωση της ζευστότητας και της αποτελεσματικότητας της δευτερογενούς αγοράς χρεογράφων και, κατ' επέκταση, η βελτίωση των όρων χρηματοδότησης του Δημοσίου.

Ο δανεισμός της κυβέρνησης με τη μορφή Πιστοποιητικών Αποταμεύσεως (ΠΑ) συνέχιστηκε με την έκδοση της Ένατης Σειράς με επιτόκιο 4,35% και περίοδο αποπληρωμής πέντε χρόνια. Οι πωλήσεις ΠΑ ανήλθαν σε £15,9 εκατ. κατά τη διάρκεια του 2005 σε σύγκριση με £28,5 εκατ. το 2004. Το σύνολο των ΠΑ όλων των Σειρών που δεν είχαν

Συνολικά ποσά επενδυτικών προϊόντων

£ εκατ.

Κατά την	ΓΔ	KOXA					ΠΑ	ΟΑ	Σύνολο
		2-ετή	3-ετή	5-ετή	10-ετή	15-ετή			
31η Δεκ. 2004	3.225,1	412,3	266,7	1.218,4	241,2	29,7	76,0	10,5	5.479,9
31η Δεκ. 2005	3.454,4	300,2	270,1	1.351,8	467,1	119,7	83,0	7,5	6.053,8

εξαργυρωθεί ανήρχετο σε £83,0 εκατ. κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005, σημειώνοντας αύξηση £7,0 εκατ. σε σύγκριση με την 31η Δεκεμβρίου 2004.

Σε ό,τι αφορά το δανεισμό της κυβέρνησης μέσω Ομολογιών Αποταμιεύσεως (ΟΑ) αποφασίστηκε, μετά από συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, η αναστολή της έκδοσης νέων σειρών. Το 2005, αποφασίστηκε η παράταση της περιόδου αποπληρωμής όλων των ληγμένων σειρών ΟΑ μέχρι την 31η Δεκεμβρίου, 2007. Στον πίνακα «Συνολικά ποσά επενδυτικών προϊόντων» παρουσιάζονται τα υπόλοιπα όλων των επενδυτικών προϊόντων κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005 και 2004.

Δημόσιο Εξωτερικό Χρέος

Η διαχείριση του δημόσιου εξωτερικού χρέους περιλαμβάνει την εξεύρεση των χρηματοδοτικών πηγών από το εξωτερικό, τη συγκριτική αξιολόγηση των χρηματοδοτικών προτάσεων, τη διαπραγμάτευση των σχετικών συμφωνιών, την καταγραφή και εξυπηρέτηση του χρέους και την παρακολούθηση και διαχείριση των διαφόρων απορρεόντων κινδύνων. Βασική επιδίωξη της Κεντρικής Τράπεζας κατά τη διαχείριση του δημόσιου εξωτερικού χρέους είναι η επίτευξη των πιο κάτω στόχων:

- i. Η διασφάλιση ομαλής κάλυψης των εκάστοτε χρηματοδοτικών αναγκών που η Κυβέρνηση επιδιώκει να ικανοποιήσει από εξωτερικές πηγές, μέσω απρόσκοπτης πρόσβασης στις διάφορες διεθνείς αγορές πιστώσεων και κεφαλαίων.
- ii. Η ελαχιστοποίηση του κόστους του δημόσιου εξωτερικού χρέους, λαμβανομένων υπόψη τόσο των συνθηκών που επικρατούν στις διεθνείς αγορές όσο και ενός αποδεκτού επιπέδου κινδύνου όσον

αφορά τις διακυμάνσεις νομισμάτων και επιτοκίων.

- iii. Η επίτευξη μιας ισοζυγισμένης και κατά το δυνατόν πιο μακροπρόθεσμης δομής λήξεων του χρέους, με απότερο στόχο την αποφυγή συγκέντρωσης μαζικών αποπληρωμών σε κάποιες ημερομηνίες που δυνητικά θα επιβάρυναν απότομα τη δημοσιονομική κατάσταση του κράτους ή/και θα καθιστούσαν την αναχρηματοδότηση του χρέους πιο δύσκολη ή/και λιγότερο ευνοϊκή παρά αν μια τέτοια αναχρηματοδότηση γιννόταν υπό ομαλότερες συνθήκες.

Το συνολικό κυβερνητικό εξωτερικό χρέος μειώθηκε σε £1.338 εκατ. στο τέλος του 2005 από £1.411 εκατ. στο τέλος του 2004, παρά την εκταμίευση νέων δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Η μείωση οφείλεται κυρίως στη λήξη και αποπληρωμή όλων των χρεογράφων που είχαν εκδοθεί μέσω του Προγράμματος Ευρωπαϊκών Εμπορικών Χρεογράφων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Κυριότερη πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης της Κυβέρνησης εξακολουθεί να είναι το Πρόγραμμα Ευρωπαϊκών Μεσοπρόθεσμων Χρεογράφων (EMTN). Το οφειλόμενο ποσό εξωτερικού χρέους από τις εκδόσεις κάτω από το εν λόγω Πρόγραμμα αποτελούσε το 72% του συνόλου στις 31 Δεκεμβρίου, 2005, έναντι 69% του συνόλου στο τέλος του 2004. Άλλες κύριες πηγές χρηματοδότησης της Κυβέρνησης ήταν η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με ποσοστό 18% και η Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης με ποσοστό 9%. Τα αντίστοιχα ποσοστά κατά το τέλος του 2004 ήταν 13% και 9%.

Μετά τη λήξη και αποπληρωμή του βραχυπρόθεσμου εξωτερικού χρέους το οποίο, κατά το πλείστον, αποτελείτο από εκδόσεις

χρεογράφων μέσω του Προγράμματος Ευρωπαϊκών Εμπορικών Χρεογράφων (ECP), όλο το κυβερνητικό εξωτερικό χρέος στο τέλος του 2005 ήταν μακροπρόθεσμο. Το ευρώ παραμένει το κύριο νόμισμα στο οποίο είναι εκφρασμένο το κυβερνητικό εξωτερικό χρέος με ποσοστό 97% και ακολουθούν το γεν με ποσοστό 2% και το δολάριο ΗΠΑ με ποσοστό 1%. Τα ποσοστά του κυβερνητικού εξωτερικού χρέους με σταθερό και διακυμανόμενο επιτόκιο ήταν 81% και 19%, αντίστοιχα, στις 31 Δεκεμβρίου 2005, σε σύγκριση με 84% και 16%, αντίστοιχα, στο τέλος του 2004. Η μέση σταθμική διάρκεια και το μέσο σταθμικό επιτόκιο του κυβερνητικού εξωτερικού χρέους ήταν 6,3 χρόνια και 4,53%, αντίστοιχα, στις 31 Δεκεμβρίου 2005, έναντι 6,81 χρόνων και 4,58%, αντίστοιχα, στο τέλος του 2004. Για την εξυπηρέτηση του δημόσιου εξωτερικού χρέους πραγματοποιήθηκαν αποπληρωμές κεφαλαίου ύψους £297,3 εκατ. και πληρωμές τόκων ύψους £62,4 εκατ. (συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών σε σχέση με τα χρεόγραφα ECP) κατά το 2005, έναντι £10,4 εκατ. και £45,2 εκατ., αντίστοιχα, (μη συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών σε σχέση με τα χρεόγραφα ECP) το 2004.

4.8 Οικονομική Έρευνα και Συναφείς Δραστηριότητες

Το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση και ανάλυση των εγχώριων και διεθνών οικονομικών εξελίξεων καθώς, επίσης, την ετοιμασία της Ετήσιας Έκθεσης και των Εκθέσεων Νομισματικής Πολιτικής. Το Τμήμα συντονίζει τις παρουσιάσεις που γίνονται για τρέχοντα οικονομικά θέματα στα κλιμάκια διεθνών οργανισμών που επισκέπτονται την Κύπρο, όπως π.χ. το ΔΝΤ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι οίκοι αξιολόγησης Standard &

Poor's, Moody's, Fitch, κλπ. Επιπλέον, το Τμήμα διεξάγει εξειδικευμένες οικονομικές έρευνες σε διάφορους τομείς, που συμβάλλουν στην υποβοήθηση της διαμόρφωσης της νομισματικής και της συναλλαγματικής πολιτικής.

Κατά το 2005, το Τμήμα προέβη στην ετοιμασία τεσσάρων εκτεταμένων και πέντε συνοπτικών Εκθέσεων Νομισματικής Πολιτικής για τις εννέα συναντήσεις της Επιτροπής Νομισματικής Πολιτικής. Η Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής συγγράφεται αρχικά στην ελληνική, στο πλαίσιο της προετοιμασίας των συναντήσεων, και εμφανίζεται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας αμέσως μετά τη λήξη της συνεδρίας της Επιτροπής. Ταυτόχρονα, όλα τα στατιστικά στοιχεία υπό μορφή πινάκων, δημοσιοποιούνται και στην αγγλική σε ηλεκτρονική μορφή.

Το Τμήμα συντονίζει τις επισκέψεις του ΔΝΤ, ενεργώντας ως μεσάζων μεταξύ του ΔΝΤ και Υπουργείων ή κυβερνητικών τμημάτων καθώς επίσης οργανισμών και άλλων φορέων του ιδιωτικού τομέα στην Κύπρο. Η τελευταία αξιολόγηση του ΔΝΤ, που έγινε κατά την επίσκεψη του κλιμακίου στην Κύπρο τον Οκτώβριο του 2004, εμφανίζεται στην ιστοσελίδα του ΔΝΤ με ημερομηνία 22 Μαρτίου, 2005. Το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών διοργάνωσε επίσης με επιτυχία τη σύντομη επίσκεψη κλιμακίου του ΔΝΤ που πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2005.

Το Τμήμα είναι επίσης υπεύθυνο για το συντονισμό των επισκέψεων των τριάντα σημαντικότερων οίκων αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της κυπριακής κυβέρνησης. Οι εν λόγω οίκοι, σε τακτά διαστήματα, εξετάζουν την κυπριακή οικονομία και εκδίδουν ανεξάρτητες βαθμολογίες. Το

Μάρτιο και τον Απρίλιο 2005, οι οίκοι Moody's και Fitch επισκέφθηκαν την Κύπρο και, στη συνέχεια, ο καθένας εξέδωσε τη δική του αξιολόγηση.

Το 1997, η Κεντρική Τράπεζα και το Πανεπιστήμιο Κύπρου εγκαινίασαν ένα ερευνητικό πρόγραμμα με στόχο τη συλλογή δεδομένων για τα περιουσιακά στοιχεία, τα δάνεια και τις πηγές εισοδήματος των νοικοκυριών της Κύπρου. Η δειγματοληπτική αυτή έρευνα, η οποία είναι γνωστή ως Cyprus Survey of Consumer Finances (CySCF), διεξάγεται κάθε τρία χρόνια. Η πρώτη και η δεύτερη έγιναν το 1999 και το 2002, αντίστοιχα, ενώ η τρίτη έρευνα που άρχισε το 2005 βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη.

Έχουν ήδη δημοσιευτεί δύο άρθρα τα οποία αναλύουν τα αποτελέσματα των ερευνών που έγιναν το 1999 και το 2002. Σύντομα αναμένεται η δημοσίευση δύο νέων άρθρων, στα οποία γίνεται περαιτέρω ανάλυση των ερευνών που διεξήχθησαν το 1999 και το 2002. Συγκεκριμένα, στο πρώτο άρθρο αναλύεται η κατανομή δανείων το 1999 και το 2002 ανάμεσα στα κυπριακά νοικοκυριά και γίνεται σύγκριση με τα αντίστοιχα αποτελέσματα που αφορούν τα αμερικάνικα νοικοκυριά. Στο δεύτερο άρθρο εξετάζεται η συμπεριφορά των Κυπρίων σε σχέση με τα στεγαστικά δάνεια κατά τα έτη 1999 και 2002 και πώς η συμπεριφορά τους διαφέρει από τη συμπεριφορά άλλων νοικοκυριών σε ανεπτυγμένες χώρες, π.χ. τις ΗΠΑ.

Στα πλαίσια της συμμετοχής στην Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής και, ειδικότερα, στην Ομάδα Εργασίας Προβλέψεων της EKT, το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών συμβάλλει στις εξαμηνιαίες Εκθέσεις της προαναφερθείσας Επιτροπής για τις οικονομίες των χωρών-μελών που δεν έχουν ακόμη υιο-

θετήσει το ευρώ. Για το σκοπό αυτό έχει δημιουργηθεί σύστημα προβλέψεων των βασικών οικονομικών μεγεθών της κυπριακής οικονομίας και, ταυτόχρονα, έχει αρχίσει η κατασκευή εξειδικευμένου οικονομετρικού μοντέλου με στόχο αντικειμενικές και ακριβείς προβλέψεις στη βάση πιο επιστημονικής μεθοδολογίας. Το μοντέλο αναμένεται να ολοκληρωθεί με την ένταξη της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ.

Οι υποχρεώσεις του κράτους για εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, που απορρέουν από την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ και η αναμενόμενη υιοθέτηση του ευρώ, έχουν τονίσει τη μεγάλη σημασία της δημοσιονομικής πολιτικής. Η συμμετοχή του Τμήματος στην Ομάδα Εργασίας για τα Δημόσια Οικονομικά της EKT είχε ως αποτέλεσμα την εντατικοποίηση της παρακολούθησης των δημοσιονομικών εξελίξεων, με στόχο τη διαμόρφωση ίδιας άποψης και ανεξάρτητων προβλέψεων καθώς επίσης την εκπόνηση διάφορων μελετών εντός του προαναφερθέντος πλαισίου.

Ενόψει της ένταξης της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ II, στελέχη του Τμήματος διερεύνησαν με το μοντέλο FEER (Fundamental Equilibrium Exchange Rate Model) τη συναλλαγματική ισοτιμία ισοδροπίας της κυπριακής λίρας. Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η υφιστάμενη συναλλαγματική ισοτιμία της κυπριακής λίρας είναι ευθυγραμμισμένη με τα θεμελιακά δεδομένα της οικονομίας. Σημειώνεται ότι το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώθηκε και από μελέτες που πραγματοποίησαν άλλοι διεθνείς οργανισμοί, όπως το ΔΝΤ και η EKT, με χρήση εναλλακτικών μεθοδολογιών.

Τέλος, σημειώνεται ότι το Μάιο του 2005, η Κεντρική Τράπεζα συνδιοργάνωσε το συνέ-

δριο European Summer Symposium in Macroeconomics (ESSIM). Το εν λόγω συνέδριο διοργανώνεται ετησίως από το “Centre for Economic Policy Research (CEPR)” και στην Κύπρο πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά. Το CEPR είναι ένα δίκτυο αποτελουμένο από 600 ακαδημαϊκούς και ερευνητές, ως επί το πλείστον Ευρωπαίους, οι οποίοι τα τελευταία χρόνια έχουν πρωτοστατήσει στη μακροοικονομική έρευνα. Το συνέδριο, το οποίο προσφέρνησε ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, παρακολούθησαν εκατόν περίπου οικονομολόγοι, συμπεριλαμβανομένων στελεχών της Κεντρικής Τράπεζας.

4.9 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚή

Οι υποχρεώσεις παραγωγής και αποστολής στατιστικών πληροφοριών σύμφωνα με εναρμονισμένα πρότυπα έχουν αυξηθεί, ιδιαίτερα με την ένταξη της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ ΙΙ, αφού, πέραν της σημασίας των αξιόπιστων στατιστικών πληροφοριών για σκοπούς διαμόρφωσης οικονομικής και νομισματικής πολιτικής τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο, ορισμένα στατιστικά στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν και για την αξιολόγηση της ετοιμότητας της Κύπρου να υιοθετήσει το ευρό.

Το 2005, ενόψει της επικείμενης ένταξης της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ, το Τμήμα Στατιστικής της Κεντρικής Τράπεζας συνέχισε, με εντατικούς ρυθμούς, τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων στοιχείων και την αποστολή μεγάλου αριθμού στατιστικών σύμφωνα με τις κοινοτικές και διεθνείς προδιαγραφές. Παράλληλα, εντατικοποιήθηκε η προσπάθεια παραγωγής επιπρόσθετων στατιστικών, όπως αυτές καθορίζονται από την EKT, οι οποίες είναι επιβεβλημένες ενόψει της υιοθέτησης του κοινού νομίσματος.

Κατά τη διάρκεια του έτους, το Τμήμα τακτικά συνέλεγε, επεξεργαζόταν, ταξινομούσε, έλεγχε, παρουσίαζε και διαβίβαζε στοιχεία και πίνακες, που αφορούσαν επιλεγμένες ετήσιες και μηνιαίες νομισματικές, συναλλαγματικές, οικονομικές, κοινωνικές και άλλες στατιστικές για τις ανάγκες διάφορων χρηστών τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

Νομισματική Χρηματοπιστωτική Στατιστική και Χρηματοοικονομικοί Λογαριασμοί

Ο τομέας αυτός καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα εργασιών με βασικούς άξονες τις Νομισματικές Χρηματοπιστωτικές Στατιστικές και τους Χρηματοοικονομικούς Λογαριασμούς. Η EKT και η ΕΥΡΩΣΤΑΤ χειρίζονται θέματα που εμπίπτουν στους δύο αυτούς άξονες μέσω Ομάδων Εργασίας, στις οποίες συμμετέχουν εκπρόσωποι του Τμήματος Στατιστικής. Η EKT προωθεί τις τρέχουσες και τις νέες εργασίες και παρακολουθεί την επιτελούμενη πρόοδο μέσω της Στατιστικής Επιτροπής, η οποία έχει την ευθύνη για όλες τις Ομάδες Εργασίας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Με αυτό τον τρόπο, τα Τμήματα Στατιστικής των Κεντρικών Τραπέζων των χωρών μελών της ΕΕ λειτουργούν ως δορυφόροι της EKT, παράγοντας τις διάφορες στατιστικές που απαιτούνται για τη λειτουργία του ΕΣΚΤ και την παρακολούθηση των κριτηρίων ένταξης των υποψήφιων χωρών στη ζώνη του ευρώ.

Κατά τη διάρκεια του 2005, το σημαντικότερο έργο που επιτελέστηκε από το Τμήμα αφορούσε την αποπεράτωση της Οδηγίας για τη Μηνιαία Λογιστική Κατάσταση (ΜΛΚ) των Νομισματικών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων (NXI), ο σχεδιασμός της οποίας είχε αρχίσει το 2004. Η ΜΛΚ των

NXI οικοδομήθηκε, σε μεγάλο βαθμό, στη στατιστική υποδομή που διαλαμβάνεται στην Οδηγία για «Ομαδοποίηση των Θεσμικών Μονάδων σε Θεσμικούς Τομείς και Υποτομείς», σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Οικονομικών Λογαριασμών (ΕΣΛ 95), η οποία εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2003 και εφαρμόστηκε από όλα τα NXI. Σημειώνεται ότι, το 2005, η προαναφερθείσα Οδηγία καθώς και το Ηλεκτρονικό Αρχείο Θεσμικών Μονάδων, που τη συνοδεύει, αναθεωρήθηκαν ώστε να ληφθούν υπόψη οι νέες ανάγκες που προέκυψαν κατά το σχεδιασμό της ΜΛΚ.

Ο σχεδιασμός της ΜΛΚ έγινε με τρόπο που να ικανοποιούνται οι στατιστικές απαιτήσεις της EKT, οι εποπτικές απαιτήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου καθώς επίσης οι διάφορες ανάγκες άλλων χρηστών. Για να επιτευχθεί ο εν λόγω στόχος χρειάστηκαν εντατικές διαβουλεύσεις με τους κυριότερους χρήστες των στοιχείων, οι οποίοι είναι οι εμπλεκόμενες Διευθύνσεις της Τράπεζας και η Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εκτεταμένη συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων επί των προσχεδίων της ΜΛΚ έγινε και με όλα τα NXI. Η Οδηγία για την ΜΛΚ έτυχε τελικής έγκρισης και από την EKT.

Το Τμήμα Στατιστικής συνεργάστηκε στενά με το Τμήμα Πληροφορικής για το σχεδιασμό του συστήματος που δέπει την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή από τα NXI των στοιχείων της ΜΛΚ προς την Κεντρική Τράπεζα. Το Τμήμα Στατιστικής και το Τμήμα Πληροφορικής οργάνωσαν από κοινού σεμινάρια, σε συνέχεια προηγουμένου σεμιναρίου που έγινε το 2004, στα οποία προσκλήθηκαν αρμόδιοι εκπρόσωποι όλων των NXI, με σκοπό την επεξήγηση του νέου συστήματος και την ανταλλαγή απόψεων για τον τρόπο εφαρμογής του.

Η Οδηγία για τη Μηνιαία Λογιστική Κατάσταση ολοκληρώθηκε και αποστάληκε στα NXI το Μάρτιο του 2005 και αναθεωρήθηκε μερικώς τον Αύγουστο του ίδιου έτους. Μίνας αναφοράς είχε αρχικά οριστεί ο Ιούνιος αλλά, μετά από αίτημα και παραστάσεις εκ μέρους των NXI και ενόψει των πρακτικών δυσκολιών που αντιμετώπιζαν τα NXI, η KTK παραχώρησε τετράμηνη αναβολή. Ως αποτέλεσμα, η πρώτη υποβολή στοιχείων έγινε στις 10 Νοεμβρίου, 2005, με μήνα αναφοράς τον Οκτώβριο. Στο παρόν στάδιο, το Τμήμα Στατιστικής προβαίνει σε λεπτομερή έλεγχο των ΜΛΚ οι οποίες υποβλήθηκαν από τα NXI. Παράλληλα προχωρεί στην ομαδοποίηση των στοιχείων για τις εκθέσεις που θα αποστέλλονται στην EKT αναφορικά με τη συνολική ΜΛΚ των NXI. Η υποβολή των εν λόγω στοιχείων αναμένεται να αρχίσει εντός των πρώτων μηνών του 2006.

Συναφώς, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, από το Μάρτιο που κυκλοφόρησε η Οδηγία μέχρι το τέλος του έτους, το Τμήμα Στατιστικής χειρίστηκε τεράστιο αριθμό ερωτήσεων που υποβλήθηκαν από τα NXI, τόσο προφορικώς όσο και γραπτώς, αναφορικά με τη ΜΛΚ. Σε αρκετές περιπτώσεις διευθετήθηκαν συναντήσεις με αντιπροσώπους των NXI για επίλυση θεμάτων που τους αφορούσαν.

Κατά το παρελθόν έτος, το Τμήμα Στατιστικής ασχολήθηκε επίσης με την παραγωγή στοιχείων Διάρθρωσης του Χομιατοπιστωτικού Τομέα, τα οποία αποστέλλονται στην EKT και στην EYΡΩΣΤΑΤ μέσω της Στατιστικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας. Εντός του 2006 αναμένεται να επεκταθεί η παραγωγή με συμπεριληφθη στοιχείων των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΣΠΙ). Συνεισέφερε επίσης στην

εργασία που διεξάγει η ΕΚΤ για τον υπό διαιμόρφωση Κανονισμό συλλογής στοιχείων ισολογισμού και συναλλαγών των Λοιπών Ενδιάμεσων Χρηματοοικονομικών Οργανισμών, εξαιρουμένων των Ασφαλιστικών Εταιρειών και των Ταμείων Προνοίας. Συγκεκριμένα, συνέβαλε στην έρευνα κόστους-οφέλους σχετικά με το είδος και τη συχνότητα των στοιχείων που θα υποβάλλουν τα Επενδυτικά Ταμεία, καθώς επίσης στην έρευνα σχετικά με τη διατήρηση και αναθεώρηση του Καταλόγου των Επενδυτικών Ταμείων.

Στα πλαίσια της εναρμόνισης με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες και ενόψει της επικείμενης συμμετοχής της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ, άρχισε η διαδικασία εφαρμογής του Κανονισμού EKT/2001/18 σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία των επιτοκίων που εφαρμόζουν τα NXI σε καταθέσεις και δάνεια. Κύριος σκοπός των εν λόγω στατιστικών είναι να παράσχουν στην EKT και στην KTK μια ολοκληρωμένη, λεπτομερή και εναρμονισμένη εικόνα του ύψους και των μεταβολών των επιτοκίων, στοιχεία απαραίτητα για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής και την αξιολόγηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη χώρα. Οι στατιστικές επιτοκίων θα αφορούν τους τομείς των “Νοικοκυριών”, των “Μη Κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων” και των “Μη Χρηματοοικονομικών Οργανισμών”, τόσο σε εκκρεμούντα υπόλοιπα όσο και σε νέες εργασίες. Τα στοιχεία θα αναφέρονται σε επιτόκια καταθέσεων και δανείων κατοίκων Κύπρου σε κυπριακές λίρες καθώς επίσης σε ευρώ. Η κάλυψη σε αμφότερα τα νομίσματα έχει ως στόχο την ομαλότερη μετάβαση στην παραγωγή στοιχείων με τη συμμετοχή της Κύπρου στη ζώνη του ευρώ.

Το Τμήμα Στατιστικής ασχολείται, επίσης,

με την παραγωγή και υποβολή στοιχείων που αφορούν τις εκδόσεις χρεογράφων. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια παράγονται και παρακολουθούνται στοιχεία που αφορούν την απόδοση των μακροπρόθεσμων κυβερνητικών χρεογράφων. Η εργασία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική εφόσον, σύμφωνα με το άρθρο 121 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), η σύγκλιση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων αποτελεί ένα από τα κριτήρια αξιολόγησης της ετοιμότητας μιας χώρας για ένταξη στη ζώνη του ευρώ. Η Κύπρος έχει καθορίσει ως αντιπροσωπευτικό χρεόγραφο, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό του μακροπρόθεσμου επιτοκίου, το δεκαετές Ονομαστικό Χρεόγραφο Αναπτύξεως. Μέχρι την ανάπτυξη της δευτερογενούς αγοράς, θα χρησιμοποιείται η απόδοση του χρεογράφου αυτού στην πρωτογενή αγορά. Επί καθημερινής βάσεως, αποστέλλονται στην EKT, μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος GESMES/TS, πληροφορίες για τα δεκαετή Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως οι οποίες δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της. Πέραν τούτου, αποστέλλονται σε τακτά χρονικά διαστήματα πληροφορίες για τα υπόλοιπα κυβερνητικά χρεόγραφα.

Εντός του 2005, το Τμήμα συμμετείχε στην ετοιμασία του συμπληρωματος της έκδοσης της EKT «Αγορά Ομολόγων και Μακροπρόθεσμα Επιτόκια στις Χώρες Μέλη που Δεν Ανήκουν στην Ευρωπαϊκή και στις Χώρες Υπό Ένταξη στην ΕΕ», όπου αναλύεται το μέγεθος της αγοράς ομολόγων καθώς επίσης η δραστηριότητα στην πρωτογενή και δευτερογενή αγορά στις εν λόγω χώρες. Σ' αυτή παρέχονται πληροφορίες για τη ρευστότητα στη δευτερογενή αγορά και στατιστικές για τα επίπεδα των επιτοκίων. Η έκθεση αυτή αντιπροσωπεύει τα αποτελέσματα μιας στατιστικής έρευνας που σχεδιά-

στηρχε από κοινού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την EKT και η οποία πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια των εθνικών κεντρικών τραπεζών των χωρών μελών που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ και των υπό ένταξη χωρών στην ΕΕ. Ενώ το περιγραφικό μέρος αναθεωρείται κάθε μερικά χρόνια, τα στατιστικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην έκθεση αναθεωρούνται ετησίως. Συνεπώς, το συμπλήρωμα, το οποίο εκδόθηκε το 2005, περιέχει τα στατιστικά στοιχεία για το 2004.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου συνεχίστηκε, σύμφωνα με το πρόγραμμα της EKT, η αναθεώρηση του Καταλόγου των NXI, που περιλαμβάνει όλες τις επιτόπιες και διεθνείς τραπεζικές μονάδες καθώς και τα ΣΠΙ. Ο Κατάλογος των NXI των κρατών μελών της Ε.Ε. δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της EKT η οποία αναθεωρείται σε τακτική βάση. Το Τμήμα Στατιστικής αποστέλλει στην EKT αναθεωρήσεις του Καταλόγου μόλις υπάρχουν διαφοροποιήσεις στα σχετικά στοιχεία.

Επιπλέον το Τμήμα ασχολείται με τη συλλογή και επεξεργασία στατιστικών που αφορούν το χρηματοπιστωτικό τομέα και τη διαβίβασή τους σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χρήστες. Σε μηνιαία βάση, αποστέλλονται στην EKT στοιχεία που αφορούν τα διάφορα νομισματικά μεγέθη της κυπριακής οικονομίας, τα επίσημα επιτόκια της Κεντρικής Τράπεζας, τα επιτόκια των εμπορικών τραπεζών σε καταθέσεις και δάνεια, τα επιτόκια της χρηματαγοράς και της κεφαλαιαγοράς καθώς επίσης στοιχεία για τις εκδόσεις τίτλων, μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος GESMES/TS. Υποβάλλεται επίσης πίνακας προς τη Νομισματική Επιτροπή πριν από κάθε συνάντηση, με τα κυριότερα επιτόκια που ισχύουν στις τράπεζες για δάνεια και καταθέσεις. Μέσω του ηλεκτρονικού συστή-

ματος «Integrated Correspondence System» υποβάλλονται στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) μηνιαία στοιχεία για τα συναλλαγματικά αποθέματα, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα νομισματικά μεγέθη, τα επιτόκια της Κύπρου, κλπ, για συμπεριληφτη στην έκδοση του ΔΝΤ «International Financial Statistics». Επίσης, αποστέλλονται στοιχεία για το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου στην Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών σε τομητικά βάση.

Κατά τη διάρκεια του υπό επισκόπηση έτους, συνεχίστηκε η εργασία για ένα ολοκληρωμένο σύστημα Τομητικών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Κατευθυντήριας Γραμμής EKT/2005/13 (που τροποποιεί την EKT/2002/7 σχετικά με τις υποχρεώσεις παροχής στατιστικών στοιχείων στον τομέα των Τομητικών Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών). Η προαναφερθείσα Κατευθυντήρια Γραμμή προνοεί τον καταρτισμό στοιχείων, όπως ορίζονται από το ΕΣΛ 95, για υπόλοιπα και συναλλαγές σε όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα (financial instruments) και για όλους τους τομείς της οικονομίας, δηλαδή τους Μη Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς, τα Νομισματικά και Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, τους Λοιπούς Ενδιάμεσους Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς, τους Επικουρικούς Χρηματοοικονομικούς Οργανισμούς και Φορείς, τις Ασφαλιστικές Εταιρείες και τα Συνταξιοδοτικά Ταμεία, τη Γενική Κυβέρνηση και υποτομείς της, τα Νοικοκυριά και τα Μη Κερδοσκοπικά Ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά και, τέλος, τον τομέα των Μη Κατοίκων.

Κατά τη διάρκεια του 2005, πραγματοποιήθηκαν επαφές με τις αρμόδιες εποπτικές και άλλες αρχές και ξεκίνησε η συλλογή και επε-

ξεργασία των διαθέσιμων στοιχείων για την Κεντρική Τράπεζα, τις επιτόπιες και διεθνείς τραπεζικές μονάδες, τα ΣΠΙ, τους εγκεκριμένους επενδυτικούς οργανισμούς, τα διεθνή σύλλογικά επενδυτικά σχέδια, τις ασφαλιστικές εταιρείες, τα ταμεία προνοίας που υπάγονται στον έφορο ταμείων προνοίας κ.ά. Παράλληλα, έγινε διερεύνηση για άλλες διαθέσιμες πηγές που είναι απαραίτητες για τον καταρτισμό των Τριμηνιαίων Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών, οι οποίες αναμένεται να αξιοποιηθούν περαιτέρω κατά τη διάρκεια του 2006.

Εντός του 2005, η Στατιστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (ΣΥΚ) απέστειλε τους πρώτους Ετήσιους Χρηματοοικονομικούς Λογαριασμούς για την περίοδο 1998-2003 στην ΕΥΡΩΣΤΑΤ. Στη συνέχεια το Τμήμα Στατιστικής της ΚΤΚ απέστειλε τους Λογαριασμούς αυτούς στην EKT. Η συμβολή του Τμήματος Στατιστικής στη σύνθεση των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών ήταν πολύπλευρη και αφορούσε τη συλλογή, επεξεργασία και παροχή στοιχείων για την ΚΤΚ και τα NXI με τις αναγκαίες επεξηγήσεις προς τη ΣΥΚ σχετικά με μεθοδολογικά θέματα.

Τέλος, κατά τη διάρκεια του 2005, λειτουργός του Τμήματος συμμετείχε στις συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας για τους Τριμηνιαίους Χρηματοοικονομικούς Λογαριασμούς της EKT καθώς και της Ομάδας Εργασίας για τους Χρηματοοικονομικούς Λογαριασμούς της ΕΥΡΩΣΤΑΤ. Στα πλαίσια αυτά η ΚΤΚ συμμετείχε σε διερευνητικά ερωτηματολόγια που αφορούσαν μεθοδολογικά και πρακτικά ζητήματα. Κατά τη διάρκεια του 2006 προγραμματίζεται η ολοκλήρωση της διερεύνησης των διαφόρων πηγών, η ανάπτυξη των αναγκαίων μεθόδων εκτίμησης και η ενσω-

μάτωση όλων των στοιχείων στο σύστημα των Τριμηνιαίων Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών.

Ισοζύγιο Πληρωμών και Διεθνής Επενδυτική Θέση

Μετά την ένταξή της κυπριακής λίρας στο ΜΣΙ ΙΙ στις 2 Μαΐου 2005, τα στατιστικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών έχουν αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη σημασία, αφού οι εξελίξεις στις τρέχουσες συναλλαγές είναι ανάμεσα στους δείχτες που λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση της ετοιμότητας μιας χώρας για την υιοθέτησή του ευρώ.

Κατά τη διάρκεια του 2005, συνεχίστηκε η παραγωγή και η έγκαιρη αποστολή των μηνιαίων και τριμηνιαίων στοιχείων για το ισοζύγιο πληρωμών στην EKT και στην ΕΥΡΩΣΤΑΤ, καθώς επίσης η τακτική υποβολή του «Προτύπου Διεθνών Διαθεσίμων» όπως αυτό ορίζεται στο σχετικό εγχειρίδιο του ΔΝΤ. Επιπλέον, επιτεύχθηκε η ετοιμασία και αποστολή αναλυτικών ετήσιων στοιχείων για τις υπηρεσίες σύμφωνα με τις κοινοτικές και διεθνείς προδιαγραφές. Παράλληλα, συνεχίστηκε η παραγωγή της ολοκληρωμένης κατάστασης της διεθνούς επενδυτικής θέσης αναφορικά με τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις των κατοίκων Κύπρου έναντι των κατοίκων εξωτερικού στο τέλος του 2004. Κατά το 2005 πραγματοποιήθηκε, υπό την αιγίδα του ΔΝΤ, η έρευνα επενδύσεων χαρτοφυλακίου (Coordinated Portfolio Investment Survey) για ακόμα μια χρονιά. Σημαντική εξέλιξη κατά το παρελθόν έτος ήταν η συμπλήρωση του σχεδιασμού του νέου συστήματος απευθείας παροχής στατιστικών στοιχείων από επιχειρήσεις και οργανισμούς. Το νέο σύστημα στοχεύει στην ετοιμασία της Κύπρου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της ως πλήρες μέλος της Ε.Ε. και ως υπό ένταξη χώρα στη ζώνη του ευρώ.

Το νέο αυτό σύστημα αποσκοπεί στην κατάρτιση των στοιχείων του λογαριασμού χρηματοοικονομικών συναλλαγών του ισοζυγίου πληρωμών, του συναφούς εισοδήματος και της διεθνούς επενδυτικής θέσης της Κύπρου, βάσει των προτύπων που έχουν καθορίσει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και η Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η κατάρτιση των απαιτούμενων στοιχείων θα γίνεται εφικτή με τη διεξαγωγή τεσσάρων ερευνών, στις οποίες βασίζεται το νέο σύστημα. Συγκεκριμένα, το νέο σύστημα απαρτίζεται από την έρευνα άμεσων ξένων επενδύσεων, την έρευνα αξιογράφων, την έρευνα χρηματοοικονομικών παραγώγων και την έρευνα λοιπών επενδύσεων. Οι εν λόγω έρευνες έχουν διαμορφωθεί κατόπιν συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου και των εμπλεκομένων προσώπων αναφοράς.

Συγκεκριμένα, έχει ήδη αρχίσει η ενημέρωση των εταιρειών, στις οποίες θα απευθύνεται η έρευνα άμεσων ξένων επενδύσεων, σχετικά με τη διαδικασία προσδιορισμού, τη βάση αποτίμησης, το χρόνο καταγραφής και τον τρόπο αποστολής των στοιχείων που θα κληθούν να υποβάλλουν. Όσον αφορά την έρευνα αξιογράφων, το τελικό προσχέδιο έχει σταλεί στις μεγαλύτερες εταιρείες που θα περιλαμβάνονται στο δείγμα (όπως π.χ. εγχώρια και διεθνή τραπεζικά ίδρυματα, ασφαλιστικές εταιρείες και εταιρείες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών) για ενημέρωση, σχόλια και υποβολή ορισμένων παρεμφερών στοιχείων. Αναφορικά με την έρευνα χρηματοοικονομικών παραγώγων, έχει ετοιμαστεί το τελικό προσχέδιο. Η έρευνα των λοιπών επενδύσεων, που αφορά κυρίως δάνεια και καταθέσεις κατοίκων Κύπρου με μη κατοί-

κους, έχει τεθεί σε ισχύ σε πιλοτική βάση από το πρώτο τρίμηνο του 2005.

Στο παρόν στάδιο, η Κεντρική Τράπεζα ετοιμάζει Οδηγία με την οποία θα καθορίζει τους λεπτομερείς κανόνες του νέου συστήματος. Η Οδηγία θα νιοθετεί, σε μεγάλο βαθμό, τις πρόνοιες του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 184/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιανουαρίου, 2005, για τις στατιστικές του ισοζυγίου πληρωμών, το διεθνές εμπόριο υπηρεσιών και τις άμεσες ξένες επενδύσεις, καθώς επίσης τις πρόνοιες της Κατευθυντήριας Γραμμής, EKT/2004/15, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 16ης Ιουλίου, 2004, σχετικά με την παροχή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του ισοζυγίου πληρωμών, της διεθνούς επενδυτικής θέσης και του προτύπου διεθνών διαθεσίμων. Η συχνότητα υποβολής στοιχείων αναφορικά με τις έρευνες άμεσων ξένων επενδύσεων και λοιπών επενδύσεων θα είναι τριμηνιαία ενώ για τις έρευνες αξιογράφων και χρηματοοικονομικών παραγώγων μηνιαία. Το νέο σύστημα αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το 2006, αφού ολοκληρωθεί η διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και εγκριθεί η σχετική Οδηγία.

Δημοσιονομικές και Γενικές Οικονομικές Στατιστικές

Τον Απρίλιο και το Σεπτέμβριο, 2005, η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) πραγματοποίησε δύο διαβιβάσεις ετήσιων δημιοσιονομικών στατιστικών για την περίοδο 1995 - 2004 προς την EKT. Το δεύτερο εξάμηνο του 2005, η EKT ζήτησε όπως οι χώρες μέλη της ΕΕ υποβάλλουν τριμηνιαία στοιχεία για το χρέος με βάση το κριτήριο Μάσατριχτ. Ως εκ τούτου, το Σεπτέμβριο έγινε δοκιμαστική διαβίβαση των στοιχείων του δεύτερου τριμήνου του 2005 και το

Δεκέμβριο πραγματοποιήθηκε η πρώτη κανονική διαβίβαση των τριμηνιαίων στοιχείων που αφορούσαν στο τρίτο τρίμηνο του 2005. Επίσης, έγιναν δύο διαβιβάσεις δημοσιονομικών στοιχείων προς την EKT με βάση τις πρόνοιες της Διαδικασίας Υπερβολικού Ελλείμματος (ΔΥΕ).

Τον Απρίλιο του 2005, η EKT άρχισε συστηματική ανταλλαγή απόψεων με τις 25 χώρες για τον καθορισμό του όρου «Σημαντική Αναθεωρήση» για οποιοδήποτε από τα ακόλουθα πέντε προκαθορισμένα στατιστικά στοιχεία: (i) πλεόνασμα/έλλειμμα, (ii) χρέος, (iii) έσοδα, (iv) έξοδα, (v) ΑΕΠ, καθώς επίσης για τη διαμόρφωση των εντύπων και τη συχνότητα υποβολής των πληροφοριών. Από αυτή τη διαδικασία προέκυψε ότι «Σημαντικές Αναθεωρήσεις» θα θεωρούνται οι ακόλουθες:

- α) Οι αναθεωρήσεις του (i) πλεονάσματος/έλλειμματος που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον 0,3% του ΑΕΠ.
- β) Οι αναθεωρήσεις (ii) του χρέους, (iii) των εσόδων, (iv) των εξόδων ή (v) του ΑΕΠ, οι οποίες αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον 0,5% του ΑΕΠ.

Κάθε χώρα μέλος της ΕΕ οφείλει να επεξηγεί στην EKT τους λόγους για τους οποίους επέφερε «Σημαντικές Αναθεωρήσεις» μεταξύ δύο συνεχόμενων επίσημων διαβιβάσεων σε οποιοδήποτε από τους προαναφερόμενους δείκτες. Με βάση τα στοιχεία που υπέβαλε η Κύπρος τον Απρίλιο του 2005, μόνο το ΑΕΠ αναθεωρήθηκε σημαντικά (πέραν του 0,5% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με τα στοιχεία που είχαν υποβληθεί το Σεπτέμβριο του 2004. Οι αναθεωρήσεις του εν λόγω δείκτη, για την περίοδο 1995 - 2003, κυμαίνονταν από 2,8% μέχρι 3,9% του ΑΕΠ. Τον Αύγουστο του 2005, η KTK υπέβαλε στην EKT τις ανα-

γκαίες εξηγήσεις. Σημειώνεται ότι η Κύπρος, με βάση τα στοιχεία που υπέβαλε το Σεπτέμβριο, δεν αναθεώρησε σημαντικά τις δημοσιονομικές στατιστικές που είχε υποβάλει τον Απρίλιο του 2005.

Το Σεπτέμβριο, 2005, για σκοπούς συμπεριληφτης στην «Ετήσια Έκθεση Ποιότητας των Δημοσιονομικών Στατιστικών», η KTK υπέβαλε στην EKT, μεταξύ άλλων πληροφοριών, και ανάλυση των κινδύνων αξιοπιστίας των δημοσιονομικών στατιστικών. Για πρώτη φορά, η EKT ετοίμασε την «Ετήσια Έκθεση Ποιότητας των Δημοσιονομικών Στατιστικών», σύμφωνα με τα Άρθρα 7 και 8 της Κατευθυντήριας Γραμμής της EKT για τις Δημοσιονομικές Στατιστικές, και την υπέβαλε στο Διοικητικό και στο Γενικό Συμβούλιο της EKT το Δεκέμβριο 2005. Παρόλο που οι πρόνοιες της Κατευθυντήριας Γραμμής αποτελούν νομική υποχρέωση μόνο για τις χώρες της ζώνης του ευρώ, εντούτοις η έκθεση κάλυψε και τις εκτός της ζώνης του ευρώ χώρες μέλη, για λόγους ίσης μεταχείρισης. Σε σχέση με τις παρατάσεις υποβολής στοιχείων, η EKT εκτίμησε την κατάσταση βασιζόμενη, κυρίως, στα ετήσια δημοσιονομικά στοιχεία που της υποβλήθηκαν στις αρχές Σεπτεμβρίου, 2005.

Εκτός από τα στοιχεία που αφορούν δημοσιονομικές στατιστικές, η KTK υπέβαλε προς την EKT και γενικές οικονομικές στατιστικές, οι οποίες καλύπτουν βασικές και δευτερεύουσες στατιστικές πληροφορίες καθώς, επίσης, ένα ευρύ φάσμα άλλων μακροοικονομικών στοιχείων τα οποία απαιτούνται για σκοπούς οικονομικής και νομισματικής πολιτικής.

Τον Ιούλιο, το Σεπτέμβριο και το Δεκέμβριο, 2005, η EKT υπέβαλε τρία ερωτηματολόγια

σε σχέση με τις Διοικητικά Καθορισμένες Τιμές. Το πρώτο ερωτηματολόγιο αφορούσε τον ορισμό «Διοικητικά Καθορισμένες Τιμές», το δεύτερο αφορούσε τον τρόπο επιλογής των Διοικητικά Καθορισμένων Τιμών και το τρίτο λεπτομερή στοιχεία για τις Διοικητικά Καθορισμένες Τιμές που περιλαμβάνονται στον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή. Το Τμήμα Στατιστικής απάντησε τα δύο ερωτηματολόγια σε συνεργασία με τη ΣΥΚ. Η προθεσμία υποβολής της απάντησης για το τρίτο ερωτηματολόγιο λήγει στις 3 Φεβρουαρίου 2006.

Η ΕΚΤ σκοπεύει να εξακολουθήσει να εκδίδει την «Ετήσια Έκθεση Προόδου για τη Στατιστική Ετοιμότητα των Εκτός της Ευρωζώνης Χωρών Μελών της ΕΕ», μέχρις ότου οι χώρες αυτές εισέλθουν στο Τρίτο Στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ONE). Η προαναφερθείσα έκθεση καλύπτει στατιστικές οι οποίες παράγονται από το ΕΣΚΤ, την ΕΥΡΩΣΤΑΤ και τις Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες. Τον Αύγουστο του 2005, η ΚΤΚ υπέβαλε στην ΕΚΤ τα πρώτα της σχόλια για το προσχέδιο της Τέταρτης Έκθεσης Προόδου για τη Στατιστική Ετοιμότητα των εκτός της ευρωζώνης χωρών μελών της ΕΕ. Αφού έγινε ενδελεχής μελέτη του προσχεδίου της έκθεσης, ετοιμάστηκε λεπτομερής πίνακας στον οποίο αναλύονται όλα τα στατιστικά θέματα τα οποία, σύμφωνα με την αξιολόγηση της ΕΚΤ, χρήζουν βελτίωσης. Στον πίνακα καταγράφονται επίσης οι συγκεκριμένες απαιτήσεις της ΕΚΤ για κάθε στοιχείο.

Με σκοπό τη διερεύνηση των αδυναμιών αυτών και την έγκαιρη ικανοποίηση των απαιτήσεων της ΕΚΤ, η ΚΤΚ είχε αλλεπάλληλες συσκέψεις και συνεχή επικοινωνία με τους αρμόδιους λειτουργούς στη ΣΥΚ και το Υπουργείο Οικονομικών. Μετά την

ανταλλαγή απόψεων με τις εθνικές τράπεζες για το περιεχόμενο του προσχεδίου, η τελική έκθεση εκδόθηκε το Σεπτέμβριο, 2005. Το Νοέμβριο και το Δεκέμβριο 2005, η ΚΤΚ υπέβαλε στην ΕΚΤ τη δέσμευση της Κύπρου για την αναμενόμενη ημερομηνία επίλυσης των στατιστικών θεμάτων που εκκρεμούν και αφορούν τις στατιστικές, οι οποίες είναι αναγκαίες για την αξιολόγηση της σύγκλισης καθώς επίσης για άλλες ουσιαστικές απαιτήσεις. Τέλος, αξιολογήθηκε η κατάσταση και οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν, ώστε η Κύπρος να ικανοποιήσει το Ειδικό Πρότυπο Παροχής Οικονομικών Στατιστικών (Special Data Dissemination Standard) του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

4.10 Διοικητικές Υπηρεσίες

Πληροφορική

Κατά το 2005, βασική προτεραιότητα του Τμήματος Πληροφορικής ήταν η αναβάθμιση της υποδομής, ο ανασχεδιασμός και η αυτοματοποίηση των λειτουργιών της Τράπεζας και η ενίσχυση της ασφάλειας. Παράλληλα, ιδιαίτερη σημασία δόθηκε στην ενεργό συμμετοχή της Τράπεζας στην Επιτροπή Πληροφορικής και τις Ομάδες Εργασίας του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), καθώς επίσης στην έγκαιρη υλοποίηση των αποφάσεων που λήφθηκαν.

Όσον αφορά τα έργα υποδομής, αναβάθμιστηκε η επικοινωνία των συστημάτων της Τράπεζας με το διεθνές δίκτυο SWIFT, με κύριο στόχο την ενίσχυση της ασφάλειας και την εισαγωγή αποτελεσματικότερων διαδικασιών. Με στόχο την παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών σε συνεργάτες της Τράπεζας, άρχισε η εισαγωγή νέας υποδομής Ηλεκτρονικού Επιχειρείν (E-business).

Επιπλέον εισάχθηκε νέα τεχνολογία για την τήρηση αντιγράφων ασφαλείας του λογισμικού και των πληροφοριών καθώς επίσης για την επεξεργασία επιταγών. Σε εξέλιξη βρίσκονται η αναβάθμιση του λογισμικού Βάσης Δεδομένων και η αναβάθμιση του περιβάλλοντος ανάπτυξης εφαρμογών.

Μέσα στα πλαίσια ανάπτυξης συστημάτων, συνεχίστηκε ο ανασχεδιασμός και η αυτοματοποίηση λειτουργιών της Τράπεζας. Συγκεκριμένα, ολοκληρώθηκαν και τέθηκαν σε λειτουργία το σύστημα Διαχείρισης Νομίσματος, το σύστημα Διαπραγμάτευσης Συναλλαγών, το σύστημα Κυβερνητικών Πληρωμών και το σύστημα για την Κατάρτιση Μακροπρόληπτικών Δεικτών. Το σύστημα της Νέας Μηνιαίας Λογιστικής Κατάστασης έχει επίσης ολοκληρωθεί και βρίσκεται σε δοκιμαστική χρήση, ενώ αναμένεται ότι στις αρχές του 2006 θα σταλούν τα πρώτα στατιστικά αποτελέσματα στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Με στόχο την ικανοποίηση νέων αναγκών, επεκτάθηκε η λειτουργικότητα του συστήματος συναλλαγών σε ξένα νομίσματα και του συστήματος Ισοζυγίου Πληρωμών.

Κατά το 2005 το σύστημα ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων εμπλουτίσθηκε με νέους τύπους εγγράφων. Παράλληλα, συνεχίστηκε η συστηματική παρακολούθηση και αναβάθμιση των ιστοσελίδων της Τράπεζας για την έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση του κοινού. Το Τμήμα Πληροφορικής αναθεώρησε επίσης την πολιτική ασφάλειας των συστημάτων πληροφορικής και συνέχισε τη συστηματική παρακολούθηση και ενίσχυση της ασφάλειας του περιβάλλοντος πληροφορικής της Τράπεζας.

Προτεραιότητα για το 2006 θα έχει η προετοιμασία για την ομαλή εισαγωγή του ευρώ

στην Τράπεζα, καθώς και η εφαρμογή συστημάτων που επιβάλλει το ΕΣΚΤ. Παράλληλα θα συνεχιστεί η συντήρηση ενός αξιόπιστου, ασφαλούς και αναβαθμισμένου περιβάλλοντος πληροφορικής, όπως, επίσης, και η αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.

Θέματα Προσωπικού

Κατά τη διάρκεια του υπό ανασκόπηση έτους, η Τράπεζα συνέχισε να προσδίδει μεγάλη σημασία στη σωστή διαχείριση, ανάπτυξη και αξιοποίηση του Ανθρώπινου Δυναμικού. Ο στόχος αυτός, τόσο για το 2005 όσο και για τα αμέσως επόμενα έτη, έχει καταστεί ιδιαίτερα σημαντικός με την επερχόμενη αντικατάσταση του εθνικού μας νομίσματος με το Ευρώ, έργο για την επιτέλεση του οποίου η Τράπεζα θα διαδραματίσει πρωτεύοντα ρόλο. Στα θέματα του Ανθρώπινου Δυναμικού, η Υπηρεσία έχει ολοκληρώσει το έργο «Διάγνωση Εκπαιδευτικών Αναγκών», που είχε ως στόχο τον εντοπισμό των εκπαιδευτικών αναγκών του προσωπικού και το σχεδιασμό και την οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, προσαρμοσμένων στις ανάγκες της Τράπεζας. Η διάγνωση των εκπαιδευτικών αναγκών θα επιτρέψει, κατά το 2006, την προσφορά εκπαιδευτικών σεμιναρίων στο προσωπικό της Τράπεζας, πάνω σε μια μακροχρόνια και συστηματική βάση. Παράλληλα, λόγω των αυξημένων λειτουργικών αναγκών, δόθηκε έμφαση στην επαρκέστερη στελέχωση της Τράπεζας με την πρόσληψη επιστημονικού και γραφειακού προσωπικού.

Μέσα στα πλαίσια της αναβάθμισης των προσφερόμενων υπηρεσιών τόσο προς την Τράπεζα όσο και προς το προσωπικό της, η Υπηρεσία Ανθρώπινου Δυναμικού και Διοικητικής Υποστήριξης έθεσε ως στόχο για το 2005, αλλά και το 2006, την πλήρη

αυτοματοποίηση των συστημάτων διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού. Στα θέματα Διοικητικής Υποστήριξης, η Υπηρεσία συνέχισε να προωθεί την ενημέρωση του κοινού σε θέματα που αφορούν οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις στην Κύπρο και στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την αποστολή εκδόσεων τόσο της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου όσο και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Παράλληλα, η Υπηρεσία παρείχε υποστήριξη στη διοργάνωση συναντήσεων επιτροπών και ομάδων εργασίας του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, που πραγματοποιήθηκαν στην Κύπρο κατά το 2005.

Εγκαταστάσεις και Ασφάλεια

Η Υπηρεσία Ασφάλειας και Τεχνικής

Υποστήριξης έχει την ευθύνη της διατήρησης του κτηρίου και των εγκαταστάσεων της Τράπεζας σε άρτια λειτουργική κατάσταση ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή και απορόσκοπη διεκπεραίωση των εργασιών της Τράπεζας. Ταυτόχρονα η Υπηρεσία έχει την ευθύνη της διατήρησης ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, κατάλληλου για ευχάριστη και αποδοτική απασχόληση για όλο το προσωπικό.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια εφαρμόζονται αυστηρά μέτρα ασφάλειας για την προστασία των κτηριακών εγκαταστάσεων της Τράπεζας, τα οποία συνεχώς ενδυναμώνονται, όπως ακριβώς υπαγορεύεται από τους κανονισμούς ασφάλειας του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, του οποίου η Κύπρος είναι μέλος από την 1η Μαΐου, 2004.

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 2005**

	Σημειώσεις	2005 £'000	2004 £'000
Έσοδα Τόκων	2	81.410	66.713
Έξοδα Τόκων	3	58.264	56.586
Καθαρά Έσοδα Τόκων		23.146	10.127
Λουπά Έσοδα	4	2.400	2.589
Έσοδα από Εργασίες		25.546	12.716
Διοικητικά έξοδα - Προσωπικό	5.1	9.286	8.585
- Άλλα	5.2	2.258	2.309
Αποβέσεις Ακυρήτων και Εξοπλισμού	6	852	990
Λειτουργικά Έξοδα	7	666	1.230
Προβλέψεις	8	4.248	3.905
Έξοδα και Προβλέψεις		17.310	17.019
Πλεόνασμα/έλλειμμα έτους		8.236	(4.303)
Μεταφορά στο Γενικό Αποθεματικό	9	5.000	0
Μη αναγκαίες προβλέψεις προηγούμενων ετών		0	5.500
Καθαρό Πλεόνασμα		3.236	1.197

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΟΣ

	2005 £'000	2004 £'000
Καθαρό Πλεόνασμα προς κατανομή, σύμφωνα με το άρθρο 59 των περι Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου του 2002 και 2003	3.236	1.197
στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο (20% του καθαρού πλεονάσματος)	647	239
στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας	2.589	958

Οι «Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις» στις σελίδες 86-93 αποτελούν μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

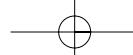
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 2005

	Σημειώσεις	2005	2004
		£'000	£'000
Στοιχεία Ενεργητικού			
Διεθνή Αποθέματα	10	2.130.470	1.717.324
Εγχώριες Επενδύσεις	11	69.357	87.387
Δάνεια και Χορηγήσεις		961.106	961.106
Προς Κυβέρνηση		961.074	961.074
Προς Τράπεζες		32	32
Πάγιο Ενεργητικό	6	8.727	8.768
Λοιπά Στοιχεία	12	52.204	47.346
Σύνολο Ενεργητικού		3.221.864	2.821.931
Στοιχεία Παθητικού			
Νόμισμα σε Κυκλοφορία		616.896	572.020
Τραπεζογραμμάτια		575.759	533.268
Κέρματα		41.137	38.752
Καταθέσεις	13	2.314.141	2.031.963
Τραπέζων		1.429.343	1.120.600
Κυβέρνησης		214.658	168.289
Κυβερνητικών και Άλλων Οργανισμών		54.659	138.587
Χρεολυτικών Ταμείων		557.292	561.735
Ασφαλιστικών Εταιρειών		824	829
Διεθνών Οργανισμών		57.365	41.923
Λοιπές Υποχρεώσεις και Άλλοι Λογαριασμοί	14	79.712	65.403
Ειδικοί Λογαριασμοί για την ανατίμηση του εις Χρυσόν και Ξένα Νομίσματα Καθαρού Ενεργητικού/Παθητικού	15	173.707	120.784
Κεφάλαιο και Αποθεματικά		37.408	31.761
Κεφάλαιο		15.000	15.000
Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο		22.408	16.761
Σύνολο Παθητικού		3.221.864	2.821.931

7/4/2006

Χριστόδουλος Κ. Χριστοδούλου
Διοικητής

Οι «Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις» στις σελίδες 86-93 αποτελούν μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1. Λογιστικές Αρχές

Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Οικονομικές Καταστάσεις ετοιμάσθηκαν σύμφωνα με τους περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους του 2002 και 2003 (ο Νόμος) και με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση την επανεκτίμηση των αξιών που αναφέρονται πιο κάτω.

Υπόλοιπα σε Ξένο Νόμισμα

Τα υπόλοιπα σε ξένο νόμισμα μεταφράζονται σε Κυπριακές λίρες με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία της ημέρας στην οποία αναφέρεται ο Ισολογισμός. Συναλλαγματικές διαφορές, που προκύπτουν από τη μετάφραση ξένων νομισμάτων σε Κυπριακές λίρες, μεταφέρονται σε ειδικούς λογαριασμούς.

Αξιόγραφα

Οι επενδύσεις σε αξιόγραφα, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στα Διεθνή Αποθέματα ή στις Εγχώριες Επενδύσεις, παρουσιάζονται σε τιμή κτήσεως αναπροσαρμοσμένη με απόσβεση της υπερτίμησης ή της έκπτωσης, η οποία γίνεται με σταθερό ποσοστό μέχρι τη λήξη των αξιογράφων, πλέον δεδουλευμένους τόκους.

Χρυσός

Τα αποθέματα χρυσού συμπεριλαμβάνονται στα Διεθνή Αποθέματα στην τρέχουσα μέση τιμή του χρυσού στην αγορά του Λονδίνου κατά την ημερομηνία κατάρτισης του Ισολογισμού. Η διαφορά που προκύπτει με την ανατίμηση του αποθέματος χρυσού μεταφέρεται σε ειδικό λογαριασμό.

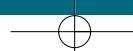
Ακίνητα και Εξοπλισμός

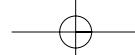
Τα γήπεδα παρουσιάζονται σε τιμή κτήσεως και δεν αποσβένονται. Τα ιδιόκτητα κτήρια της Τράπεζας συμπεριλαμβάνουν προκαταρκτικά έξοδα που σχετίζονται με την ανέγερση των κτηρίων.

Τα κτήρια, έπιπλα, εξοπλισμός και οχήματα αποσβένονται με σταθερό συντελεστή κατά την υπολογιζόμενη χρονική διάρκεια επωφελούς χρήσης τους.

Νόμισμα σε Κυκλοφορία

Το Νόμισμα σε κυκλοφορία αποτελεί υποχρέωση, η οποία περιλαμβάνει τα νόμιμα κυπριακά τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε κυκλοφορία, εξαιρουμένων των κερμάτων που έχουν εκδοθεί για αναμνηστικούς ή συλλεκτικούς σκοπούς. Τα αναμνηστικά κέρματα δε θεωρούνται ότι έχουν εκδοθεί για συνήθεις σκοπούς κυκλοφορίας και, ως εκ τούτου, περιλαμβάνονται στον Ισολογισμό ως Λοιπές Υποχρεώσεις στην ονομαστική αξία, μείον το κόστος του περιεχόμενου χρυσού ή αργύρου μέχρι του ποσού της αντίστοιχης ονομαστικής αξίας των αναμνηστικών κερμάτων.

Αναγνώριση Εσόδων και Εξόδων

Έσοδα και έξοδα σε ξένο νόμισμα μεταφράζονται σε Κυπριακές λίρες με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία της Κυπριακής λίρας κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Δεδουλευμένοι τόκοι και άλλα έσοδα και έξοδα, που προκύπτουν από την πάροδο του χρόνου, αναγνωρίζονται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως.

Κεφαλαιουχικά κέρδη ή ζημιές από τη ρευστοποίηση αξιογράφων και άλλων επενδύσεων αναγνωρίζονται κατά το χρόνο που ρευστοποιούνται.

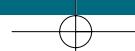
Τα έξοδα της Τράπεζας για την εκτύπωση χαρτονομισμάτων, την κοπή κερμάτων και αγορά γραφικής ύλης περιλαμβάνονται στο Λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χρήσεως το χρόνο που δαπανούνται.

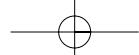
2. Έσοδα τόκων

	2005 £'000	2004 £'000
Έσοδα από Διεθνή Αποθέματα	48.446	34.167
Έσοδα από Εγχώριες Επενδύσεις:		
Γραμμάτια του Δημοσίου	0	1
Κρατικά Χρεόγραφα	3.783	3.202
	3.783	3.203
Έσοδα από Δάνεια και Χορηγήσεις:		
Πιστωτικές διευκολύνσεις προς Κυβερνητική και Κυβερνητικούς Οργανισμούς	28.871	28.793
Πιστωτικές διευκολύνσεις προς τράπεζες	58	284
Δάνεια προσωπικού και άλλα δάνεια	252	266
	29.181	29.343
Σύνολο	81.410	66.713

3. Έξοδα τόκων

	2005 £'000	2004 £'000
Έξοδα για υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα	9.617	7.609
Έξοδα για υποχρεώσεις σε Κυπριακές Λίρες:		
Καταθέσεις Τραπεζών	31.139	33.476
Χρεολυτικά Ταμεία	17.458	15.445
Καταθέσεις Ασφαλιστικών Εταιρειών και Άλλων Οργανισμών	50	56
	48.647	48.977
Σύνολο	58.264	56.586

4. Λοιπά έσοδα

Τα Λοιπά Έσοδα συμπεριλαμβάνουν κέρδη τα οποία έχουν πραγματοποιηθεί από πράξεις ξένου συναλλαγματος (εξαιρουμένων των κερδών από τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις), δικαιώματα έναντι των εξόδων εποπτείας τραπέζιων ιδρυμάτων και διάφορα άλλα έσοδα.

5. Διοικητικά έξοδα

5.1 Προσωπικό

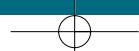
Ο μέσος αριθμός εργοδοτούμενων υπαλλήλων ήταν 331 (2004: 314). Τα έξοδα προσωπικού είχαν ως εξής:

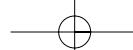
	2005 £'000	2004 £'000
Μισθοί	5.176	2.076
Αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή	2.514	5.026
Εισφορές της Τράπεζας στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλες εισφορές	1.237	1.122
Επιδόματα	260	271
Έξοδα εκπαίδευσης προσωπικού	99	90
Σύνολο	9.286	8.585

Από τον Ιούνιο του 2005 ποσοστό 220% του τιμαριθμικού επιδόματος ενσωματώθηκε στο βασικό μισθό και γι' αυτό προκύπτουν σημαντικές διαφορές στους μισθούς και στην αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή (ATA) σε σχέση με το 2004.

5.2 Άλλα

Άλλα Διοικητικά Έξοδα συμπεριλαμβάνουν έξοδα τηλεφώνων και άλλων τηλεπικοινωνιακών μέσων, συντήρησης και ασφάλισης κτηρίων και εξοπλισμού, γραφικής ύλης, ηλεκτρισμού και θέρμανσης, έξοδα για την προβολή της Κύπρου ως Διεθνούς Κέντρου Προσφοράς Υπηρεσιών και διάφορα άλλα.

6. Πάγιο Ενεργητικό

	Γήπεδα και Κτήσια £'000	Έπιπλα και εξοπλισμός £'000	Οχήματα £'000	Σύνολο £'000
Κόστος				
Κατά την 1η Ιανουαρίου, 2005	12.593	6.745	182	19.520
Προσθήκες	21	773	17	811
Εκποιήσεις		(20)		(20)
Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005	12.614	7.498	199	20.311
Αποσβέσεις				
Κατά την 1η Ιανουαρίου, 2005	4.867	5.703	182	10.752
Επιβάρυνση	454	393	5	852
Εκποιήσεις		(20)		(20)
Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005	5.321	6.076	187	11.584
Υπόλοιπο				
Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2005	7.293	1.422	12	8.727
Κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2004	7.726	1.042	0	8.768

Το κόστος των γηπέδων ανέρχεται σε £1.201.500.

7. Λειτουργικά έξοδα

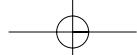
Κατά το έτος 2005 τα έξοδα εκτύπωσης χαρτονομισμάτων και κοπής κερμάτων που συμπεριλαμβάνονται στα Λειτουργικά έξοδα, ανήλθαν σε £567.000 (2004: £1.127.000).

8. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αποτελούν υποχρεώσεις που απορρέουν από τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα των μελών του προσωπικού ως εξής:

	2005 £'000	2004 £'000
Κόστος υπηρεσίας για το υπό αναφοράν έτος	1.584	1.459
Τόκος επί του Ταμείου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων	2.458	2.256
Κόστος Υπηρεσίας προηγούμενων ετών	206	190
Σύνολο	4.248	3.905

9. Μεταφορά στο Γενικό Αποθεματικό

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας, μέσα στα πλαίσια των εξουσιών που του παρέχονται από το άρθρο 59 (β) των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003, αποφάσισε τη μεταφορά ποσού £5.000.000 στο Γενικό Αποθεματικό έναντι μέρους του κόστους ικοπής και προμήθειας των κεφαλαίων και χαρτονομισμάτων σε Ευρώ που προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί το 2007. Το συνολικό κόστος αναμένεται να ανέλθει περίπου στα £15.000.000.

10. Διεθνή αποθέματα

Τα Διεθνή Αποθέματα αποτελούνται από Καταθέσεις και Αξιόγραφα σε ξένο νόμισμα (συμπεριλαμβανομένων δεδουλευμένων τόκων), Ειδικά Τραβηγτικά Δικαιώματα και Χρυσό.

11. Εγχώριες επενδύσεις - Κρατικά χρεόγραφα

Από τις Εγχώριες Επενδύσεις ποσό ύψους £69.347 χιλιάδων (2004: £87.377 χιλιάδες) αναφέρεται σε επενδύσεις σε Κρατικά Χρεόγραφα.

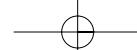
12. Λοιπά στοιχεία

	2005 £'000	2004 £'000
Επιταγές προς εκκαθάριση	23.712	20.118
Δάνεια προς το προσωπικό	12.116	11.825
Δεδουλευμένοι τόκοι στο μακροχρόνιο δάνειο προς την κυβέρνηση	14.298	14.259
Συμμετοχή στο κεφάλαιο της EKT	297	297
Λοιποί λογαριασμοί	1.781	847
Σύνολο	52.204	47.346

Συμμετοχή στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Από την 1η Μαΐου, 2004, σύμφωνα με το Άρθρο 28 της νομοθεσίας του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, η KTK συμμετέχει στο κεφάλαιο της EKT. Οι συμμετοχές εξαρτούνται από μερίδια τα οποία καθορίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 29.3 της νομοθεσίας του ΕΣΚΤ και τα οποία πρέπει να αναπροσαρμόζονται κάθε πέντε χρόνια. Το μερίδιο της KTK στο κεφάλαιο της EKT είναι 0,13% και υπολογίστηκε σύμφωνα με το Άρθρο 29 της νομοθεσίας του ΕΣΚΤ, βάσει στοιχείων πληθυσμού και Α.Εγχ.Π. που δόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επειδή η Κύπρος δεν συμμετέχει στη ζώνη του ευρώ, ισχύουν οι μεταβατικές πρόνοιες του Άρθρου 48 της νομοθεσίας. Συνεπώς, απαιτήθηκε από την KTK να πληρώσει μια ελάχιστη συνεισφορά 7% του καταβλητέου κεφαλαίου στην EKT κατά την ένταξή της στο ΕΣΚΤ την 1η Μαΐου, 2004, η οποία αντιστοιχούσε σε ευρώ 506.385 ή £297 χιλιάδες.

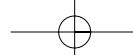

13. Καταθέσεις

	2005 £'000	2004 £'000
Καταθέσεις Τραπεζών	1.429.343	1.120.600
Λογαριασμοί Κατωτάτων αποθεμάτων	597.567	640.264
Άλλες καταθέσεις σε Κυπριακές λίρες	574.484	175.634
Καταθέσεις σε ξένα νομίσματα	257.292	304.702
Κυβερνητικοί λογαριασμοί όψεως	214.658	168.289
Άλλοι Κυβερνητικοί Λογαριασμοί και Λογαριασμοί Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου	54.659	138.587
Χρεολυτικά Ταμεία	557.292	561.735
Εξωτερικός Δανεισμός	2.105	717
Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως	549.655	554.046
Ομολογίες Αποταμιεύσεως	4.752	6.273
Χρεόγραφα εγγυημένα από την Κυβέρνηση	780	699
Ασφαλιστικές Εταιρείες	824	829
Διεθνείς Οργανισμοί	57.365	41.923
Σύνολο	2.314.141	2.031.963

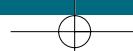
14. Λοιπές υποχρεώσεις και άλλοι λογαριασμοί

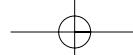
	2005 £'000	2004 £'000
Λογαριασμός Κατανομής Καθαρού Πλεονάσματος	2.589	958
Πρόβλεψη για το Σχέδιο Σύνταξης και Φιλοδωρημάτων	40.836	37.400
Ανεξαργύρωτες Ομολογίες Αποταμιεύσεως	4.559	2.702
Αζήτητα ποσά από αληρωθείσες Ομολογίες Αποταμιεύσεως	1.342	1.330
Απονομισματοποιηθέντα τραπεζογραμμάτια και κέρδατα	1.373	1.373
Δεδουλευμένοι τόκοι	773	648
ΔΝΤ - Λογαριασμός Ειδικών Τραπεζικών Δικαιωμάτων	13.524	12.979
Λοιποί λογαριασμοί	14.716	8.013
Σύνολο	79.712	65.403

15. Ειδικοί λογαριασμοί για την ανατίμηση τού εις χρυσόν και ξένα νομίσματα καθαρού ενεργητικού/παθητικού

Οι λογαριασμοί αυτοί κατά το 2005 διαμορφώθηκαν ως εξής:

	Χρυσός £'000	Νομίσματα £'000	Ξένα Σύνολο £'000
Υπόλοιπο 1/1/2005	78.319	42.465	120.784
Επανεκτίμηση για το έτος που έληξε την 31/12/2005	28.575	24.348	52.923
Υπόλοιπο 31/12/2005	106.894	66.813	173.707

16. Συνταξιοδοτικά ωφελήματα

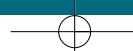
Η Τράπεζα διατηρεί Σχέδιο Σύνταξης και Φιλοδωρημάτων, το οποίο παρέχει συνταξιοδοτικά ωφελήματα στους αφυπηρετούντες υπαλλήλους με βάση τον τελικό συντάξιμο μισθό τους. Οι υπάλληλοι δεν καταβάλλουν εισφορές, εκτός για σκοπούς μεταβίβασης της σύνταξης τους στο χήρο ή τη χήρα και τα οφφανά τέκνα τους. Η εν λόγω υποχρέωση της Τράπεζας αναφορικά με τη συντάξιμη υπηρεσία των υπαλλήλων υπολογίζεται κατά τακτικά διαστήματα από Οίκο αναλογιστών. Η πιο πρόσφατη αναλογιστική μελέτη έγινε κατά την 31η Δεκεμβρίου, 2001, και έδειξε αναλογιστικό έλλειμμα £2.654.000 κατά το έτος της μελέτης. Με βάση την εισήγηση των αναλογιστών γίνεται εισφορά για το μη αναγνωρισμένο έλλειμμα προς 3% επί των ετήσιων μισθών των μελών για τα επόμενα 21 χρόνια που έχει υπολογιστεί ως ο μέσος όρος εργάσιμης ζωής των υπαλλήλων κατά την ημερομηνία της μελέτης των αναλογιστών. Τα ποσά που έχουν αναγνωριστεί κατά την ημερομηνία του ισολογισμού είναι £744.000 (£538.000 το 2004) και η σημερινή αξία της υποχρέωσης είναι ως εξής:

	2005 £'000	2004 £'000
Σημερινή αξία της υποχρέωσης	42.746	39.516
Μη αναγνωρισμένο έλλειμμα προηγούμενης υπηρεσίας	(1.910)	(2.116)
Καθαρή Υποχρέωση στον Ισολογισμό	40.836	37.400

Οι πληρωμές συντάξεων κατά το 2005, όπως και σε προηγούμενα χρόνια, χρεώθηκαν απ' ευθείας στο λογαριασμό πρόβλεψης του Σχεδίου Σύνταξης και Φιλοδωρημάτων.

17. Κυβερνητικά Ταμεία υπό τη διαχείριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου

Η διαφορά μεταξύ του εγγυημένου τόκου, που καταβάλλεται από την Τράπεζα επί των διαθεσίμων των πιο πάνω ταμείων και των τόκων από επενδύσεις σε Γραμμάτια Δημοσίου, ανήλθε σε £10.301.000 (2004: £19.365.000). Βάσει συμφωνίας με το Υπουργείο Οικονομικών, το ποσό αυτό βαρύνει το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και γι' αυτό δεν συμπεριλαμβάνεται στο λογαριασμό Αποτελεσμάτων Χοήσεως της Τράπεζας.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

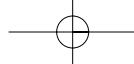
Έχω ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις στις σελίδες 84 μέχρι 93 και έχω πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεώρησα αναγκαίες. Την ευθύνη για την ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων έχει η διεύθυνση της Τράπεζας. Η δική μου ευθύνη είναι να εκφράσω γνώμη πάνω σ' αυτές, με βάση τον έλεγχό μου.

Έχω διενεργήσει τον έλεγχό μου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν όπως προγραμματίζω και διενεργώ τον έλεγχο για να πάρω λογικές διαβεβαιώσεις κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις δεν έχουν ουσιώδη λάθη. Ένας έλεγχος περιλαμβάνει την εξέταση, πάνω σε δειγματοληπτική βάση, αποδεικτικών στοιχείων που υποστηρίζουν τα ποσά και άλλες πληροφορίες στις οικονομικές καταστάσεις. Ένας έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση των λογιστικών αρχών που χρησιμοποιήθηκαν, των σημαντικών υπολογισμών που έγιναν από τη διεύθυνση, καθώς και την αξιολόγηση της γενικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων. Πιστεύω ότι ο έλεγχός μου παρέχει μια λογική βάση για τη γνώμη μου.

Κατά τη γνώμη μου έχουν τηρηθεί τα κατάλληλα λογιστικά βιβλία και οι οικονομικές καταστάσεις, που συμφωνούν με αυτά, δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου στις 31 Δεκεμβρίου, 2005 και του πλεονάσματος για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται από Κεντρικές Τράπεζες και τις πρόνοιες των περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 και 2003.

ΧΡΥΣΤΑΛΛΑ ΓΙΩΡΚΑΤΖΗ
Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας

Λευκωσία, 12 Απριλίου, 2006

6. Συντομογραφίες

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
CEBS	Επιτροπή Ευρωπαϊκών Αρχών Τραπεζικής Εποπτείας
ΔΑΑ	Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ECOFIN	Συμβούλιο της ΕΕ που συνέρχεται σε επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων
EFC	Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή
ΕΠΕΥ	Επιχειρήσεις Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών
EKT	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
EMTN	Ευρωπαϊκά Μεσοπρόθεσμα Χρεόγραφα
EUROSTAT	Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
ΕΣΔ 95	Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών του 1995
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
IBAN	Διεθνής Τραπεζικός Αριθμός Λογαριασμού
ΚΑΠ	Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών για εκδότες ακάλυπτων επιταγών
ΜΣΙ II	Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμών II
NXI	Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα
ONE	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
ΣΠΙ	Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα
ΣΥΚ	Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου
ΧΛ	Χρηματοοικονομικοί Λογαριασμοί

